

Moč zaupanja

9. kongres ZKS bo dal oče-
no, dogovor in usmeritev
za nadaljevanje poti

Danes dopoldne se bo v veliki dvorani pravkar dograjenega Cankarjevega doma v Ljubljani začel tridnevni 9. kongres Zveze komunistov Slovenije. Veliko upov stavljamovani, zakaj nabrale so se stvari, ki zavirajo nadaljevanje revolucije in ki jih je treba odpraviti ter utrditi pravo smer. To bo kongres kontinuitete, nadaljevanje družbene usmeritve, in navidez ne bo prinesel prelomnih odločitev. Pokazal naj bi pot iz sedanjih težav, ki niso le gospodarske narave, odpravil naj bi ovire pri nadaljnjem uveljavljanju ustavnega položaja delovnih ljudi ter popeljal razvoj socialistične družbe naprej. To pa je velika naloga, lahko bi tudi rekli preloma.

Zveza komunistov se je že zdavnaj odrekla neposredni oblasti - četudi so še posamezniki, ki tega nečejo razumeti - in deluje znotraj družbenega sistema socialističnega samoupravljanja. Delati tako pa je težje, za komunistične zahtevnejše, in če k temu pristojimo še sicer bolj zapletene družbene razmere, značilne za višjo razvojno stopnjo, ugotovimo, da je biti dober, dosleden komunist zdaj težko in veliko hkrati. Ležje je pač delati po direktivi in partijski disciplini, kot iz svojega prepričanja, je pa slednje zato mnogo več vredno.

Danes se bolj kot nekdanj spet govori o liku komunistične. In ne brez razloga. Zlasti med ljudmi, ki jih ne zmagajo visoko doneče načelne besede. Vidijo in slišijo čisto stvari, ki jih ne morejo spraviti v sklad s temi besedami. V ljudeh se zaseje sum, da je dvojnost besed in dejanj vsakdanja praksa in da tako dela večina, če ne vsi. Od tu ni daleč do malodušja, do apatije, ki lahko odvrne mnoge posameznike, da bi sodelovali pri urejanju javnih, skupnih družbenih zadev. Brez ljudskih množic pa si ni mogoče predstavljati naše politike socialističnega samoupravljanja.

Ne le dvojnost besed in dejanj, vsako komunistično ravnanje v bistvu zadeva njegov moralni lik. Tako na primer dostokrat ugotavljamo, da izigravajo dogovore ali se obnašajo neodgovorno. Da to ni moralni zgled za druge ljudi, tega se ne zavedamo zadosti, tudi ob drugih napakah in pomanjkljivostih ne. Sicer bi ukrepali v lastnih vrstah, izločili tiste, ki iz osebnih ali skupinskih koristi ravnaajo tako, kot najboljše kaže njim, na širše družbene koristi ali ugled Zveze komunistov pa se požvižgajo. Oblastniški, nenačelni, birokratski, farizejski, karistični, nedelavni, zajedalski, privilegirani, da ne rečemo celo nepošteni ljudje, ne bi smeli imeti prostora v delavski avantgardi. Samo z osebnim zgledom je mogoče pritegniti druge delovne ljudi in si pridobiti njihovo zaupanje.

Na ta in mnoga druga vprašanja naj bi odgovoril 9. kongres ZKS in junija 12. kongres ZKJ, ki naj bi po razburkanem in težavnem minulem štiriletnem obdobju s svojimi ocenami in odločitvami utrdila zaupanje ljudi v našo pot, Titovo pot.
MARJAN LEGAN

„POKAŽI KAJ ZNAS“ DOMOV DOLENJSKE

V krškem delavskem domu Edvarda Kardelja bo 28. aprila ob 16. uri „Pokaži kaj znaš“ dijaških domov Dolenjske in Posavja. Organizator tradicionalnega tekmovanja in srečanja hkrati je tokrat dijaški dom Milke Kerinove iz Krškega, pokrovitelj pa občinska konferenca ZSM Krško. Poleg domačinov bodo nastopile še ekipe domov iz Kočevja, Novega mesta, Črnomlja, Brežic in Sevnice.

DOGOVOR PRESLABO VARUJE ROG - Ker podpisniki družbenega dogovora o varstvu spomenikov NOB na Rogu slabo izpolnjujejo svoje obveznosti, ti spomeniki vidno propadajo. To so med drugim ugotovili prejšnji teden na sestanku, ki ga je vodil Franc Leskošek - Luka, predsednik posebnega odbora pri MS SZDL za Dolenjsko. Na posnetku: Franc Leskošek (prvi na desni) skupaj z drugimi člani omenjenega odbora. (Foto: I. Zoran)

Poravnajmo naš dolg do Roga

Družbeni dogovor o zaščiti Baze 20 in drugih spomenikov NOB na Rogu ne daje pravih sadov - Zakaj breme le na ramenih nekaterih, ko pa gre za vseslovenski spomenik?

Odbor za varstvo spomenikov in naravnih znamenitosti Roga, ki deluje od začetka kot poseben organ Medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, vedno znova ugotavlja, da družbeni dogovor o zavarovanju, urejanju, vzdrževanju in sploh skrbi za Bazo 20 in druge roške spomenike, ki je bil sklenjen pred leti, ne daje pravih sadov, ker ga podpisniki ne izpolnjujejo.

Ko so prejšnji teden v Novem mestu na seji predsedstva odbora ugotavljali, kako malo je bilo narejenega iz programa za leto 1981, so

poudarili, da bi morala republika s svojim zakonom poskrbeti za učinkovito zaščito, saj je celotno roško območje vseslovenski, ne pa samo dolenjski spomenik. „Spomenike na Rogu moramo ohraniti za bodoče generacije,“ je naglasil predsednik odbora Franc Leskošek - Luka in dodal, da je beračenje sredstev za osrednji slovenski spomenik sramotno in nesprejemljivo.

Do zdaj so svoje obveznosti kot podpisniki družbenega dogovora izpolnjevali predvsem novomeška tovarna zdravlil Krka ter GG iz Novega mesta in Kočevja, drugi pa manj ali sploh nič. Letos naj bi opravili več akcij, ki so bile načrto-

Več izvozne podjetnosti

Posavska zbornica spodbuja izvoz na zahodna tržišča

Medobčinska gospodarska zbornica Posavja na široko odpira vrata idejam za večjo gospodarsko učinkovitost. Petkova skupščina v Krškem je podprla ustanovitev poslovne skupnosti za uspešnejši prodor posavskega in dolenjskega gospodarstva na zunanja tržišča. Zamisel je imela ugoden odmev tudi pri MGZ Novo mesto.

V smernicah za dopolnitev srednjeročnih planov v posavski regiji opozarja zbornica na nujno zmanjševanje uvoza in povečevanje prodaje izdelkov na tuje. To zahteva med drugim več denarja za razvoj in več povezovanja z raziskovalnimi institucijami. Ta hip sta prednostni nalogi proizvodnja hrane in ener-

getike. Skupščina je opozorila na nujnost izgradnje spodnje savskih elektrarn, ki bodo dale Sloveniji 900 milijonov kilovatnih ur.

Posavje bo v naslednjih letih potrebovalo precej novih delovnih mest. Pritisk bo velik, saj konča vsako leto osnovno šolo tisoč otrok. Upokoji se 150 delavcev, torej bo treba mladim priskrbeti še dodatnih 850 mest. To pomeni 3-odstotni porast zaposlovanja, ki pa mora biti čimbolj racionalno.

Zbornica še naprej spodbuja združeno delo za sovlaganja na nerazvitih območjih. Gre za kredite iz sredstev sklada za nerazvite, ki se bodo potem vračali. Tako je na primer brežiška Agraria na Dolenjskem in v Posavju zbrala doslej 60 milijonov dinarjev za naložbe v zelenjavo in cvetje v Makedoniji.

PONOVO TRDINA

Slikanica o junaških podvigih Ilira se je pretekli teden končala. Na sredinskih straneh Dolenjskega lista boste od danes naprej lahko ponovno brali povesti, ki jih je o Dolenjskih napisal Janez Trdina. Črtice in povesti iz narodnega življenja nadaljujemo s povestjo „Služba“. Prijetno branje!

Velik požar v Celulozi

V Tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ v Krškem je v ponedeljek, 12. aprila, okoli 19. ure izbruhnil požar na papirnem stroju PS-2. Papirničarji so takoj začeli gasiti, nakaš so jim priskočile na pomoč poklicna gasilska enota iz Krškega ter ekipe prostovoljnih gasilskih društev iz Celuloze, Krškega in okoliških krajev, na kraj nesreče pa so prispeli tudi gasilci s Senovega in poklicna reševalna enota rudnika. Požar so zadušili. Skodo na papirnem stroju in rezervnih delih cenijo na okoli 15 milijonov dinarjev, druge škode in izpada proizvodnje v terek še niso ocenili. Strokovnjaki domnevajo, da bo stroj stal 10 dni. V tovarni zagotavljajo, da domače časopisne hiše zaradi izpada proizvodnje ne bodo prikrašane, morali pa bodo zmanjšati izvoz. Vzroke požara še raziskujejo.

Ob koncu tedna bo delno jasno. Popoldne bodo krajevne plove. Še vedno bo sorazmerno hladno.

DA BO VSAJ KROMPIRJA DOVOLJ - Že stoletja je krompir v naših krajih ena najbolj priljubljenih jedi, saj ga znajo ljudje pripraviti na več deset načinov, vzdeli pa so mu več kot sto različnih imen. Lepo vreme v prejšnjem tednu so kmetje izkoristili za sajenje krompirja in marsikdo ga je posadil še več kot prejšnja leta. Ponekod je v sredo zapozneli sneg pobelil njive, vendar krompirju to ne bo škodilo. Na posnetku so Mucovi iz Lokvice pri Metliki. (Foto: A. Bartelj)

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista bomo v sredo, 21. aprila, obiskali krajevno skupnost

LOŠKI POTOK

Predstavnike in člane društev, organizacij, krajevne skupnosti in seveda vse občane vabimo ob 18. uri v prostore gostilne Mohar, kjer boste našim novinarjem povedali, kaj delate, kako živite, kaj zasluži pohvalo, kaj grajo ter kaj načrtujete.

PESTRO DELO MLADIH V POSAVJU

Od 2. do 4. aprila je RK ZSMS v Brežicah pripravila seminar za predsednike konferenc mladih in kmetijstvu pri občinskih konferencah ZSM in za predsednike aktivov mladih združnikov. Mladinci iz Sevnice, Krškega in Brežic pa so 4. aprila skupaj z vojniki garnizije Cerklje v tem kraju izvedli delovno akcijo za ureditev okolja.

NADPOVPREČNO OPRAVLJENO DELO - V Krškem so se 6. aprila sestali člani odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj pri zboru občin skupaj z predsedniki vseh odborov pri tem zboru in predsednikom zakonodajne komisije republiške skupščine. Predsednica zbora občin Silva Jereb je na srečanju ocenila v preteklih štirih letih opravljeno delo kot nadpovprečno. Popoldne so si udeleženci srečanja ogledali jedrsko elektrarno. (Foto: P. Perc)

Razumevanje za sosedove potrebe

Svet posavskih občin pripomogel k enotnosti - Z novim mandatom vodstvo v Krško

Kljub iztekanju mandata delegatov v stari sestavi se je za sejo sveta posavskih občin 7. aprila v Sevnici nabral zajeten dnevni red. Tokratni seji je še predsedoval predsednik sevniske občinske skupščine Janko Rebernik, po oblikovanju novih delegatskih skupščin pa se po dogovorjenem kroženju vodstvo prenaša na predsednika krške občinske skupščine.

Ob oceni priprav na ustanovitev novih cestnih skupnosti republiški

družbeni dogovor manjšim občinam ne daje posebnih možnosti z določilom o 600 km cest. Po vsej verjetnosti bodo skušali najti rešitev v tem, da bi imeli v Posavju en tozid izvajalcev s samoupravno opredeljenimi enotami za vsako občino, da bi si tako zagotovili potreben vpliv preko samoupravne interesne skupnosti.

Izvršni sveti vseh treh posavskih občin naj bi tudi kar najhitreje imenovali po tri člane za iniciativni odbor regijske energetske skupnosti. V Posavju že lep čas opozarjajo, da dobivajo električno energijo za svoje

potrebe pravzaprav samo po enem, med vojno zgrajenem daljnovodu, ki vodi nato tudi dalje proti Dolenjski. Z Dolenjsko vidijo v bodočnosti dosti stičnih točk, bodisi glede nafte, predvsem pa alžirskega plina iz obmorskega terminala.

Vzdušje v sejni sobi sevniske občine je postalo malo bolj naelektreno ob razpravi o postopkih za sprejem družbenega dogovora, s pomočjo katerega naj bi za krajevne skupnosti zagotavljali v združenem delu denar za delavce vozače. Sedaj je jasno, da je s tem dogovorom spet zamujen čas, čeprav si je svet občin prizadeval zadevo urediti. Nekakšen mrtvi tek v tem regijskem sporazumevanju je nastal zaradi pobude krškega občinskega izvršnega sveta, kjer je prišlo do nekakšnega novega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dve razstavi ob kongresu

Brežice: prispevek knjižnice in Posavskega muzeja

V brežiški občini je bila te dni živahna predkongresna dejavnost. Komunisti so kritično ocenjevali dosedanje delo in v luči resolucijskih izhodišč tehtali praktične izkušnje. Posebej so se osredotočili na položaj kulture v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Prišli so do zaključka, da niti v delovnih kolektivih niti v krajevnih skupnostih ne izkoristijo možnosti za kul-

turno osveščanje delavcev oziroma krajanov.

Današnji začetek kongresa slovenskih komunistov so v Brežicah obeležili tudi z dvema razstavama. Občinska matična knjižnica je v ponedeljek, 12. aprila, odprla razstavo družboslovne in marksistične literature, Posavske muzej pa je na predvečer kongresa občinstvu predstavil razvoj komunistične partije od 1919 do 1941. Ta razstava bo odprta do 24. aprila.

Umril Avgust Avbar

V torek zvečer smo ob zaključku redakcije sprejeli žalostno vest, da je po enoletni zahrbtni bolezni kljub velikemu optimizmu ter volji do življenja in dela v 52. letu starosti umrl Avgust Avbar, glavni direktor Dolenjskega informativnega in tiskarskega centra v Novem mestu, ter dolgoletni poštvovalni družbenopolitični delavec Dolenjske.

Ljudje od blizu in daleč so ga poznali kot zavzetega sindikalnega funkcionarja, predsednika novomeške občinske skupščine in njenega izvršnega sveta, kot direktorja CZP Dolenjski list, predsednika Dolenjskega letalskega centra, predsednika odbora za gradnjo šol in nosilca številnih drugih funkcij, zlasti pa kot enega izmed predanih novomeščanov, ki se je z vsem srcem zavzemal za splošen družbeni napredek.

ALPETOUR

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA ALPETOUR - TOZD HOTELI STRUNJAN

objavlja
prosta dela in naloge:

1. KUHAR - 2 delavca
2. VODJA OBRATA RIVA - 1 delavec
3. VODJA KUHINJSKE IZMENE - 1 delavec

Pogoji za zasedbo delovnih mest; poleg splošnih pogojev:
Pod 1.: gostinska šola - smer kuharstvo in 2 leti delovnih izkušenj

Pod 2.: visoka kvalifikacija gostinske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali hotelska ali poslovodska šola in 5 let delovnih izkušenj

Pod 3.: gostinska šola - smer kuharstvo in 5 let delovnih izkušenj ali: hotelska šola in 3 leta delovnih izkušenj.

Dela se združujejo za nedoločen čas in čas letne sezone. Za vsa navedena dela je poskusno delo 30 dni.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Komisiji za delovna razmerja, Alpetour - TOZD Hoteli Strunjan, 66320 Portorož.

Kandidate bomo o izidu obvestili v roku 30 dni.

210/15-82

»TREGRAD« — TREBANJSKO GRADBENO PODJETJE

Komisija za delovna razmerja pri Trebanjskem gradbenem podjetju »TREGRAD«, Trebnje

OBJAVLJA
PROSTA DELA IN NALOGE

1. KV ZIDAR - 10 delavcev
2. KV TESAR - 5 delavcev
3. NK DELAVEC - 10 delavcev

RAZPISNI POGOJI:

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

POD 1: končana poklicna šola gradbene stroke

POD 2: končana poklicna šola gradbene stroke, nad 2 leti delovnih izkušenj

POD 3: končanih vsaj 6 razredov osnovne šole.

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov »TREGRAD«, Trebnje, Komisija za delovna razmerja.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo na razpis.

209/15-82

lesnina

„Lesnina“, proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvom in gradbenim materialom, n. sol. o. Ljubljana, Parmova 53,

razpisuje po sklepu delavskega sveta TOZD Mizarstvo-tapetnistvo-žaga „Dekorles“ n. sub. o. Brežice, prosta dela in naloge

VODJE PRODAJE

Kandidati za navedena dela oziroma naloge morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti morajo srednjo izobrazbo tehniške, komercialne in ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj v prodaji pohištva
- biti morajo moralno-politično neoporečni

Delavec, ki opravlja dela in naloge vodje prodaje TOZD „Dekorles“ Brežice ima posebna pooblastila in odgovornosti ter je izbran za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela na naslov: Lesnina - TOZD „Dekorles“ Brežice, 68257 Dobova, v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

213/15-82

NE DINARJI, AMPAK DEVIZE

Sevniška Tovarna konstrukcij izdeluje v okviru trboveljske Strojne tovarne zahtevnejše naprave za kemijo, mikro mlino in izdelavo zvarjenecv za tozd Cestna mehanizacija. Lani so njeni delavci ustvarili z izvozom 11 odstotkov celotnega prihodka. Tudi za letošnje in prihodnje leto imajo dovolj dela. Težave pa se pojavljajo, ker zaradi pomanjkanja nekaterih delov strojev ne morejo prodati. Dobavitelj namreč terjajo soudeležbo v devizah. Če bo šlo tako naprej, bodo morali s svojimi kupci tudi sami enako ravnati. Mar iz tega sledi, da bodo dinarje kot plačilno sredstvo na našem trgu zamenjali devize?

A. Ž.

Sejmišča

NOVO MESTO - Na sejmišču ni bilo tako živahno kot sicer, krivo pa je bilo slabo vreme. Rejci so pripeljali 293 prašičev, od tega samo 17 starejših živali, prodali pa so jih 128. Cene so se gibale med 2.700 in 3.400 dinarji za mlajše in med 3.500 in 4.200 dinarji za starejše prašičke.

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so rejci ponujali 422 prašičkov, ki so jih cenili povprečno po 120 dinarjev kilogram teže. Prodali so jih 255. Starejših živali tokrat ni bilo na prodaj.

Kmetijski nasveti

Pesticidi bodo ali ne?

Devizna stiska nikomur ne prizanaša, tudi prednostnemu kmetijstvu ne. Bo pravočasno na voljo dovolj umetnih gnojil in zaščitnih sredstev (pesticidov) ali ne bo, se zaskrbeljeno vprašujejo kmetijci, ki se v okviru samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino dobesedno borijo za večji delež. Brez uvoženih surovin ni ne gnojil ne zaščitnih sredstev, vsaj mnogih ne.

„Zaščitna sredstva za varstvo rastlin bodo,“ je zagotovil na nedavnem predavanju v Bostanju pri Sevnici inž. Jurij Mamilo-vič, strokovni sodelavec, zaposlen pri največjem slovenskem izdelovalcu, tovarni kemičnih izdelkov Pinus iz Rač. V izjavah, ki jih je dal za revijo „Moj mali svet“, ni bil tako odločen, saj je oskrbo domačega trga pogojeval z deviznimi dinarji, ki jih tovarna nima dovolj.

Za surovine, ki jih Pinus potrebuje, da bi z zaščitnimi sredstvi oskrbel slovenski trg, bi potrebovali 210 milijonov deviznih dinarjev, SISEOT pa jih je odobril za prvo silo (za potrebe ob pomladanski setvi) le 56,5 milijona. To pomeni, da bo tovarna ustregla najprej tistim, ki so kemične pripravke naročili že jeseni, in tistim, ki jih potrebujejo ob pomladanski setvi. Za svoje skupine še dosego v samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Seveda Pinus ni edini oskrbnik slovenskega trga, vendar se tudi drugi izdelovalci ubadajo s podobnimi težavami zaradi deviz.

Kot večina stvari na svetu pa ima grozeče pomanjkanje zaščitnih sredstev tudi dobro stran. To je nenaročna priložnost, da se zavemo in ognemo pretirane in nepazljive porabe pesticidov. Zlasti pretiravanja v koncentracijah in številu skropljenj postajajo prav pogosta. Nekateri, zlasti ljubiteljski vinogradniki, kar tekmujejo, kdo bo šel večkrat s škropilnico med trtje, kar je povsem nesmiselno.

Inž. M. L.

„Krka“ v kleščah devizne stiske

Letošnji plan tovarne Krka so v kolektivu krstili za „črnega“, kajti zaradi manjkajočih deviz za nujen uvoz surovin proizvodnja ne bo tolikšna, kot bi lahko bila

„Krka“ je lani v vsej jugoslovanski farmacevtski industriji dosegla največji prodor na domači in tuji trg, kar dokazujejo poslovni rezultati. Prej kot v dveh mesecih pa se je na moč ugodni položaj povsem obrnil. Ni možno obenem poslovati po načelih etike in nemožno oskrbovati domači trg z zdravili, če pa je izvoz onemogočen z zveznim ukrepom. Brez izvoza in uvoženih surovin pa tudi zdravil na domačem trgu ne more biti v zadostnih količinah.

Letos mora „Krka“ po planih ekonomskih odnosov s tujino ustvariti za 33 milijonov dolarjev konvertibilnih prihodov z izvozom, lani pa je bilo ob velikih naporih iztrženih 31 milijonov dolarjev na zahodnem tržišču. Ker gre od tega 35 odst. deviz v republiško združevanje, bi ostalo Krki 21,4 milijona dolarjev, to pa je manj, kot znaša potreben uvoz samo za proizvodnjo na domačem trgu.

„Krka“ je tudi precej zadolžena in letošnja novost, da je tuje kredite odplačevati v devizah, pomeni spet 10,9 milijona dolarjev izdatkov. Gre predvsem za odplačilo opreme za tovarno steklenih vrlken. Te kredite so v „Krki“ najeli z zagotovitvijo, da bodo devize lahko nakupili na deviznem trgu. Ker pa tega naenkrat ni več, bo treba kredit odplačati z lastnimi devizami.

Posebno poglavje pa pomeni za Krko izvoz na vzhodna tržišča. Lani so na klirinškem trgu prodali za 30 milijonov dolarjev izdelkov, letos bodo ta izvoz občutno zmanjševali, čeravno je dohodek največji.

Ob zapleteni devizni problematiki pa tudi na domačem trgu ne gre vse gladko. Čedalje več in hujših pritiskov doživljajo od strani dobavitel-

milijonov dinarjev izdelkov v skladiščih, pravi Jože Bregar, direktor Elminega tozda Proizvodnja elektromateriala s Čateža. „Zdaj se zaloge manjšajo, mi pa se moramo kljub temu preusmerjati na druge proizvode.“

Kljub temu smo lani dosegli dobre rezultate, vendar bi bili lahko še precej boljši, če izdelki ne bi ležali v skladišču. Prav zaradi tega planiramo, da bomo letos v proizvodnji končnih izdelkov ostali na lanskim ravni. Vendar zaradi tega obseg fizične proizvodnje ne bo nič manjši, saj se preusmerjamo na izdelovanje polizdelkov za druge tozde, precej napore pa vlagamo tudi v iskanje in razvoj novih proizvodov. Lastno razvojno delo se nam že obrestuje, rezultate pa bomo lahko pokazali v kratkem. Le s takim načinom dela bomo lahko opravičili naložbo v nove tovarniške prostore.“

Lani so na Čatežu izdelali 200 milijonov kovinskih polizdelkov za druge tozde in 2 milijona 12 polnih sponek različnih dimenzij. To jim je prineslo 130 milijonov prihodka, 50 milijonov dohodka in 30 milijonov čistega dohodka. V sklade so vložili 10 milijonov dinarjev. Letos namepravajo ob 10-odstotnem povišanju cen, kar so se dogovorili v skupini proizvajalcev elektromateriala, povečati prihodek na 180 milijonov dinarjev, dohodek na 65 milijonov

Ključni za vse ključavnice

ljev. Devize hočejo že za dobavo najbolj osnovnih surovin, kot so kvas, steklo, kartonske škatle, špirit in celo ljudski prevoz. Hkrati cene surovin in drobnih proizvodov na domačem trgu močno naraščajo.

Vse to ponazarja položaj tovarne po zaključku prvega trimesečja 1982, ki v primeri s prejšnjimi leti niti malo ni rožnat. V kolektivu se znotraj tozdom že organizirajo k dodatnim varčevalnim ukrepom.

R. BACER

Obstanejo samo prilagodljivi

Elma - tozda Proizvodnja elektromateriala s Čateža zaradi manjšega povpraševanja osvoja nove proizvode

„Povpraševanje po naših končnih izdelkih je lani zaradi manjše investicijske porabe tako padlo, da smo imeli še v začetku tega leta za 40

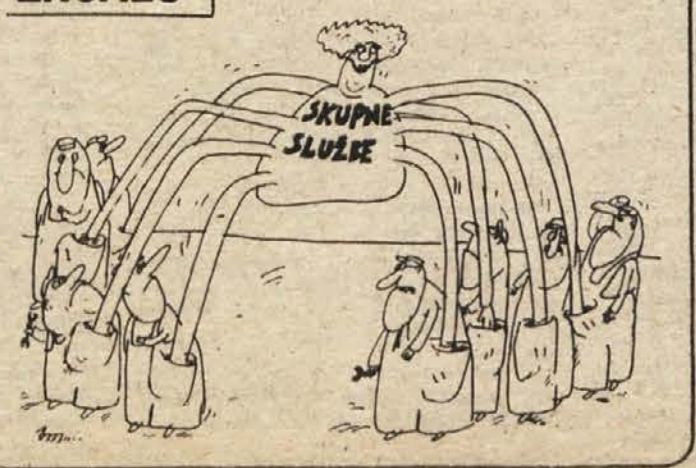

Jože Bregar

dinarjev in čisti dohodek na 36 milijonov dinarjev. V skladu s sedanji usmeritvami ne bodo zaposlovali novih delavcev, za okoli 5 odstotkov večjo produktivnost pa bodo poskrbeli s tehničnimi izboljšavami in avtomatizacijo na posameznih delovnih mestih.

J. SIMČIČ

ZRCALO RIŠE: BORI ZUPANČIČ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Vinograd v aprilu

Letošnja zima ni bila ostra, bila pa je dolga, saj se je držala koledarsko določen čas. Skoraj ves marec je bil toliko hladen, da je bila zadržana rast, kar je povzročilo, da trte še ne odganjajo. Le pri žametovki so se začele oči na rozgi lahko napejnati. Zapolnena rast trte utegne koristiti pri morebitni pozni slani.

Edini znak prebujanja narave in življenja je

solzenje trt,

ki se je od običajnega solzenja v drugi polovici marca prevesilo v april. V tem času se je zemlja zaradi nekaj toplih aprilskih dni segrela, tako da so začele korenine vinske trte iz zemlje vsrkavati hranilne snovi, in s tem so se začeli po trti pretakati sokovi. Sokovi iztekajo na preseku rozge ali na drugih ranah na deblu trte. Na sveže obrezani trti je solzenje močnejše kot na trti, kjer se je rana zasušila. Do solzenja pride, ker pošilja koreninje navzgor po deblu in rozgah sok pod pritiskom 102,97 kPa (pascal je enako 1,5 atmosfere). Ta sok ni samo voda, v njem so snovi, ki so namenjene prehrani trte. Zato trta s solzenjem zgubi določeno količino hranilnih snovi. Pri sveže obrezanih poskusnih trslih je izteklo od 0,2 l do 3 litre soka. En liter soka, ki izteče iz trte ob solzenju, ima 1 do 2 grama suhih snovi, od katerih je 66% organskih spojin, ostalih 34% pa je mineralnih snovi. Solzenje je močnejše pri višji temperaturi, in če se temperatura občutno zniža, celo preneha.

Delo v vinogradu se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

Delo v vinogradu

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinogradniki niso v marcu trte niti obrezali in to delo končujejo v aprilu. Ta zamuda rezi naj nikogar ne žalosti, saj je pozna rez v mnogih primerih celo koristna. Tudi če so očesa na rozgi že nekoliko napeta, za obrezovanje še ni prepozno, tako da je pri letošnji zapozneli rasti čas rezi tja do 20. aprila in še pozneje. Trta bo zaradi pozne rezi pozneje odgnala, kar utegne koristiti pri morebitni pozbi. Na pozneje odgnali trti kot posledica pozne rezi požene iz očes večje število mladik z grozdi, kar vpliva na povečanje pridelka. Grozdje cvete sicer pozneje, vendar v toplejšem vremenu, zato je osipanje cvetja manjše, kar spet veča pridelek. Rast trte zaradi

se je v aprilu zaradi dolgotrajne zime nakopičilo. Mnogi vinograd

KRAJI V ZNAMENJU SLATINE

Približno 25 kv. kilometrov meri območje okrog Mure in ob Ščavnici, ki skriva globoko v svojih nedrih mineralno vodo. V različnih globinah leži, toda s tem, ko je skozi usedline nekdanjega Panonskega morja privrela na dan, je vtisnila neizbrisani pečat pokrajini in ljudem, ki živijo tod.

Po močvirnatih travnikih, sredi razmočenih gozdnih tal ždi potuhnjena „šprudli“. To niso pravi slatinski vreli, marveč luknje (včasih pravcati mali bajerji), do roba polne vode, v katerih iz globin neprestano brboti zemeljski plin. Debeli mehurčki se prerivajo h gladini in se tam razblinjajo.

Te, tudi na pogled ne preveč prijazne kotanje, ki se jim ob robu nabira mehurjasta rjavoređa smetana, usedlina železa, utegnejo biti zelo nevarne. Mehurčki ogljikovega dioksida, ki pokajo na površini, so lahko usodni za tistega, ki se znajde v bližini: ker mu zmanjka kisika, se zaduši.

Včasih, ko si še niso znali razlagati tega pojava, so okoli njega spletali pravcate bajke. Tako so „šprudlu“ v gozdu blizu Ivanjcev vzdeli ime Slepica; okrog kotanje so vedno ležala (in še danes ležijo) telesca ptic, ki so poginile, ko so se prišle napit vode, in ljudje so pričeli praviti, da ima voda čarobno moč: ptica, ki leti nad njo, oslepi, izgubi smer in pade na zemljo ter se ubije. Brbotajočemu bajerju še danes pravijo Slepica.

Sicer pa plin ne uhaja samo skozi vodo, v „šprudlih“, marveč ponekod tudi naravnost iz zemlje. Ni treba imeti posebno ostrega sluhā, da zaznaš, kako šušti med šopi trave. V prejšnjih časih so si otroci na paši radi privoščili to zabavo, da so naredili jesenove piščalke in jih potaknili v zemljo tam, kjer je uhajal plin, da je piskalo dan in

noč, dokler se lub ni popolnoma posušil.

Če se ogljikov dioksid že pod zemljo spoji z vodo, je izpolnjen osnovni pogoj za nastanek mineralne vode. Tukaj ne bomo na široko razpredali formul; z ogljikovim dioksidom, na kratko povedano, topi minerale in se z njimi spaja. Taka potem privre na dan na vsem lepem sredi ravnih, zamočvirjenih tal, v ozkem, mirnem izviru, okoli katerega se nabirajo naslage raztopljenega železa.

Vendar je takih nepokritih naravnih izvirov bolj malo. Tudi nad njimi se lahko nabere plast

ogljikovega dioksida, ki je zahteval življenja — le da so tokrat plačali z njimi ljudje. Zato so izviru povečini zavarovani z betonsko oblogo. In tako boste videli, če se boste peljali po Ščavniški dolini ali okrog Radenc, kar na lepem sredi travnikov okrog betonske kupole, nekakšne majhne bunkerje. Zapeljite se bliže, zlasti, če ste žejni ali če imate s seboj steklenico. Napili se boste sveže slatine, ki v sunkih brizga iz cevčice v cementnem obodu, za katerim se nabira plin. Morda boste srečali tudi katerega od domačinov, ki prihajajo ves dan posamič ali skupaj, z motorji, kolesi ali avtomobili ter natakajo slatino v steklenice, pletenke ali plastične ročke; nekateri odpeljejo z avtomobili tudi polne zaboje steklenic, po potrebi pač in glede na to, kako daleč je moral kdo priti.

(Dodajno še nekaj, ko smo že pri tem: mineralna voda je oblikovala tudi pivske navade v teh krajih, kjer je sicer doma dobro vino. Če boste v gostilni naročili liter vina, se vam bo morda zgodilo, da vas bodo vprašali, ali hočete zraven tudi radensko.

Če tega ne vprašajo, ste skoraj lahko prepričani, da vam jo bodo kar postavili na mizo, tako samo po sebi umevno je to v teh krajih. Tudi kmetje, zlasti poleti pri delu na polju le porredko pijejo samo vino, brez slatine.)

Poleg betonskih zajetij, ki so jih napravili vaščani, se iz ravnice dvigajo tudi zaščiteni vrtine, ki jih je napravila radenska.

Čeprav imajo na področju, kjer zdaj črpajo mineralno vodo (v Radencih in okolici), še dovolj zalag, sistematsko preiskujejo

celotno vodonosno območje in tam, kjer naletijo na kvalitetno žilo, naredijo vrtino, ki jo bodo nekoč lahko izkoriščali.

HIŠICE SREDI TRAVNIKOV

Čim bliže Radencem smo, tem bolj očitna znamenja postavlja slatina. Na travnikih okrog mesteca (pravzaprav bi morali reči vas, vendar je v tistih zdraviliških zgradbah, v hotelih in parkih nekaj prav nič vaškega) stojijo paviljončki z zelenimi strehami, steklenimi stenami in tremi rdečimi srci. Za steklom so prozorni valji, v valjih cevi, ki so okrog in okrog navrtane kot zunanja cev mitraljeza. Iz teh cevi vsakih nekaj dihov butne slap slatine pod vrh valja in se odcedi po steklenem obodu dol v cev, ki vodi v polnilnico. (Slatina vre izpod zemlje brez črpalk, z lastno

kaže tale prigoda: Ko so pred leti delali vrtine v Boračevi, so po pomoti dali v vrtino premalo tekočine, ki preprečuje slatini, da bi izbruhnila. In tako je ponoči udarila na dan s tako silo, da je dvignila vrtalni stolp in razmetala njegove dele več deset metrov naokoli.)

Kralj vseh paviljonov je seveda tisti, ki stoji sredi zdravilišča. Tod je v prejšnjem stoletju zastavil radensko podjetje avstrijski zdravnik K. F. Henn. Kakor spomenik stoji na dvorišču med častitljivimi zdraviliškimi poslopji — s srci (majčkeno kičastimi) okrašen, ograjen s čipkasto kovinsko ograjo, na lesenih stebrih počiva nad njimi mogočna streha.

Spomenik častitljivi, na desetine milijonov let stari vodi, ki se osvobaja zemeljskih skladov in spreminja življenje tam, kjer privre na površje.

Mineralni vrelc pri Očeslavcih

STAVBNA ZEMLJIŠKA SKUPNOST OBČINE NOVO MESTO NOVO MESTO, Novi trg 6/II

OBVEŠČA

Vse občane, da bomo od 15. aprila do 31. maja 1982 evidentirali pričakovane graditelje individualnih stanovanjskih hiš in obrtnih delavnic, ki želijo graditi v organiziranih soseskah v:

Novem mestu, Dvoru, Dol. Toplicah, Mirni peči, Otočcu, Straži, Stopičah, Šentjerneju, Skocjanu in Žuzemberku v letih 1982 — 1986.

S takim načinom zbiranja podatkov o pričakovanih graditeljih želimo ugotoviti, kakšne so dejanske potrebe po individualni gradnji, upoštevaje zaostrene kreditne pogoje in način financiranja komunalne opreme.

Zaradi tega prosimo vse občane, ki želijo pričeti graditi stanovanjske hiše in obrtne delavnice v letih 1982 — 1986, da izpolnijo anketni list pri Stavbni zemljiški skupnosti občine Novo mesto, Novi trg 6/II. Občani v krajevnih skupnostih izven Novega mesta pa lahko izpolnijo anketni list tudi pri svoji krajevni skupnosti.

Stavbna zemljiška skupnost občine Novo mesto

222/15—82

900-LETNICA RIBNICE

prof. Ivan Andoljšek

ŠOLSTVO RIBNIŠKE DOLINE 1805—1813

s posebnim ozirom na Prešerna

3

Dekan Humel se je na to komaj oziral, ker je bil pouk v ribniški trivalki z izjemo verouka pretežno nemški, saj so uporabljali po zadržanju Fr. Kramerja pribralnem pouku v 1. razredu nemško abecedno tablico⁹ in očitno nemško berilo „Lesebuch“, a zaradi skrajšanega naslova ni mogoče reči, katero berilo je to bilo.

Najzanesljivejše merilo slovenske šole so gotovo slovenski učbeniki. Slovenskih abecednikov pa tedaj ni manjkalo, ker so bili izšli trije nekotliko predelani ponatisi Abecedike... (1765) o. Marka Pohlina z malo drugačnim naslovom: *Abecedika ali plateltof za taiste, kateri se ote krainsku brati navčiti* (Lj. 1789, 1798, 1813) in le malo predelani plateltof Janeza Debeveca: *Nov popravljeni plateltof ali bukve čerk inu besedi* (Lj. 1802, 1805, 1808). Vse manjše izdaje so bile namenjene zlasti začetnim nedeljnim šolam: Kurat Peter Budin iz Zgonika pri Trstu pa je izdal na svoje stroške za začetne nedeljske šole slovenski abecednik „Novi kluč“ (1808), ki je bil pri nas prvič prirejen za glaskovalno branje. Janez Debevec je iz nemščine prevedel nižješolsko berilce s slovenskim nastopom *Majhine perpovedvanja* (Lj. 1809),²¹ ki se ga dobro spominja iz mengeške šole Janez Trdina.²² O vseh teh učbenikih v ribniški trivalki ni sledu niti nisem mogel ugotoviti, ali so jih uporabljali vsaj v začetni nedeljki šoli.

2. Šolstvo 1809—1813

Poleti 1809 je francoska vojska brez bojev zasedla vso Dolenjsko in jo je oblast z ostalo Kranjsko, beljaškim okrožjem ter s Primorsko brez Vipave in Istre vključila v eno izmed šestih civilnih ilirskih provinc s sedežem vlade — z generalnim guvernerjem, maršalom Avgustom F. Marmontom — v Ljubljani. Francoska vlada je takoj odpravila dotedanjo fevdalno upravo in uvedla državno. Provincio so v upravem

pogledu razdelili v *distrikte* (okrožja), ki so jim načelovali namestniki intendantov, imenovani *poddelegati*. Tudi ribniško-kočevsko območje je spadalo v novomeški distrikt s sedežem v Novem mestu. Distrikti so bili razdeljeni v *kantone*, (manjša upravna območja z nižjimi sodišči), ti pa v *merije* (maire — župan) ali *županstva* oz. prejšnje občine. V ribniško-kočevskem območju so bili *sedeži kantonov v Kočevju, Ribnici in Ložu*. V ribniški kantonu so spadala županstva (občine) v Ribnici, Dolenji vasi, Loškem potoku, Sodržičih in Velikih Laščah. V *kočevskem kantonu* so bila županstva Kočevje, Mala Gora, Mozelj, Koprivnik, Kostel, Kočevska Reka in Trava, v loškem kantonu pa županstva Lož in Bloke. Županstvi v Dobropolju in na Turjaku sta spadali v kanton Višnja gora. V Ribnici je bil župan Anton Rudež, ki je bil do leta 1810 oskrbnik ribniške graščine, odtlej pa lastnik; v Sodržičih je bil župan ortneški grof Benjamin Lichtenberg.

Francoska okupacija je prinesla tudi tem krajem napredek: enakost državljanov pred zakonom, odpravo osvojaženih graščinskih sodišč in uvedbo državnih, enakost pri odmeri davkov ne glede na stan, prenos ribniškega pokopališča (1812) pri farni cerkvi v Hrvačo, urejanje cest in zgraditev trepih kamnitih mostov čez štirih, uvedba civilnih porok pred župani in ukinitve obresti od cerkvenih glavnih, iz katerih so financirali tudi šole in učitelje. Vsi, posebno pa kmetje, so se upirali visokim davkom, ki so jih pobirali državni uradniki. Odpor so podžigali še posamezni graščaki, zato je prišlo jeseni 1809 do uporov v Kočevju in okolici ter v novomeški okolici s krvavimi posledicami in

požigi vasi (Kostel, Stari trg; Prečna, Bršljin pri Novem mestu). Vojska je potem hudo oplenila Kočevje in novomeške okoliške vasi, zlasti Muhaber in Bučno vas.²³

Jeseni 1809 so se spet odprla šolska vrata, vendar so začeli uresničevati šolsko reformo šele naslednje leto. Ta pa je tudi šolstvu prinesla dobre in slabe posledice. Francoska oblast je odpravila škofijske in dekanijske šolske nadzornike, za šolstvo naj bi skrbeli intendantje, poddelegati in župani. Ravnatelj višjih šol (gimnazij) naj bi nadzorovali osnovne šole. To je bilo vsekar dobro, ker bi tako usklajevali velike razlike v učnih načrtih obeh vrst šol in olajševali učencom prehajanje iz osnovne šole v gimnazijo. Ta nadzor pa se ni uveljavil, ker ni bilo denarja za potne stroške, župana Anton Rudež in Benjamin Lichtenberg pa se za šole nista zanimala. Zato je še nadalje skrbel za šole ribniškega kantona dekan A. B. Humel. Po odloku z dne 18. 7. 1810 naj bi šole vzdrževale *samo občine*.²⁴ Ker so bile občinske blagajne večinoma izčrpane z drugimi dajatvami, za šole in učiteljstvo ni bilo denarja. Tako je dobivalo podeželsko učiteljstvo samo dohodke od šolnin, ki jih tudi tedaj niso odpravili, in od cerkveniškega ter organistovskega dela, zato pa je začelo opuščati pouk ali je begalo iz kraja v kraj za boljšim zaslužkom. Zaradi tega v ribniško-kočevskem območju ni bilo pod francosko okupacijo sploh nobene nove šole, redno sta delovali samo šoli v Ribnici in Loškem potoku, šole v Kočevju, Sodržičih, Velikih Laščah in Dobropoljah pa zaradi manjkajočih učiteljev in slabih prostorov sploh niso delovale ali posamezne samo občansko. Podobno je bilo v vsej provinci, saj je bilo opuščeni samo v kranjskem delu ljubljanske škofije 16 trivalk, 18 nedeljskih šol in glavna šola v Kranju, število učencev pa se je zmanjšalo za 1053,²⁵ kar dokazuje, da je tudi zmanjšan staršev za te šole upadlo.

Velika pridobitev reforme po francoskem vzoru pa je bila odprava dotedanjih trivalk, glavnih šol in normalk ter uvedba enotne, t. i. *primarne šole* (ecoles primaires), ki jo je imenoval Valentin Vodnik „perva šola“. Tako je dobila vsa podeželska mladina več možnosti za šolanje v gimnaziji, ker je kar iz 3. razreda primarne šole prestopila v gimnazijo. Prešeren torej ni šel iz ribniške šole v 3. razred ljubljanske normalke,²⁶ ker se je ta 1812 imenovala *primarna šola* in se je Vodnik kot njen ravnatelj tudi podpisoval kot direktor primarne šole.

Primarna šola torej ni bila več neenotna, fevdalna, ampak bružoazna enotna, kakršno je bila prinesla francoska revolucija.

Odlok generalnega guvernerja Marmonta z dne 4. 7. 1810 je prinesel ilirskemu šolstvu tudi to pomembno novost, da je predvidel v vsaki občini štiritrazredno osnovno deško šolo, na sedežu kantonov pa tudi dekleško šolo, ter dovolil poučevati na osnovnih šolah in nižjih gimnazijah v materinščini. Žal, da Ribnica ni imela materialnih možnosti za organizacijo štiritrazrednice niti ne vodilnega ter učnega osebja za uresničitev jezikovne reforme. Dekan A. Humel pouku v materinem jeziku z izjemo verouka v vsakdanji osnovni šoli ni bil naklonjen, saj je celo uradoval v nemškem jeziku, niti ni imel učiteljev, ki bi bili sposobni poučevati v slovenščini.

Anton Rudež je bil kot tedanji ribniški župan soodgovoren za šolo in tudi za učni jezik, vendar je kot dvakratni graščak (Ribnica, Breg pri Ribnici) reševal predvsem svoje osebne koristi, ne da bi bil kot znanec naših prerodovcev (V. Vodnik, Ž. Zois) kaj pripomogel k slovenskemu učnemu jeziku. Tudi na občini so uradovali v nemškem jeziku in so bili celo poročni obrdi pod Rudeževim vodstvom nemški.

Valentin Vodnik pa je tudi omogočil pouk v slovenskem jeziku, ker je bil spisal vse potrebne učbenike za osnovno šolo z izjemo berila. Leta 1811 je izšla v Ljubljani njegova *Abeceda za prve šole*, ki je prvi uradno odobreni slovenski abecednik in vsaj v berivu do tedaj najboljši. Doslej ne vemo, če so ga v Ribnici uporabljali, ker F. Kramer, kot rečeno, omenja samo nemško abecedno tablico.

Vodnik je omogočilbralni pouk v maternem jeziku tudi učencom nemških in francoskih staršev v večjih krajih, saj je napisal trijezični (slovensko-nemško-francoski) abecednik, *Abeceda ali abukva* (Lj. 1812).

V prerodno zagretem uvodu poudarja Vodnik, naj se vsakdo začne učiti brati v maternem jeziku in se šole potem začne učiti druge jezike, ko se je „izuril v svoji besedi“. Torej: slovenščina naj bo podlaga daljnjemu izobraževanju!

Vodnik je spisal tudi za tisti čas dobro, izvorno slovensko slovnico *Pisemenost ali gramatika za prve šole* (Lj. 1811),²⁷ ki je bila, kot sledi iz naslova, namenjena z ustreznimi učiteljevo razlago tudi osnovnim šolam. „Pisemenost“ seveda ni predstavljala slovenščine samo kot učni jezik, ampak tudi kot učni predmet, pri katerem naj bi poučevali tudi slovensko slovnico. Take zahteve pa do tedaj še ni bilo. Tudi v prerodno usmerjenem uvodu v tem učbeniku napada Vodnik metodično napako avstrijskih oblasti, ki niso hotele priznati slovenščine kot podlage za vsako izobraževanje, pobija pa tudi tedaj močno razširjeno mnenje, češ da se slovenščine ni treba učiti, ker jo znamo že od doma.

Glede na omenjene razmere v Ribnici ni nobene verjetnosti, da bi v tamkajšnji osnovni šoli uporabljali to slovnico. Sicer pa je že Vlado Schmidt ugotovil, da so poučevali slovensko slovnico samo v Postojni in Ljubljani, in sicer na ljubljanski primarni šoli leta 1810/11 v 1. razredu, 1811/12 v 2. razredu in 1812/13 v 1. razredu.²⁸ To razdobje ugotovimo predmetniki te šole in je treba F. Kidriča dopolniti.²⁹

Zelo verjetno pa so tudi v ribniški šoli uporabljali Vodnikov katekizem *Keržanski nauk za ilirske dežele* (Lj. 1811, 1812), prirejen po uradnem Napoleonovem katekizmu, ker je bil po odobritvi ljubljanskega škofa Antona Kavčiča predpisan za cerkev in šolo ter po avstrijski zasedbi ilirskih provinc z odlokom ljubljanskega škofijskega konzistorija (29. 4. 1814) prepovedan.³⁰ Kolikor se A. Humel ni strinjal z Vodnikovima dodanima poglavjema o posvetni moraliki (str. 99—112) in kmetijstvu (str. 113—133), so ju lahko opustili s hvalisanjem Napoleona vred.

Tudi France Kidrič se je zanimal, ali je Prešeren imel na voljo navedene učbenike, vendar je glede na nemški pisano „zlatoknjigo“ podvomil.³¹

Kaže torej, da ribniška osnovna šola ni kdove kaj uresničevala jezikovne reforme v duhu našega preroda ter si je zaslužila sloves predvsem s tem, da je bila med prvimi dvorazrednimi osnovnimi šolami na Slovenskem.

Ozrimo se na ribniške šolske prostore in učiteljev v Prešernovem času je bil pouk v že danes stoječi hiši št. 26, katere lastnik je Anton Lovšin, po domače „Štekliček“.

Šola, ki jo je obiskoval France Prešeren

(Nadaljevanje prihodnjič)

PREDAVANJE O ZRAČNEM VALOVANJU

V ponedeljek, 12. aprila, smo imeli gimnazijci priložnost poslušati zanimivo predavanje. Absolvent meteorološke fakultete nam je povedal marsikaj o valovanju zraka. Še zanimivejši pa je bil drugi del predavanja, v katerem je bilo govora o elektroakustičnih aparatih.

SONJA NEMANIĆ
Gimnazija Novo mesto

OBRAMBNI DAN

V soboto, 3. marca, smo imeli učenci OŠ Sentjerne obrambni dan, ki je potekal v obliki tekmovanja. Pomerili smo se v orientaciji, streljanju, plezanju po vrvi, metanju bomb ter storžev v cilj. Z uspešno akcijo smo dokazali, da smo usposobljeni za odpor proti sovražniku.

MARIJA VIDE, 6.c
MARJANA DVOJMOČ, 6.c
OŠ Sentjerne

ZBIRAMO ODPADNE SUROVINE

Učenci naše šole smo za Tovarno celuloze in papirja Djuro Salaj v letošnjem šolskem letu zbrali 29.143 kg papirja, za Petovio iz Ptujja pa 6.276 steklenic. Denar, ki ga dobimo, se zbira v naši Pionirski hranilnici, porabili pa ga bomo za zaključno ekscurzijo v osmem razredu in za šolo v naravi, nekaj akcij pa smo namenili tudi RK.

BRIGITA FURAR, 6.a
OŠ J. Dalmatin, Krško

IZLET NA MOHOR

50 planincev naše šole je odšlo na prvi izlet v letošnji pomladi. Pot nas je vodila na Mohor. Po poti smo pobirali smeti. Ko smo prišli na cilj, se nam je odprl pogled na Brestanico, Senovo in Bohor. Izlet je bil zelo koristen, saj smo ves čas skrbeli za čisto naravo, na kar sta nas opozarjali tovarišici učiteljici, ki sta nas vodili.

BLAŽ ŽIBERT, 4. r.
OŠ J. Dalmatin, Krško

UREDILI NOGOMETNO IGRIŠČE

Pred dnevi smo učenci šestih razredov začeli delovno akcijo pri naši šoli. Prekopali smo nogometno igrišče ter zasejali travo, saj je bilo igrišče popolnoma uničeno. Ljubitelji nogometa so se namreč prvič prehitro zapodili po na novo zasejani travi. Menim, da bi morali bolj paziti na okolico pri naši šoli, saj je ogledalo vseh, ki jo obiskujemo.

SAMO PETELINC, 6.c
OŠ bratov Ribarjev Brežice

NA BALETNO PREDSTAVO V ZAGREB

29. marca smo si v Hrvatskem narodnem gledališču v Zagrebu ogledali baletno predstavo Ohridska legenda. Glavni vlogi sta igrala Biljana in Marko, ki sta se zaljubila, sultan pa je hotel njihovo ljubezen razdreti. To je bilo moje prvo srečanje z baletom.

JANA ŠEPEC, 6.a
OŠ Dobova

NOVICE IZ NAŠE SOLE

7. aprila smo imeli zbiralno akcijo starega papirja. Najuspešnejši so bili nižji razredi. Zbrali smo 1460 kg papirja in zanj dobili 1211 din. V avli pa smo pripravili razstavo, namenjeno 9. kongresu ZKS, ki bo v Ljubljani. Razstavljene so tudi knji-

URJENJE V TABORNIŠKIH VEŠČINAH – RK ZTS je konec marca organizirala tečaj za sodnike mnogobojev za murne, medvedke in čebelice ter za sodnike taborniških mnogobojev. Udeležilo se ga je tudi 5 predstavnikov odreda Samotni hrast iz Sentjerneje. Novi kadri so zelo dobrodošli, saj pravkar poteka mnogoboj odredov, vzporedno s tem pa tudi priprave na občinski mnogoboj za MC in TT, ki ga bomo letos organizirali sentjernejski taborniki. (Mateja Cekuta)

ga in podan prikaz njegovega življenja. Za oboje poteka na naši šoli tekmovanje v ocenjevanju discipline. Pred kratkim smo razglasili rezultate za mesec januar in februar. Na nižji stopnji je v obeh mesecih zmagal 4.c., na višji pa 8.c. Prejeli so prehodne zastavice.

MATEJA KOČJAN, 8.c
DAMJANA ČAVLOVIĆ, 5.a
OŠ XII. SNOUB Bršljin
Novo mesto

NOVICE Z NAŠE SOLE

Na naši šoli so se končala tekmovanja za bralno značko, ki jo bodo podelili 15. aprila. Ob tej priložnosti nas bosta obiskala Neža Maurer in Radovan Gobec. 26. marca pa smo se pomerili v znanju iz Vesele sole. V začetku aprila je bila v KS Bučna vas očiščevalna akcija, vendar ni povsem uspela: udeležilo se je premalo mladincev.

CLANICE LIT. – NOVIN. KROŽKA
OŠ XII. SNOUB Bršljin

„TITO – REVOLUCIJA – MIR“

V soboto je bilo občinsko tekmovanje v kvizu „Tito – revolucija – mir“. Zmagovalna ekipa o novnošolcev je bila z Mirno, srednješolcev pa s Ponikev. Prejeli so diplomu in značke.

OLGA KOTAR
OŠ Sentrupert

OCIŠČEVALNA AKCIJA

Ker se je aprila začelo za naš razred dežurstvo, smo sklenili, da bomo že prvi dan pobirali po Sentrupertu in okolici papirčke in druge odpadke. Tovarišica nas je razdelila v pet skupin, ki so čistile v različnih delih našega kraja. Tako smo koristno izrabili uro za lepše okolje.

MIRI KRAJŠEK, 5.b
OŠ Sentrupert

PESTER ŠPORTNI DAN

8. aprila smo imeli učenci višjih razredov OŠ bratov Ribarjev iz Brežice športni dan. Da bi bil le-ta čim bolj razgiban, je bilo organiziranih več tekmovanj. Učenci so vozili s kolesi po poligonu, se pomerili v košarki, rokometu in streljanju, najboljše pa so se udeležili občinskega tekmovanja v prometu in SLO.

SAMO PETELINC, 6.c
OŠ bratov Ribarjev, Brežice

DAN SOLE

Naša osnovna šola je letos prvič praznovala dan sole. Po kulturnem programu se nam je predstavil paraplegik Jože Okoren, večkratni svetovni in olimpijski prvak. Komisar Gubčeve brigade Stane Škrjif in gubčevac Milan Podobnik sta pripovedovala spomine na boje in pohode te brigade. Na koncu smo si ogledali še diapozitive, ki jih je pripravil ravnatelj NUK v Ljubljani, novinar Tomo Martelanc, ki je ob slikah pripovedoval svoje vtise s poti po ZDA.

TADEJA ŽUPAN, 7.a
OŠ Sentrupert

TEKMOVANJE V MATEMATIKI

Na osnovni šoli Mirana Jarca v Črnomlju je bilo v petek šolsko matematično tekmovanje. Udeležili so se ga boljši matematiki od petega do osmega razreda, ki so celo leto pridno vadili. Prvi trije so bili nagajeni, tisti, ki so zbrali več kot polovico točk, so dobili diplome, vsi ostali pa značke.

FRANCI FLEK
OŠ Črnomelj

MLADINCI NA OBISKU

V petek so mladinci črnomaljske osnovne šole obiskali svoje vrstnike v Metliki. Pripravili so kulturni program, se pomerili v rokometu in skupaj zaplesali. Metliški mladinci jim bodo obisk vrnili.

DAMJANA JEVSČEK
OŠ Črnomelj

POHOD V JELENOV ZLEB – 27. marca je bila ob prazniku občine Ribnica v Jelenovem zlebu spominska slovesnost, ki so se je udeležile pohodne brigade iz Sodražice (na fotografiji), Ribnice, Dolenje vasi in Loškega potoka. (Foto: Janko Turk)

Zakaj uničujemo naravni park?

Trata je bila včasih park in sprehajališče za Kočevje, zdaj pa so tu posekali gozd, zamašili studence in onesnažili naravo – Nihče ne upošteva opozoril krajanov

Pred drugo svetovno vojno je bilo na Trati (takrat so temu delu današnjega Kočevja rekli „Corpus Cristi“) le 9 hiš ter pokopališče s cerkvijo (z obzidjem), znano še iz časov turških napadov. Danes je tu že preko 130 zasebnih hiš, pokopališče je opuščeno in cerkev, v katero je pred leti udarila strela, propada. Pri Trati je bil lep gozd „Brezje“. Vanj so mimo lepo obdelanih površin vodili le kolovozi. Še najbolj znana je bila „Crna pot“, ki jo je vzdrževala Tekstilana v zameno za izgovornje odpadke premoga na Rudniku, od tod tudi njeno ime. Tudi gozdček se je v 30 letih sam obnovil. Zrastle so vitke breze in mogočni hrasti, kot da bi narava

tudi z borovnicami in gobami. Kar trije neusahljivi studenci pa so nudili prebivalcem in sprehajalcem dovolj vode. Med vojno je ta gozd delal velike preglavice Italijanom, saj so v njegovo zavetje partizani lahko prišli skoraj v Kočevje. Tudi njihova enota, ki je stražila skladišče razstreliva – skladišče je bilo v tem gozdiču – se ni dobro počutila. Zajo so ga neusmišljeno posekali. Pogled na ta del Trate ni bil več lep še dolgo po vojni. Iz ruševin je v povojnih letih nastalo novo in še lepše Kočevje. Tudi gozdček se je v 30 letih sam obnovil. Zrastle so vitke breze in mogočni hrasti, kot da bi narava

sama vedela, da je potrebno s te, severne, strani zavarovati mesto pred vetrovi. Tega se je zavedala tudi večina prebivalstva in sklenjeno je bilo, da bodo zeleni pas na tem območju celo nekoliko razširili. To je bila pametna zamisel, ki pa je – kot mnoge druge – nismo uresničili. Potreben je bil celulozni les in KGP ga je tu nasekalo nekaj tisoč kubikov. Še zdaj občasno zapoje tu motorika in hrasti ter breze se redčijo. Ko je to počel okupator, smo se zgražali, zdaj pa molčimo. Nekateri si tu pridobijo ceno kurjavo. Posamezne prijave na odgovorne organe niso bile upoštevane. Gozd postaja vedno redkejši, da bomo zdaj zdaj videli krave na paši pri hlevih na Mlaki.

Umazano voščilo za praznik

Pismo bralke, objavljeno 7. aprila v dnevniku Delo

Marsikje se hvalijo z lepimi priveditvami ob Dnevu žena. Tega nikakor ne moremo reči za naši proslavi v jedilnici, za dopoldansko in popoldansko izmeno konfekcije Lisa iz Sevnice, na kateri smo povabili Silvestra Mihelčiča in Tonija Gašperiča. Prijetno Mihelčičevo izvajanje na elektronski harmoniki je „pokvaril“ Toni z opolzkiimi, starimi, pocestnimi vici, ki ne sodijo nikamor, najmanj pa na tak kraj, ob taki priložnosti. Ženam, ki se znojijo v službi in doma, ni namenil niti ene tople, prijazne besede za njihov praznik, ampak se je iz njih le norčeval in jih zalil. Pozdravil je tudi tiste, ki imajo dva stara milijona plače (dober dan, tov. direktor!), pa čeprav morajo za ta denar delati, odgovarjati in skrbeti ves mesec. Toni lahko zasluži toliko v eni uri ali manj. Primerjal je močnejšo delavko iz prvih vrst s leto Maro, rogala se je nosečnici – in še kaj podobnega. Ne vemo, kako si drzne privoščiti kaj takega, lahko bi bil kljub temu veder, zabaven program, vendar na dostojni ravni. Samo pripraviti bi se bilo treba nanj. Upamo, da se Toni pri nas ne bo več pojavil.

Tonija Gašperiča, da bi lahko javno obsojala. Toni je entuziast, kar potrdi lahko vsak, kdor pozna njegovo delo. Vse kar napiše, kar stori, izvira iz tiste žilice, ki mu ne da miru. Ni samo staromodni pocestni „hecar“, kot ga omenja tovarišica Železnikova. Njegov kruh je odgovorno mesto šolskega ravnatelja. Ko pa nasmeje otroke (Tobogan), ko za večer odtegne naše smučarje obveznosti, takrat, ko razveseli stare ljudi v domovih, ko organizira vse priveditve v Beli krajini, ne vleče milijonov. Saj se jih ne bi odrekli, ampak svobodna dejavnost je revno plačana.

Ponovimo naj, da so se zdele ženam v Sevnici (morda samo nekaterim) Tonijeve šela umazane. Toni pa je zagotovo govoril o nas, ljudeh tega časa. Torej smo umazani mi. Prislunhimo žargonu otrok, kontroliramo svoje misli in besede, prebiramo revije, glejmo filme in spoznalimo bomo, v katerem veku živimo.

Upam, da bodo moje pripombe in opozorila končno le zalegla. Nekdo je vendar odgovoren za take zadeve!
RAJKO JENKO
Trata XIV/32
KOČEVJE

V imenu ogorčenih žena
MARTINA ŽELEZNIK
Lisečev Sevnica

HUMOR NA ZATOŽNI KLOPI

Nič kolikokrat je bilo že rečeno, da pač nismo humoristi, da ga ne ustvarjamo, če pa že naletimo na dober „vic“, se zgrajamo pred sojudimi. Potlej pa se sami, brez nadležnih prič hahljamo. Ne zavedamo se morda, da je vsaka karikaturna, ki je zrasla na tujem jeziku, dobrodošla, svojih „uši“ pa nas je sram. Zato lahko trdimo, da je biti karikaturnist, še bolj pa humorist, težko. Vsi uživamo, ko slišimo, ali vidimo kakšno „masno“ na račun drugega. Jój in prejoj pa, če se nekdo dotakne nas! Takrat ne poznamo šale, vemo le za žalitev, brskanje po umazanih stvarih, ki ne sodijo v javnost. Taki smo!

Kaj hoče „banda ciganska“

Nesramen odnos voznika in sprevodnika Integralovega avtobusa do potnikov – Brez stojišča

Avtobusi so postali prevozno sredstvo mnogih, ki so se še pred nedavnim vozili z lastnimi avtomobili, a so se zaradi stabilizacije „preusmerili“. Zal pa avtobusna podjetja za to niso imela posluha in so prav tako zaradi varčevanja uknila mnogo prog. Posledica tega je, da so avtobusi danes močno natrpani. Ljudje se na postaji prilepijo na avtobusna vrata kot grozd in dobrodošni šoferji in sprevodniki so navadno pripravljene sprejeti v „svoje“ vozilo vse, tudi tiste, ki morajo stati.

Res je, da avtobus ne sme imeti stojišča, sprašujem pa se, kdo je dolžan poskrbeti za potnike, ki kljub temu da na voznem redu piše, kdaj jim avtobusna podjetja nudijo svoje usluge, ostanejo na postaji. Ker se to ponavlja vsake tri dni, nezadovoljnih potnikov pa je vselej vsaj 20, bi bilo prav, če bi odgovorni končno nekaj ukrenili. Voznik in sprevodnik namreč nista pripravljena sprejeti niti enega stoječega potnika, četudi gre za mater z majhnim otrokom. Že po nekaj postajah pa se vozilo toliko izprazni, da bi marsikateri potnik, ki mu ni uspelo priti na avtobus lahko sedel. Zato predlagam, da bi do postaje v Cerovcu uvedli pristojni avtobus, Viničani pa, ki imajo v popoldanskem času le tri avtobuse, bi tako lahko prišli pravočasno domov.

Lahko pa se zgodi tako, kot se dogaja na Integralovem avtobusu LJ 327-984, ki vsake tri dni ob 13.10 odpelje iz Novega mesta proti Vinici. Ker čas odhoda sovpada s koncem pouka v srednjih šolah, se z njim vozi veliko belokranjskih učencev, zato je gneča na avtobusu toliko večja. Gneča pa je le takrat, ko avtobus še stoji na novomeški postaji, saj voznik in sprevodnik pred odhodom poskrbita, da vsi stoječi potniki zapustijo vozilo. Dogodi se celo, da voznik že ob prihodu pove potnikom, da se jim ne obeta nič dobrega, ko zapre zadnja vrata, ki so prav tako namenjena vstopu, in zakriči: „Banda ciganska, ne boste mi trgali zaves!“

Dijaki vedo povedati tudi, da jim sprevodnik omenjenega avtobusa ni pripravil iz Ljubljane priskrbiti niti mesečnih vozovnic ali pa to stori z veliko težavo, tako da se bodo odslaj obračali za te usluge na drugega sprevodnika. „Banda ciganska“ zato želi, da se spremeni ta odnos ali pa se zamenja „posadka“ avtobusa.
MIRJAM KRUMPAČNIK
Metlika

pisma in odmevi

Krivi sovaščani

Tov. Moleku iz Grma pri Metliki v premislek

V vasi Grm pri Metliki med vaščani ni pravega razumevanja. Prepire povzročajo tov. Molek iz Grma št. 3, ki nikakor ne more razumeti, da voda ne more teči v hrib. Voda sicer odteka proti njegovi zemlji, nikakor pa ne po njej. Obljublja, da bo pripeljal „posebno komisijo“, ki bo našla resnico, zato želimo, da končno preide od besed k dejanjem.

Očita nam tudi, da ne plačujemo vode ter da nismo pomagali pri napeljavi vodovoda. Povedati moramo, da to ni res ter da smo pošteno plačali tudi priključke, ki so jih naredili delavci TGP iz Metlike. Vzrok za to, da tov. Molek še vedno nima vodovoda, pa je ravno v tem, da TGP svoje delo tudi zaračunava.

Tov. Molkka moti tudi gradnja novih hiš v vasi, zato mu predlagamo da tudi on začne graditi. Pravi, da gradimo na kredit. Pa saj ga pošteno vračamo! Sicer pa je tudi on že dobival kredite.

Tovarišu Molkku svetujemo, da še končno tudi sam pri sebi vpraša, kako je mogoče, da so vaščani cele vasi leni in nepošteni, le on je pošten in delaven!

NAJBLIŽJI SOSEDI

BRUSNIŠKI MLADINCI V BEOGRADU

V soboto, 3. marca, smo brusniški mladinci pod vodstvom tovarišice Marije Rus odšli na dvodnevni izlet v Beograd. Najprej smo odšli na Dedinje, kjer smo si ogledali Hišo cvetja in muzej. Obiskali smo Avalo in Kalemegdan. Naslednji dan smo se odpravili na beograjsko letališče Surčin, kjer smo prisostvovali celo sprejemo sovjetske delegacije, seveda precej od strani. V Sremski Mitrovici smo si ogledali zapore, v Jesenovcu pa zapore smrti. Iz razlage tov. Rusove smo zvedeli mnogo zanimivega. Spoznali smo, da bomo morali pripraviti še več izletov, saj niso le poučni, ampak se na njih tudi bolje spoznamo med seboj.

MARJANA KRANJC

Milan Remih

V Kočevju smo minulo soboto spremili na zadnjo pot Milana Remiha iz Šalke vasi pri Kočevju, ki je umrl po daljši in mučni bolezni. Bil je spomeničar, rezervni kapetan I. razreda in nosilec več odlikovanj. Milan Remih se je rodil pred 59 leti v Slovenski vasi pri Kočevju v delavski družini, v kateri je bilo skupno kar 9 otrok, od tega 5 sinov. Preživljali so se s skromnimi dohodki očima Duška.

Ze kot mladinec se je Milan vključil v napredno gibanje. V delavskem gibanju je sodeloval tudi v Tekstilani, kjer je bil pred vojno zaposlen.

Ob kapitulaciji stare Jugoslavije se je vključil v OF in narodnoosvobodilno gibanje. Najprej je delal na terenu kot aktivist; aprila 1942 pa je bil že borec v Zapadnodolenjskem odredu, iz katerega je junija odšel kot prostovoljec v Tomšičevo brigado. Zaradi šibkega zdravja se ni udeležil pohoda na Štajersko, ampak je bil dodeljen Centralni tehniki. Od marca 1945 do konca vojne je delal v OZNI.

Borci ga poznajo kot dobrega tovariša in borca. Za svojo hrabrost in delo je prejel več odlikovanj in priznanj, med njimi red hrabrosti, red bratstva in enotnosti druge stopnje, red partizanske zvezde druge stopnje in red zastave za narod tretje stopnje.

Med vojno je vsa Remihova družina z očetom in materjo vred sodelovala z OF in v narodnoosvobodilnem gibanju. Brat Duško, ki je padel jeseni 1944 na Štajerskem, je bil celo odlikovan z redom narodnega heroja.

Po vojni je deloval v družbeno-političnih organizacijah na območju Rudnika in Šalke vasi. Bolezen, ki ga je spremljala že od pred vojne, med vojno, pa tudi po vojni, mu ni dopuščala, da bi delal še več; dokler ga ni končno položila komaj 59 let starega v prezgodnji grob.

J. P.

M. Turkovič

E. Krese

U. Koruzar

M. Kegej

P. Logar

M. Nagu

„V te kraje smo se priselili po vojni in pognali korenine.“ je rekel Miha Nagu, predsednik skupščine krajevne skupnosti „Ivan Omerza“ Livold. To območje v kočevski občini je bilo nekdanje naseljeno s Kočevjarji, po vojni je bila večina zemlje nacionalizirana, zapuščene domačije pa so naselili predvsem Belokranjci in Primorci. Danes živi tu že drugi ali tretji rod priseljencev, zemlja in ljudje so že postali eno.

Miha Nagu je povedal, da šteje njihova krajevna skupnost blizu 1500 prebivalcev, večji kraji pa so poleg Livolda Črni potok, Dolga vas in Mozelj. Industrije v krajevni skupnosti ni, ljudje se vozijo na delo predvsem v bližnje Kočevje. kruh pa dajejo tudi kmetijski obrati ZKGP Kočevje v Livoldu, Zajčjem polju, Kočarjih, Rajndolu in Knežji lipi. Krajevna skupnost je nastala z združitvijo treh manjših, ki so imele za učinkovito delo premalo ljudi in denarja.

Predsednik sveta krajevne skupnosti Emil Krese iz Dolge vasi je omenil večje objekte, ki so jih krajani naredili v zadnjem času s pomočjo samoprispevka in z delom. Tu so asfalt Livold - Črni potok, vodovod v Mozlju, pločnik v Livoldu, v Dolgi vasi so uredili pokopališče in parkirišče, tu je tudi 60-metrski smučarski skakalnica, v Mozlju so asfaltirali igrišče in še bi lahko naštevati. Po Kresetovih besedah skrbno pazijo, da denar razdele enakomerno na vse kraje, saj se je le tako moč izogniti nepotrebnim očitkom, zameri in preprirom.

Ena od nalog krajanov v prihodnje je ureditev domov po posameznih vajah. Zdaj se večina nimajo kje sestajati, primerni prostori pa bi prišli prav tudi za kulturne in športne namene. Krajevna skupnost sicer prēmora štiri domove, vendar so v zelo slabem stanju, o čemer prča tudi podatek, da jih stanovanjska skupnost ni hotela prevzeti.

Velika pridobitev za te kraje je čistilna naprava v Kočevju. Rinža je namreč tu tako onesnažena, da je smrdela 500 in več metrov levo in desno od struge.

Franca Letig je bila pred kratkim izvoljena za predsednico vaškega odbora SZDL Livold. Govorila je o prizadevanjih, da bi časopis krajevne skupnosti „Glasilo“ izdali večkrat na leto. Kakšno vlogo ima dobro obveščanje, je „Glasilo“ pokazalo v številki, ki je izšla pred volitvami. Vodja livoldske podružnice osnovne šole Kočevje Pavla Nagu je povedala, da obiskuje šolo 51 otrok. Poslopje, ki bo kmalu staro 100 let, bo treba obnoviti. Šola, ki je predvidena za celodnevno bivanje, bo dobila kuhinjo, jedilnico in telovadnico. Obiskovali jo bodo tudi šolarji iz Mozlja.

POKAL NAJ OSTANE DOMA!

Irena Gornik in Urška Koruzar sta se s ponosom razgovorili o krajevni ekipi za prvo medicinsko pomoč, ki jo vsa leta uspešno vodi Irena Gornik. O uspešnosti in prizadevanjih eki-

Uredništvo v gosteh: Livold

POGNALI GLOBOKE KORENINE

I. Gornik

T. Grmovšek

B. Lindič

M. Farkaš

pe pričajo rezultati, ki jih je dosegla na občinskih tekmovanjih. Že dvakrat je ekipa osvojila prvo mesto in prehodni pokal, nastopila pa je tudi kot edina iz kočevske občine na republiškem tekmovanju. „Prehodnega pokala nimamo namenjena oddati v druge roke.“ je povedala Urška Koruzar in podčrtala, da je prav delo ekip za prvo pomoč v civilni zaščiti najzahtevnejše.

Tone Grmovšek iz Dolge vasi je predstavil borčevsko organizacijo, ki se uspešno vključuje v različne akcije. „Socialnih problemov med borci nimamo in tudi s posojili nekako rešujemo stanovanjska vprašanja borcev, ne zmoremo pa sami obnove spominskih obeležij. Spomenik padlim v Livoldu je popokal, črke so obledele, kokoši brskajo okoli, tako da je vse skupaj potrebno temeljite obnove. Za kaj takega pa imamo premalo denarja.“

Upokojenec Bruno Ribelo iz Črnega potoka je tem besedam pritrnil in v imenu krajevnega odbora ZZB kritično osvrknil delo mladincev, češ da spijo. Nato je načel vprašanje, ki je trenutno v Črnem potoku najbolj aktualno: „Nujno bi potrebovali telefon. V naselju nimamo niti ene številke. Pripravljene smo prispevati v denarju in delu, da ne bi bili tako odrezani.“

„Vasica Črni potok je bila vse do nedavnega zelo slabo razvita.“ je dejal Anton Delač. „Ni bilo vodovoda, ceste, avtobusne povezave. S samoprispevkom smo asfaltirali cesto, zgradili vodovod in tako dokazali, da smo pripravljeni delati za razvoj kraja. Prav zato nas boli, ker smo pri željah za napeljava telefona naleteli na gluha ušesa. Vzemimo samo primer, da bi v

kmetijskem obratu, kjer gojijo 65 goved, bilo kaj narobe. Kako bi lahko hitro poklicali na pomoč? Ali če je nujno potreben zdravnik: v avto in do najbližjega telefona! Če pa se avtomobila ni, potem je treba zajahati kolo.“

V Črnem potoku imajo tudi težave s pritiskom v vodovodni napeljavi, moti jih, ker propada jezerce pod vasjo in se vanj steka gnojnica, čeprav bi bilo primerno za kovanje. Ostrih besed so tudi zoper divjad, ki si po poljih okoli te vasi pobira le pruh davek.

SLOŽNI KOS TEŽAVAM

V krajevni skupnosti ne pozabljajo na ostarele. Stane Škufca, ki je novopečeni delegat za skupščino RK, je povedal, da pomagajo ostarelim z nasveti in darili. Pripravili so novoletna srečanja krajanov, starejših od 70 let (v KS jih je preko 180) v Livoldu, Mozju in Dolgi vasi. „Imeli smo tudi akcijo zbiranja obleke in obutve, ki smo jo razdelili ljudem, potrebnim te podpore. Rad bi povedal tudi to, da si ostareli iz naše krajevne skupnosti, ki zdaj žive po različnih domovih v Sloveniji, močno žele, da bi končno le postavili dom za ostarele v Kočevju.“

Blagajničarka RK Marica Kegej iz Livolda je pohvalila krajane, da se pridno vključujejo v organizacijo Rdečega križa, da redno poravnava članarino in da radi sodelujejo pri različnih akcijah.

Enakega mnenja je bil predsednik KK SZDL iz Dolge vasi Janez Kojek. „Ko sem 1973 prišel v te kraje, sem bi presenečen nad zavzetostjo naših ljudi. V večini so pripravljeni delati, sodelovati in skupno reševati različna vprašanja. Dokaz so

tudi nedavne lepe uspele volitve. Niti enega primera ni bilo, da bi se kdo branil funkcije; slišal pa sem, da ni bilo povsod tako. Tako složni bomo gotovo kos tudi težavam, ki nas pestijo: neurejenemu prevozu, neurejeni kanalizaciji, slabim vodovodom in divjadi, da omenim samo poglavitne.“

V obrambo mladincev, o katerih ni bilo izrečenih kaj prida pohvalnih besed, se je oglasila Marjeta Turkovič iz Livolda. „Res je mladinska organizacija premalo aktivna, a razlogi so številni. Med tednom je malo mladih doma, naš dom je hudo načet, in če pripravimo kakšno prireditev, pride le malo gledalcev. Tako izgubimo še tisto malo volje, ki jo imamo. Mladi smo se udeležili vseh večjih akcij, pomagali smo pri gradnji gasilskega doma v Livoldu, čistili smo okolico, pripravili izlet na Titov grob, občasno pa se udeležujemo tudi kakšnega športnega tekmovanja.“

Kristina Vlašič iz Livolda je potožila, da pogreša več zabave v rodnem kraju. „Nič nimamo, ne dramskega društva ne pevskega zbora. Predvsem otroci bi radi kaj pokazali, a ni človeka, ki bi jih vadil. Opažam, da zanimanje za domače prireditve zamira, kar je zares škoda, saj smo drugače kar složni.“

Tudi Marija Farkaš je malo potarnala, spotalnala pa se je ob livoldsko trgovino, ker je slabo založena. „Na voljo je suho meso, svežega pa ni. Po marsikaj je treba stopiti v Kočevje. Trgovca nista kriva, zati-ka se pri dobavi.“

V imenu vseh bralcev in ustvarjalcev glasila Viharji, ki izhaja v Mozlju, se je oglasil Vinko Dramac. „Naše glasilo izide tri do štirikrat na leto, a za izdajanje ne dobimo nobene

denarne pomoči. To se mi ne zdi prav!“

MED JE ŠEL ČEZ MEJO

Jože Grabrijan iz Livolda je sekretar OO ZK pa tudi navdušen čebelar. Na območju KS je okoli 20 kmetov in prav toliko čebelarjev; ti so vključeni v Čebelarstvo društvo Kočevje, ki šteje 130 članov. Lani so prodali Medexu kar 46 ton prvovrstnega medu, ki je šel ves v izvoz. Možnosti za dohodek iz čebelarstva so tu še velike. K temu pripomorejo tudi velike razlike v nadmorski višini; zato ponekod hoja medij prej, drugod kasneje, nekje sploh ne medij, zato pa odlično medij drugod. Čebele vozijo na pašo tudi v bližnji Gorski kotar. Na tem območju je čebelarstva tradicija, saj so predniki že v prejšnjem stoletju izvažali med po skoraj vsem svetu. Žal kazeta Medex in družba premalo zanimanja za razvoj in napredek čebelarstva, ki veliko pripomore tudi k boljšemu zdravju ljudi.

Tudi Ivan Grajš iz Dolge vasi je čebelar. Povedal je, da se pri njih, kot po vsej Evropi, pojavlja čebelja bolezen varooza, ki je povzročila med čebelarji veliko vznemirjenje predvsem zaradi nepravilnega pristopa zdravstvenih oblasti in sredstev informiranja, kar povzroča tudi veliko gospodarsko škodo. Način zatiranja te bolezni je po vsej Evropi znan, pri nas pa smo predpisali povsem svojega, na primer, 3-kilometrski zaporo pri vsakem okuženem čebelnjaku. Čebelarji tako niso mogli predstavljati čebel na pasišča, ki so bila izdatna. Zapora je namreč veljala tudi za neokužene čebele. Tako ni bilo možno izkoristiti gozdnih paš, ki dajejo najboljše med. Čebele imajo tudi druge bolezni, a se zanje ne

dobi zdravil. Medex priskrbi zdravila le za svoje kooperante, ki jih je petina. Za čebele ostalih čebelarjev zdravil (iz uvoza) ni in te čebele nato okužujejo tudi čebele kooperantov. Edino prav bi bilo, da bi bila zdravila za vse ali nikogar.

ZA STOLETNIČO NOV GASILSKI DOM

Ferdo Letig je predsednik gasilskega društva Livold, ki bo čez dve leti praznovalo 100-letnico obstoja. Za visoki jubilej bodo odprli nove prostore, v katerih bodo garaže in društveni prostori. Zabetonirali so že temelje zanje in posekali les za ostreže ter opravili okoli 1.000 prostovoljnih delovnih ur. Letos bodo predvidoma prostori pod streho, prihodnje leto dokončani, otvoritev pa bo za jubilej. Na območju KS sta gasilski društvi še v Mozlju in Dolgi vasi, v Črnem potoku pa je desetina gasilskega društva Livold. Odkar deluje občinska SIS za varstvo pred požari, imajo dobro opremo, le z uvoženo so zdaj težave in tako desetina v Črnem potoku še nima dobre brizgalne.

Bogomira Lindiča iz Livolda in še marsikoga moti, da padajo s tovornjakov, ki vozijo smeti iz Kočevja na mestno smetišče, razni odpadki, polivinil, papir in celo kosi melapan plošč. Razen tega na smetišču vedno gori, čeprav je bilo dogovorjeno, da ne bodo kurili, kadar je nizek zračni pritisk, ki nosi dim proti Livoldu in drugim vasesm.

Peter Logar iz Črnega potoka je pokritiziral, da do njihove vasi ne priteče voda, kadar napajajo živino v hlevih ZKGP, višje ležeče hiše pa sploh redko dobe vodo. Vzrok so prezoke cevi, ki bi jih bilo treba obnoviti. Popraviti je treba tudi precej poškodovano ograjo okoli vasi, ki varuje njive in vrtove pred divjadjo. Lovci so jo postavili menda za obdobje 10 let, zdaj pa se je že enajsto leto nihče ni pritaknil.

Janez Česnik, novi predsednik krajevnega odbora Mozelj, in Vinko Dramac sta povedala, da so prebivalci Mozlja in okoliških vasi najbolj ponosni na igrišče za odbojko, kosarko, roketomet, mali nogomet in tenis, ki ga grade že četrto leto, maja letos pa ga bodo vendarle dokončali. Nato se bodo morali odločiti, kaj s propadajočim prosvetnim domom: popraviti ga ali podreti in zgraditi novega? Morda bi kazalo to reševati hkrati z gasilskim domom. Popravila je potreben vaški vodovod v Mozlju, urediti pa je treba tudi oskrbo s pitno vodo za vasi Kočarji, Rajndol, Knežja lipa in Spodnji Log. Zadovoljni so, ker so dobili v osnovni šoli prostore za knjižnico, kamor bodo dali tudi knjige, ki jim jih bo darovala hčerka nekdanjega mozelskega učitelja in organizatorja vstaje Cirila Dekvala, po katerem nosi njihovo uspešno kulturno športno društvo tudi ime.

Pravijo, da dosejajo uspehe zato, ker so se odločili za kolektivno delo, vodenje in odločanje, katerega značilnost je, da ne dela in hodi po sestankih le predsednik, ampak tisti, ki je za posamezno področje dela odločen, oz. se nanj razume.

B. Ribelo

A. Delač

F. Letig

J. Kojek

F. Letig

I. Grajš

Kraševci pridejo v goste

V soboto bodo v Trebnjem in na Mirni nastopili kulturniki iz sežanske občine - Več prireditev

V soboto, 17. aprila, bodo v trebanjski občini gostovale kulturne skupine iz občine Sežana. Utrip svojega kulturnega snovanja bodo pokazale v Trebnjem in na Mirni.

„Trebanjski“ del sporeda se bo začel ob 18. uri v prostorih nove osnovne šole, kjer bodo odprli razstavo del sežanskega akvarelista Mira Krajca. Ob slikah s kraškimi motivi se bosta predstavila tudi pesnika Aldo Žerjal in Nives Prelec. Ob 19. uri bo sežanska gledališka skupina RUJ v kulturnem domu

uprizorila delo „Odprite vrata, Oskar prihaja“ Borivoja Wudlerja.

Na Mirni bo prvi nastop že popoldne. Ob 16. uri bo dramska sekcija osnovne šole iz Dutovelj izvedla predstavo mladinske igre „Mali strah Bavbar“ v režiji Ivanke Turšič. Ob 17. uri bodo v osnovni šoli odprli razstavo slikarskih del sežanskih likovnikov. V programu bodo sodelovali mešani pevski zbor iz Divače ter pesnika David Terčon in Olga Knez - Stojkovič.

SKLEP O FOLKLORNI PRIREDITVI - Na deveti reviji folklorne skupin z območja Medrepublike kulturne zveze bratstva in enotnosti, ki bo ob koncu junija v petih krajevnih skupnostih črnomaljske občine, ne bo dovoljeno nastopati v kavbojkih in drugih neustreznih oblačilih. Ta sklep so sprejeli na skupščini članic te zveze, ki je bila minulo soboto v črnomaljskem hotelu Lahinja in od koder je pričujoči posvetelek. (Foto: I. Zoran)

Ljudski plesi v nošah sedmih regij

9. medrepubliška revija bratstva in enotnosti bo junija v petih krajih črnomaljske občine - Sodelovalo bo okoli 30 folklorne skupin s 1.200 nastopajočimi

Deveta revija folklorne skupin z območja Medrepublike kulturne zveze bratstva in enotnosti bo 26. junija v črnomaljski občini. To so sklenili na sobotni skupščini članic te zveze v črnomaljskem hotelu Lahinja, kjer je beseda sicer tekla predvsem o pripravah na to letos največje folklorne prireditev v Beli krajini.

Na reviji, ki bo potekala hkrati v petih belokranjskih krajih - v Črnomlju, Dragatušu, Adlešičih, Vinici in Semiču, bo nastopilo več kot 30 folklorne skupin z okoli 1.200 člani. Prišle bodo iz vseh treh republik, na območju katerih deluje omenjena kulturna zveza, in prikazale plesne, ki so značilni za posamezne regije: Banijo, Kordun, Pokuplje, Posavino, Liko, Bosansko krajino in

nih nošah obiskali Gornje Laze in prisostvovali tako imenovani uri zgodovine in se udeležili skupnega spreveda po črnomaljskih ulicah.

Ker v Beli krajini še ni bilo toliko različnih folklorne skupin, manifestacija ne bo zanimiva le za obiskovalce, ampak tudi za strokovnjake. To bo mogočen prikaz izvirne, pristno ljudske folklorne, ki se ohranja prek skupin. Sprva so načrtovali, da bi vprašanja kvalitete, avtentičnosti plesov in noš preslesli dan po reviji skupaj s strokovnjaki iz vseh republik za tako imenovano okroglo mizo. Med potekom skupščine so to misel opustili, saj bi po mnenju Mirka Ramovša, predsednika strokovnega odbora za folklorno dejavnost pri ZKO Slovenije, take mize ne mogli organizirati že zaradi tega, ker bo revija v petih krajih in je strokovnjaki ne bi mogli v celoti spremljati.

Z odobravanjem pa so na skupščini sprejeli sklep o izdaji publikacije, ki bo predstavila življenje in delo folklorne skupin, nastopajočih na letošnji reviji. Ugotovili so, da je o dosedanjih revijah ohranjenih malo dokumentov in da pravzaprav nimajo vzeti v roke ničesar, kar bi govorilo o tovrstni dejavnosti na območju medrepublike kulturne zveze. I. Z.

JESIHOV VEČER

Minuli petek je v novomeškem razstavišču Pri slonu gostoval slovenski pesnik Milan Jesih. Številnim obiskovalcem in ljubiteljem poezije je ob sodelovanju igralca Srca Špika in glasbenih vložkih kitarista Cveta Šalija predstavil nekaj pesmi iz do sedaj izdanih knjižnih zbirk in jim dodal nekaj še neobjavljenih stvaritev iz svoje pesniške delavnice. Ta literarni večer je bil drugi v tem razstavišču, ki je sicer namenjeno fotografiskim razstavam, in letos že četrti v Novem mestu.

Do zdaj največji odziv na natečaj

Zeleznica spet ponudila nagrade osnovnošolcem

V počastitev 15. aprila, dneva železničarjev, je ljubljansko ŽC letos že desetič razpisalo likovni in literarni natečaj, ki se imenuje po Bogu Flandru - Klusovem Joži, partizanskem pisatelju železničarju. Odziv je bil izreden, saj je prispevke poslalo več kot 14.000 osnovnošolcev iz vse Slovenije, med njimi so letos prvič tudi istrski šolarji. Skupaj je prispelo 5.300 literarnih in 9.000 likovnih prispevkov. V njih so natečajniki obdelali življenje in delo železničarjev z vseh vidikov, od znamenite stavke železničarjev pred dvainšestdesetimi leti do tega, kako si zamišljajo železnico v prihodnosti. V dosedanjih devetih natečajih je sodelovalo več kot 75.000 osnovnošolcev iz 360 OŠ v Sloveniji.

Sedem večerov za ljubitelje

Novomeška ZKO prireja srečanje gledaliških skupin iz novomeške občine

V Novem mestu je zadnje mesece toliko kulturnih prireditev, da jim celo najzvestejši obiskovalci težko sledijo. Veliko jih je pripravila zveza kulturnih organizacij. Ta prireja tudi srečanje gledaliških skupin novomeške občine, ki se bo začelo jutri. Vse predstave bodo ob 19.30 v Domu kulture.

Nastopilo bo sedem gledaliških skupin, ki so to sezono pripravile premiere. Jutri bodo kot prvi stopili na oder igralci domačega kulturnega društva Dušana Jereba in sicer S Šaffertjevo „Črna komedija“, ki jo je režiral Milan Bratož. V soboto, 17. aprila, se bo predstavila skupina iz Prečne in pod režijem vodstva Anice Kozlečar uprizorila Torkarjevo dramo „Pozabljeni ljudje“. V nedeljo, 18. aprila, bodo v Novem mestu gostovali Škočjanci z Držičevo komedijo „Tripeče de Utolče“ v režiji Romana Česnika. V ponedeljek, 19. aprila, bodo nastopili zarjani iz Soteske z Marincovo komedijo „Poročil se bom s svojo ženo“, delo je režiral Janez Vovk. V torek, 20. aprila, bodo igralci strške Svobode izvedli Valentina Katajeva „Dan oddiha“, komedijo, ki jo je za oder pripravil Vladimir Bajc. Zužemberčani so pod vodstvom Marije in Srečka Kodreta pripravili Marincovo dramo „Odmev je vedno zadnji“, pred novomeško občinstvo pa bodo stopili v sredo, 21. aprila. Kot zadnji bodo v četrtek, 22. aprila, igrali v Domu kulture Mirnopečani, ki so v režiji Marjana Kolenca nastudirali Novakovo komedijo „Guglanik“.

Obeta se zanimiv teden domače gledališke tvornosti. Obiskovalci bodo lahko kupili vstopnico za vse predstave. Tako imenovana abonmajska vstopnica bo stala 250 dinarjev, sicer pa bo treba za ogled posameznega dela odšteti 50 dinarjev.

BREZ KOMENTARJA

Gostovanje orkestra ljubljanskega vojnega območja v ribniškem domu JLA je že tradicionalno. Koncerti so bili vedno dobro obiskani. Na nedavnem letošnjem koncertu pa poslušalcev skoraj ni bilo. Orkester je namreč štel 20 glasbenikov, njihov koncert pa je poslušalo natančno 49 obiskovalcev. Komentar najbrž ni potreben.

„PRI SLONU“ ŠE EN TEDEN - Še do 22. aprila bo v novomeškem razstavišču „Pri slonu“ odprta razstava fotografij in risb angleškega avtorja Garyja Watersa. Razstava je prav zavrlo kombinacije eksponatov (fotografij in risb) vzbudila veliko pozornost med novomeškimi ljubitelji likovne umetnosti.

Udobje je vendarle samo navidezno

Trebanjska glasbena šola, ki je naposled le prišla do novih lastnih prostorov (v novi stavbi osnovne šole), še ne vidi izhoda iz finančnih mlinov - Kdo ima ključ za rešitev?

Trebanjsko glasbeno šolo obiskuje letos 156 učencev. Od tega se jih dobra tretjina uči igranja na klavir, približno toliko jih hodi k pouku harmonike in kitare, preostalo tretjino pa sestavljajo učenci iz oddelkov za trobila, pihala in blok flavto. Dve tretjini vseh obiskuje v tem šolskem letu tretji in četrti razred.

Sola vzgaja in usposablja učence tudi za igranje v orkestralnih skupinah in vključevanje v pevsko zbor, poleg tega jih usmerja v nadaljnji glasbeni študij. Učenci sicer že zdaj sodelujejo v občinskem pihalnem orkestru in tamburaškem orkestru, kjer se predvsem navajajo na kolektivno igranje. Glasbena šola še nima svojega pevškega zbora, kaže pa, da ne bo dolgo brez njega.

V tem šolskem letu so se tudi razmere za to šolo bistveno izboljšale. Nove prostore je dobila v stavbi nove in v tem šolskem letu odprte osnovne šole. Premore pet lastnih sodobno opremljenih učilnic, od katerih uporablja štiri za individualni, eno pa za skupinski pouk. Za opravljanje osnovne dejavnosti ima dovolj klavirjev, harmonik, kitar in drugih glasbil. Vsi instrumenti so novi.

Šola pa vendarle še ni „na konju“. Zataknilo se je namreč pri financiranju. Slednjega se ji še ni posrečilo zadovoljivo urediti, saj ostaja precejšen del kljub raznim „kombinacijam“ nepokrit.

Po poročilu Centra za izobraževanje in kulturo v Trebnjem je šola

Kantata in značke

Danes popoldne zanimiva prireditev v Novem mestu

Danes popoldne bo v novomeškem Domu JLA zanimiva kulturna prireditev za osnovnošolce. Pevska zbor osnovnih šol Bršljin in Katja Rupena bosta ob glasbeni spremljavi izvajalcev iz glasbene šole Marjana Kozine zapela kantato „Naše trate“, ki jo je na besedilo pesnice Neže Maurer napisal znani slovenski skladatelj in zborovodja Radovan Gobeč.

Novomeška izvedba omenjene kantate bo že tretja v Sloveniji, saj so jo že pred kakimi šestimi leti prepevali v Zagorju, nato pa še na Soli dr. Jožeta Potrca v Ljubljani. Po koncertu bo pesnica Maurerjeva podelila učencem, ki so v tem šolskem letu tekmovali za bralno značko, Župančičeve značke.

predvidela za letos 3.142.630 dinarjev izdatkov. Za kritje naj bi občinska izobraževalna skupnost prispevala nekaj več kot 1,6 milijona, medtem ko bi s šolnino za 130 učencev, ki se je od marca povečala na 500 dinarjev, zbrali nekaj manj kot 570.000 dinarjev. Nastali primanjkljaj okoli 960.000 dinarjev naj bi delno pokrili iz dveh virov občinske kulturne skupnosti. Za popolno pokritje pa bi morala šola še vedno dobiti od nekod več kot 290.000 dinarjev.

Ob vsem tem je treba reči, da je delež, ki ga pričakujejo od kulturne skupnosti, zanesljiv le na papirju. Medtem ko bo kulturna skupnost skoraj zanesljivo dala glasbeni šoli delež za šolanje godbenikov (predlagan je znesek 130.000 dinarjev), pa šola nikakor ne more računati še na 540.000 dinarjev od te skupnosti.

„Teža denarja preprosto ni kje vzeti,“ pravijo odgovorni pri trebanjski kulturni skupnosti in poudarjajo, da predvidevajo v letošnjem finančnem načrtu celo manj sredstev, kot je bilo porabljenih lani. Če bi hoteli ugoditi glasbeni šoli, bi morali poprej spreminiti temelje plana kulturne skupnosti in to poslati v odobritev združenemu delu, kar pa zdaj nikakor ni izvedljivo.

Pač pa se je ponudila začasna rešitev, o kateri je nedavno sklepala tudi skupščina kulturne skupnosti. Predlagajo, da bi glasbeni šoli posodili 540.000 dinarjev iz sredstev, ki jih v občini namensko zbirajo za ureditev kulturnih prostorov in jih zavoljo začasnih ukrepov ne morejo koristiti za najrazličnejše obnove. Vendar je kulturna skupnost pripravljena na ta korak le s pogojem, da izvršni svet občine jamči za vračilo denarja tja, kjer bi ga začasno vzeli.

Problem je vsekakor pereč, njega dokončna rešitev pa v času, ko to pišemo, še ni znana.

I. ZORAN

JAKOPIČEVA NAGRADA GRAFIKU BORČIČU

V Moderni galeriji v Ljubljani so v ponedeljek zvečer slovesno podelili Jakopičovo nagrado. To tradicionalno priznanje za dosežke na področju likovne umetnosti je letos prejel akademski slikar, grafik in profesor na ALU Bogdan Borčić. Znani slovenski umetnik, ki je nekaj let poučeval v Novem mestu in pred meseci svoja dela razstavljal v Dolenjski galeriji (od tod je tudi pričujoči posnetek), je bil nagrajen za svoj obsežni grafični opus.

kultura in izobraževanje

PESNIK MED TEKMOVALCI

V soboto, 17. aprila ob 8. uri, bo na novomeški gimnaziji področno tekmovanje za Cankarjevo nagrado. Tekmovalci, učenci srednjih šol, bodo tekmovanje začeli z reševanjem testov, nakar bodo pisali spise. Preden bodo razglasili rezultate in podelili priznanja, se bodo pogovarjali s pesnikom Severinom Šalijem. Celoten program pripravljata Slavistično društvo Dolenjske.

NOVO VODSTVO ZKO V TREBNJEM

Na nedavni konferenci trebanjske Zveze kulturnih organizacij, ki jo je do zdaj več let vodil Frane Videčnik, so izvolili novo vodstvo in več odborov. Predsednica petčlanskega predsedstva je postala Zvonka Falkner iz Trebnjega, ki se je uveljavila kot recitatorka, igralka in voditeljica kulturnih in drugih prireditev. Odbore so oblikovali za najrazličnejše dejavnosti, omenimo pa naj le nekatere: odbor za pionirsko in mladinsko kulturno dejavnost; za priznanja, glasbeno dejavnost, plesno dejavnost, knjigo in literarno dejavnost, gledališko in lutkarsko dejavnost ter za likovno dejavnost. Poseben odbor je ustanovljen za arhivsko-dokumentacijsko dejavnost in poseben za stike zunaj občinskih meja. Vseh odborov ima trebanjska ZKO dvanajst.

V TREBNJEM BO IZŠLA NOVA ŠALIJEVA ZBIRKA

V Trebnjem bi radi še v tem polletju dali na svetlo pesniško zbirko Severina Šalija z naslovom „Pesek, popotnik in zelenice“. Zbirka z likovnimi deli kitarista Staneta Jarma bo izšla kot posebna izdaja „Samorastniške besede“ in bo podobna tisti iz prejšnjega leta, ko sta se javnosti predstavili v Trebnjem delujoča pesnik France Režun in likovnik Lucijan Režič. Z novo edicijo želijo Trebanjci počastiti Šalijevo 70-letnico, ki jo je pesnik praznoval lansko jesen.

REVIJA ZBOROVSKEGA PETJA

Od 21. do 26. aprila bo v novomeški občini revija pevskih zborov. Prijavljenih je 15 zborov, ki delujejo v občini, nastopili pa bodo na koncertih v Mirni peči (21. aprila), Dolenjskih Toplicah (22. aprila), Straži (23. aprila), Sentjerneju (24. aprila) in Novem mestu, kjer bo zaključni nastop najboljših (26. aprila).

METLIKA IMA ŠTIRI DOKTORI ZNANOSTI

Prejšnji mesec se je trem Metličanom - doktorjem znanosti, pridružil še četrti. Ti so: Janko Koren - doktor veterinarskih znanosti, Vinko Kambič - doktor medicinskih znanosti, Jože Koželj - doktor tehniških znanosti in Janez Dular - doktor arheoloških znanosti.

NOVA RAZSTAVA V GALERJI DSLU

V Galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov (v Ljubljani, Komenskega 8) razstavlja svoja dela akademski kipar Negovan Nemeč iz Bilj pri Renčah. Za dela, ki bodo na ogled do 8. maja, je značilna izredna dinamika, kar zadeva material, pa rad kombinira z železom in betonom ter lesom in bronom.

LIKOVNA SKUPINA „VLADIMIR LAMUT“ NOVO MESTO KRISTANOVA 30

OBVESTILO

Vse, ki se zanimajo za likovno dejavnost obveščamo, da se bo v TOREK, 20. APRILA 1982, ob 18. uri v Osnovni šoli „Katja Rupena“ v Novem mestu, pričela VEČERNA LIKOVNA ŠOLA.

Dodatna pojasnila po telefonu (068) 23-461 po 15. uri.

POTA IN STRA
§
VLADIMIROVA

Odpustili so nosečo delavko

Sodišče združenega dela odločilo, da jo mora Novoteks sprejeti nazaj na delo in ji izplačati osebni dohodek – Enakega mnenja tudi višje sodišče

Sodišče združenega dela v Novem mestu je odločilo, da mora Novoteks – tozdr Tkanina iz Novega mesta delavko, ki so jo odpustili zaradi nosečnosti, sprejeti nazaj na delo. Ji izplačati za čas, ko ni delala, osebni dohodek in poskrbeti, da bo za čas porodniškega dopusta sprejemala ustrezno nadomestilo.

Na ustni obravnavi, ki se je delavka ni udeležila, je pa pisnomo opravila izostanek, ker živi z dojenčkom v Rumi, je sodišče poslušalo navedbe Novoteksovega predstavnika, ki je menil, da gre za „pravno vprašanje“, ter predsednika organizacije sindikatov tega podjetja, ki je dejal, da omenjena delavka ni pokazala nobene pripravljenosti in volje do dela. Poleg tega je sodišče sveda pregledalo tudi Novoteksove pravilnike in druge akte.

Nedvoumno je ugotovljeno, da Novoteks v nobenem svojem aktu nima navedenih del in nalog, ki jih noseča delavka ne bi smela opravljati, prav tako nima nikjer zapisanega kakršnegakoli pogoja v zvezi s tem vprašanjem. Razpis za mesto tkalke, na katerega se je javila delavka, tudi ni postavljal nobenih pogojev, iz objave je izhajalo, da le potrebuje delavca, ki je lahko ženskega ali moškega spola. Pred nastopom dela je delavka ob razgovoru pri kadrovniku predložila zdravniško spričevalo glede splošnega zdravstvenega stanja. Podpisala je izjavo, da so ji znani statuti, pravilnik o delovnih razmerjih in drugi Novoteksovi samoupravni splošni akti. Ves čas ni bilo govora o nosečnosti.

Delavka je podpisala tudi izjavo, da se strinja z enomesečnim poskusnim delom, čeprav ta pogoj v razpisu ni bil naveden. Pozneje je komisija za delovna razmerja sklenila, da je delavka odpuščena na temelju negativne ocene komisije. Prizadeta se je pritožila, delavski svet je pritožbi ugodil in sklep komisije razveljavil. Vendar je delavski svet na isti seji sklenil, da je delavka odpuščena zato, ker je zamolčala podatke o svojem telesnem stanju – nosečnosti (!). Ta podatek da bi, če bi bil znan že prej, vplival tako, da delavke sploh ne bi sprejeli.

Sodišče se ni moglo strinjati z Novoteksom. Res je sicer, da je vrsta omejitev za zaposlovanje delavk, predvsem še delavk nosečnic in delavk mater. To vse urejata posebna uredba in zakon o delovnih razmerjih. Novoteks pa teh določil ni prilagodil, oziroma vnesel v svoje samoupravne splošne akte. Zato tudi ni imel pravice odpuščati noseče delavke.

Z odločbo novomeškega sodišča združenega dela se je strinjalo tudi sodišče združenega dela SR Slovenije.

je, na katero se je pritožil Novoteks. Višje sodišče je menilo med drugim, da je delavka s tem, ko ni povedala, da je noseča, sicer povzročila Novoteksu nevšečnosti, ker je pač niso mogli razporediti na dela, za opravljanje katerih je bila sprejeta, ni pa s tem kršila zakona. Delavka namreč ni bila dolžna povedati, da je noseča, nosečnost ni ovira za sklenitev delovnega razmerja.

V kemični gorelo
Kočevje: Cev puščala olje, ki se je vnelo?
V noči od 5. na 6. april je v kotlarni pri obratu „Melapan“ v kemični tovarni Kočevje izbruhnil ogenj. Opazila ga je delavka ob 1.45 in o njem obvestila dežurnega gasilca Bojana Jermana, ki je organiziral ljudi za dušenje požara in izklop elektrike, medtem ko so po telefonu zaman klicali kočevske gasilce. Oglasil se ni nihče, zato se je nekdo odpejal ponje v gasilski dom kar z mopedom. Poklicni gasilci so nato požar pogasili.

Vzrok požara še ni znan. Goreti je začelo v manjšem kotlu za enega izmed impregniranih strojev. V tem kotlu z mazutom ogrevajo cevi, v katerih je olje. Greje z mazutom so že nekaj ur pred odkritjem požara prekinili, kaže pa, da je bila ena izmed cevi z oljem počena in da je iz nje uhajalo olje, ki se je vnelo. Kotel je star že 11 let, vedno redno vzdrževan in doslej na njem niso odkrili nobene bistvene napake.

Skoda še ni ocenjena. Vzroke požara raziskuje posebna komisija iz Ljubljane.

SMRT V PLAMENIH
Minuli četrtek dopoldne je 82-letna Ana Pešič iz Avguštin kurila na travniku kakšne 3 metre od gozda. Ogenj se je začel širiti v gozd, ženica ga je skušala pogasiti, pri čemer se ji je vnela obleka. Pešičevo so našli mrtvo.

ZA MILIJON ŠKODE
Anton Gorjan iz Nove Gorice je 6. aprila ponoči speljeval s tovornjakom s parkirišča pri bencinski črpalki na Drnovem. Takrat je iz ljubljanske smeri pripeljal z osebnim avtom nemške registracije zdomec Vladimir Kaplarevič iz Čačka. Vozili sta trčili. Gorjan in sopotnik sta bila laže ranjena, na pločevini pa je kar za 1.000.000 din škoda.

ZBIL ŽENIČKO
Slavko Šenica (36 let) z Obrha je 6. aprila ob 8.40 vzhvratno zapeljal tovornjak v Seidlovo ulico v Novem mestu. Pri tem je zadel in zbil na tla 92-letno Ivano Verce iz Regerče vasi. Vercetova je bila hudo ranjena in je umrla po prevozu v bolnišnico.

SMRT NA MAGISTRALI
Sarajevčan Ferit Tumbul je 6. aprila ob 21.15 peljal s tovornjakom mimo Benečije proti Zagrebu. Z levimi kolesi je vozil preko sredine ceste in silovito trčil z osebnim avtom, ki ga je nasproti prav tako s kolesi preko sredine pripeljal Rasim Kolaković z Jesenic. Sopotnik v osebnem avtu Rasim Selić iz Ljubljane je bil takoj mrtev, huje ranjeni pa so bili voznik Kolaković ter sopotnika Kasim Silič in Čatiba Silič, oba iz Ljubljane. Gmotne škode je za 550.000 din.

KDO JE BIL ŽEJEN?
Od 4. do 10. aprila je nekdo vplnil v zidnico Viktorja Kožarja na Pirovškem vrhu. Tat je odnesel 50 litrov vina ter nekaj žganja in orodja.

OB DINARJE IN MARKE
V času od 25. marca do 8. aprila je nekdo Alfonzu Štanglju iz Krmeolja iz kuhinjske omare ukradel 80.000 din in 9.600 zahodnonemških mark.

POČILO IZ PLAMENOV
V novomeško bolnišnico so 6. aprila pripeljali Ivanko Novak iz Dol. Kronovega. Novakova je pri vinogradu na Vinjem vrhu požigala travo in rezine. Ko je z grabljami brskala po žerjavici, je počilo. Kovinski drobec so Novakovo ranili. Kaj je počilo, ugotavljajo strokovnjaki.

BADMINTON NI ZA NA CESTO
Dekletci iz Družinske vasi sta 8. aprila popoldne na cesti igrali badminton, ko je pripeljal z osebnim avtom Mirko Peše iz Družinske vasi. Ena od njiju se je po zvočnem signalu zmedla in umikala sem ter tja po cesti. Avto jo je zadel in zbil na tla, tako da so jo moral odpeljati v novomeško bolnišnico.

UTAJA DAVKOV?
V novem mestu so 29. marca pripravili 47-letnega Stana Lisca, zasebnega obrtnika (ključavničarja) iz Novega mesta. Lisac je v preiskavi zaradi suma kazniviga dejanja utajitve davčnin in drugih družbenih dajatev. Ko to poročamo, je preiskovalni pripor že odpravljen.

ZA ZAPAHE
V petek popoldne so po odredbi novomeškega preiskovalnega sodnika pripravili 26-letnega Ljuba Simiča iz Tutnjaveca, ki je osumljen, da je trgovini v Šentlovcu s spretnim manipuliranjem trgovci izmaknil bankovec za 500 din.

dežurni poročajo

DRUŽINA IZ HIŠE – Topliški mličniki so 6. aprila zvečer pridržali do iztreznitve 36-letnega Jožeta Rotarja iz Podturna, ki je pijan razgrajal doma, podil družino iz hiše in razbijal opremo. Videla se bosta s sodnikom za prekrške.

PO OROŽJE – 6. ali 7. aprila je bilo vloženo v stanovanje Mirka Zefrana v Stranjah. Ko lastnika ni bilo doma, so nepridipravi vlomili skozi vhodna vrata in pregledali vse prostore. Odnegli so lovsko puško, nekaj nabojev in 18.000 din gotovine. Škode je za 40.000 din.

OB 2.000 MARK – V noči na 9. april je bilo v Kočevju pri Črnomlju vloženo v osebni avto nemške registracije, s katerim se je zdomec Janez Lilek pripeljal na počitnice. Tat je razbil trikotno okence in vzel iz avta denarnico, v kateri je bilo 2.000 nemških mark.

K SODNIKU – Črnomaljski mličniki so 11. aprila popoldne pridržali do iztreznitve 40-letnega Jožeta Zurca iz Črnomlja. Zurc je bil doma, nekoliko preveč glasen in nasilen. Moral bo k sodniku za prekrške.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Jermanovih iz Ostrožnika pri Mokronogu ni bilo doma. Tat je poiskal ključ, skrit na „skritem“ kraju, udobno odklenil in iz spalnice odnesel 30.000 din. Lastniki so plitvejši žep začutili šele drugi dan, tatinška roka je namreč za seboj vse lepo pospravila. Tudi ključ je bil na starem mestu.

• Na študente ljubljanske filozofske fakultete, ki so pred dnevi obiskali Vel. Gaber, je ostal slab spomin. Tega, da so nekoliko globlje pogledali v kozarec, jim ne zameri nobeden Dolenjec, ne ve pa se, zakaj so morali bodoči intelektualci razbiti tablo krajovnega urada.

• Po odredbi novomeškega preiskovalnega sodnika so pripravili štiri mladeniče iz Travnika. Skupaj so se peljali proti Beli krajini. Na Gorjancih je nenadoma eden postal odveč, pretepli so ga, mu vzeli 4.800 din in vrgli ven. Drugi kraji, drugi običaji!

KRONIKA NESREČ

ZADREMAL JE – Jože Arnež iz Britofa pri Kranju je 6. aprila zjutraj vozil s tovornjakom iz ljubljanske smeri proti Zagrebu. Pri Ruhnji vasi je za trenutek zadremal, tovornjak je zdrknil na desno banko in se prevrnil na njivo. Arnež je bil laže ranjen, škoda pa je za 500.000 din.

KOLESARČEK V LEVO – Osemletni L. V. je 6. aprila zvečer v Krasincu s kolesom zavil v levo k trgovini. Nasproti mu je na motorju pripeljal Jože Veselič iz Fučkovcev in dečka kljub zaviranju zadel. Oba sta ranjena, fant laže, motorist pa huje. Veseliča so odpeljali v novomeško bolnišnico.

PREKRATKA RAZDALJA – Franc Prosen iz Luže pri Dobrniču je 6. aprila popoldne peljal z motorčkom po Rimski cesti v Trebnjem. Zaradi prekratke varnostne razdalje je trčil v zadnji del nekega avtobusa in padel. Prosen je bil laže ranjen, škoda pa je za 10.000 din.

SLABOST – Ko je Jože Zupančič iz Trebnjega 8. aprila popoldne peljal z osebnim avtom po Ulici dolenskega odreda navzgor, mu je postalo slabo. Zapeljal je v levo in trčil v parkirani osebni avto Pavla Krašnje iz Koda pri Semiču. Nato je Zupančičev avto zapeljal še nazaj in trčil v transformator.

V BOLNIŠNICO – Anton Gašperič (18 let) iz Dol. Straže se je 8.

Grabežu rastejo krila

Veliko tudi tatvin na škodo družbenega premoženja.

Iz poročila o delu temeljnega javnega tožilstva v Novem mestu je razvidno, da število primerov gospodarskega kriminala narašča, saj je tožilstvo lani obravnavalo 591 storilcev, leto poprej pa 524.

Zanimivo je, da je število grabežev naraslo s 3 na 6, manj pa je bilo ponoverb (38 proti 58 v letu 1981). Od pomembnejših grabežev poročilo navaja grabež v tozdr Hmeljnik Novo mesto (več kot 1.300.000 din) in grabež v skupščini občine Novo mesto (156.000 din). Poleg tega je tožilstvo obravnavalo na področju gospodarskega kriminala še nevestna gospodarska poslovanja (primanjkljaje v trgovinah), zlorabe položaja, nepravilne uporabe in gozdne tatvine.

V okviru kaznivih dejanj zoper družbeno premoženje so bile najpogostejše razne vrste tatvin na škodo družbenega premoženja (178 primerov), pri čemer prednjačijo nekatere delovne organizacije; iz IMV je poleg več neznanih tudi 23 znanih storilcev. Poročilo posebej omenja zelo veliko goljufij na škodo družbenega premoženja, te se kažejo v obliki zavarovanih goljufij. Prijavljenih je bilo 56 storilcev. Zaradi gospodarskega kriminala je bilo izrečenih 256 sodb, od tega jih je bilo 85 odstotkov obsodilnih.

Pogodba s pravniško luknjo

Zakaj štipendistki novomeškega Šolskega centra za gostinstvo ni bilo treba vrniti štipendije – Lična, vendarle neučinkovita „tipska“ pogodba

Novomeško sodišče združenega dela ni dalo prav Šolskemu centru za gostinstvo Novo mesto, ki je terjalo od nekdanje štipendistke in delavke nekaj več kot 22.000 dinarjev, v kar so šteti štipendija in stroški za nadomeščanje delavke, ker ni ostala na delu do konca odpovednega roka.

Sodišče je po zašiljanju obeh udeležencev v sporu ter preučitvi gradiva ugotovilo, da sta ŠGG Novo mesto in omenjena delavka res sklenili pogodbo o štipendiranju. Pogodba določa, da bo štipenditor štipendiral učenko, štipendistka pa se bo po končanem šolanju zaposlila pri štipenditorju in delala pri njem toliko časa, kot je bila štipendirana. V nekem drugem členu te pogodbe pa sta stranki določili tudi „sankcije“, če štipendist zanemarja študij in podobno. Med drugim je določeno, da mora štipendist vrniti štipendijo, če „ne začne delati“, medtem ko o tem, kaj naj se zgodi, če štipendist sicer začne delati, vendar ne ostane pri podjetju toliko časa, kolikor je prejmal štipendijo, pogodba ne govori.

Sodišče je poleg tega ugotovilo, da novomeški šolski center za gostinstvo v času, ko je bila podpisana omenjena pogodba, vprašanih v zvezi s štipendiranjem ni imel urejenih z nobenim samoupravnim splo-

OPASANE PEČINE – Delavci ljubljanskega podjetja za urejanje hudournikov so z jeklenimi mrežami opasali blizu 800 metrov skalnatih bregov vzdolž najpomembnejših cest, kjer je promet pogosto ogrozilo padajoče kamenje. Največ dela je bilo ob Savi pri Artu. (Foto: P. Perc)

Nad psa in človeka

Zaporna kazen za Jožeta Mrvarja iz Dešeče vasi, ki je pijan z grabljami hudo poškodoval soseda

Na 4 mesece zapora je senat novomeške enote temeljnega sodišča Novo mesto obsodil 26-letnega Jožeta Mrvarja iz Dešeče vasi pri Žužemberku, ki je novembra 1980 z nazobčanim delom železnih grabelj hudo poškodoval Slavka Majerja iz Dešeče vasi.

Mrvar se je zagovarjal, da je zadnjo novembrsko nedeljo leta 1980 nesel sorodnikom kolone in se tam napil. Ko se je pijan vračal domov, je šel mimo Majerjeve hiše, kjer se je pričel zaganjati vanj privezani Majerjev pes. Psa da ni udaril. Takrat se je na lepem poleg njega pojavil z lopato v rokah Majer. Ker ni vedel, kaj ima Majer v mislih, je prijel za grablje, ki so stale v bližini, in Majerja udaril z njimi. Majer ga ni udaril z ničimer. Nato sta se zgrabila. Majer mu je ušel domov, sam pa je nato res v jezi razbijal po Majerjevih vratih. Majerju je pripravljen plačati odškodnino za povzročene poškodbe.

Slavko Majer ni potrnil Mrvarjevega zagovora. Sodišču, ki mu je v celoti verjelo, je povedal, da je tistega dne, nič hudega sluteč, odmetaval z lopato sneg okoli svoje hiše. Po kosilu je zaslišal cviljenje in lajanje psa, privezanega na drugi strani hiše. Soseda mu je rekla, da Martinov Joža, tako pravijo po domače Mrvarju, z železnimi grabljami tepe njegovega psa. Majer je šel gledat in je vprašal Mrvarja, zakaj tepe žival. Mrvar je rekel, da zato, ker laja nanj. Majer je Mrvarju navrgel, da nima kaj iskati okoli njegove hiše, naker je Mrvar, ki je držal železne grablje v rokah, vprašal, če jih hoče tudi on dobiti. Dvignil je grablje nad glavo, Majer pa je nastavlil v bran lopato. Udarec z grabljami je prestregel z desno roko, ki jo je takoj občila kri. Mrvar tudi potem ni dal miru, pognal se je za Majerjem, pri tem padel in se poškodoval po nosu. Nato je še nekaj časa razbijal po vratih Majerjeve hiše.

Majer je bil zaradi poškodovanega prsta, ki je tudi po zdravljenju ostal trd, štiri tedne nezmožen za vsako delo. Zdravniki so Majerju predlagali amputacijo prsta.

Zanimivo je, da je Mrvar februarja letos Majerju spet grozil in ga nadlegoval, kar kaže, da ni spoznal nepravilnosti svojega početja. To je imel v mislih tudi senat, ko je odločal o kazni, oziroma morebitni pogojni obsodbi.

Pogodba s pravniško luknjo

Zakaj štipendistki novomeškega Šolskega centra za gostinstvo ni bilo treba vrniti štipendije – Lična, vendarle neučinkovita „tipska“ pogodba

Novomeško sodišče združenega dela ni dalo prav Šolskemu centru za gostinstvo Novo mesto, ki je terjalo od nekdanje štipendistke in delavke nekaj več kot 22.000 dinarjev, v kar so šteti štipendija in stroški za nadomeščanje delavke, ker ni ostala na delu do konca odpovednega roka.

Sodišče je po zašiljanju obeh udeležencev v sporu ter preučitvi gradiva ugotovilo, da sta ŠGG Novo mesto in omenjena delavka res sklenili pogodbo o štipendiranju. Pogodba določa, da bo štipenditor štipendiral učenko, štipendistka pa se bo po končanem šolanju zaposlila pri štipenditorju in delala pri njem toliko časa, kot je bila štipendirana. V nekem drugem členu te pogodbe pa sta stranki določili tudi „sankcije“, če štipendist zanemarja študij in podobno. Med drugim je določeno, da mora štipendist vrniti štipendijo, če „ne začne delati“, medtem ko o tem, kaj naj se zgodi, če štipendist sicer začne delati, vendar ne ostane pri podjetju toliko časa, kolikor je prejmal štipendijo, pogodba ne govori.

Sodišče je poleg tega ugotovilo, da novomeški šolski center za gostinstvo v času, ko je bila podpisana omenjena pogodba, vprašanih v zvezi s štipendiranjem ni imel urejenih z nobenim samoupravnim splo-

PREHITEVANJE SE JE KONČALO S SMRTJO

5. aprila ob 21.50 sta 32-letni Jože Lavrič in 22-letni Jože Kmet, oba iz Podlope pri Dvoru, z osebnim avtom drug za drugim vozila od Lašče proti Dvoru. Pri Jami je Kmet pred ovinkom začel prehitovati Lavriča, ta pa je povečal hitrost. Tako se je Kmetu podaljajala pot prehitovanja, zapeljal je v levo, na rob ceste. Na pesku je avto zaneslo, da se je večkrat prevrnil. Med prevračanjem je iz avta padel 20-letni Filip Zupančič, ki je sedel na prednjem sedežu. Zupančič je bil tako hudo ranjen, da je umrl na kraju nestreče.

Odbojkarji novomeškega Pionirja preboleli poraz z Mežico — V nadaljevanju II. ZOL premagali Drlijačo in Bovec s 3:0

Dve gladki zmagi, v soboto v Sisku in v nedeljo v zaostalem srečanju z Bovec, sta odbojkarje novomeškega Pionirja ponovno postavili na čelo razpredelnice II. zvezne lige — zahod. Žal le začasno, kajti tekma med Mežico in Ino ni bila odigrana, ker gostov z Reke ni bilo in imajo tako Mežičani ob enakem točkovnem izkupičku s tekmo manj še nadalje daleč največ možnosti za osvojitve prvenstva.

DRLIJAČA — PIONIR 0:3 (-7, -9, -2) — Za Novomeščane, ki so očitno že preboleli poraz v prejšnjem kolu z Mežico, je bilo srečanje v Sisku le lažji trening, saj domačini niso bili gostom kos v nobenem elementu igranja. Moštvo Pionirja je dobesedno pomotlo z nerazpoloženi domačini, ki so morali plačati ceh „ranjeni“ ekipi Novomeščanov.

PIONIR — CIB BOVEC 3:0 (7,4, 13) — V zaostali tekmi so Pionirjevi odbojkarji brez težav ugnali Bovecane. Domačini so zlahka dobili prva dva niza, enakovredna je bila igra le v tretjem setu, pa še to le po zaslugi pionirjevcev, ki so igrali brez volje. Gostje so to izkoristili in vodili celo s 13:5, vendar so se domaćini pravo-

časno prebudili in odločili tudi tretji niz v svojo korist. Pionir: Vernig, Prime, Pečar, Škrbič, Grabovski, Černač, Brulec, Kolarič, Babnik, Kosmina. Lestvica po 16. kolu: Pionir 28 (45:12), Mežica s tekmo manj 28 (43:15), Ina Mlaka 18 itd. V prihodnjem kolu gostujejo Novomeščani pri ekipi Ine Mlake, medtem ko Mežičani potujejo k Uljaniku. Pionirjevo moštvo bo bržčas doživelo petnajsto zmago na prvenstvu, hkrati pa stiskajmo pesti za morebitno presenečenje v srečanju Uljanika in Mežice.

PO DALJSEM ČASU PORAZ KOČEVK

KOČEVJE — BRANIK 0:3 (-13, -12, -12) — V izredno kvalitetnem in izenačenem ter negotovem srečanju so gostje dosegli na videz gladko zmago, vendar rezultat po nizih kaže, da bi lahko tudi domačinke zmagale. Ekipa odbojkarice Kočevja je po 17. kolu s 16 točkami na 6. mestu, v zadnjem kolu pa potujejo v Ljubljano, kjer se bodo pomerile z ekipo viškega Partizana.

SPOSOMOJEN TRNJE

O negativnih pojavih nič, razen kaj pozitivnega!

(Iz JEŽA)

ZMAGOVITA SPOMLADANSKA SERIJA — Novomeške roketmetiške igralce v spomladanskem delu II. zvezne roketmetne lige v izredni formi. Tokrat so s 13 zadetki prednosti in gosteh ugnale Izolčanke. Med strelke se je dvakrat vpisala tudi Godlerjeva (v belem dresu in v akciji), medtem ko je Mršnikova (v ozadju) mrežo Izolčank zatresla kar enajstkrat. (Foto: Janez Pavlin)

Ribničani lovijo štiri točke

Novi zmagi Inlesa in Novomeščank v nadaljevanju II. ZRL — Po soboti Inles bližje Zagrebu? — Izenačen boj za prvo mesto v ženski SRL

Zanesljivi zmagi Inlesa in Novomeščank v nadaljevanju roketmetnega prvenstva II. zvezne lige sta obe ekipi zadržali pri vrhu prvenstvenih razpredelnic. Ribničani lahko ob ugodnem razpletu še zmeraj računajo na vrh lestvice, medtem ko dekleta Novega mesta zasedajo odlično 3. mesto. S serijo zmag pa nadaljujejo tudi Kočevke v nadaljevanju republiške lige in so poleg Burje in šentjernejske Iskre IEZE najresnejši kandidati za prvo mesto in vstop v drugoligaško družbo.

INLES — ISTRATURIST 25:20 (15:8) — V zanimivem in korek-

nem srečanju so Ribničani slavili zaslužno zmago, ki jim daje še nekaj upanja, da morebiti vendarle dohitijo vodilni Zagreb, ki ima pred inlesovci 4 točke naskoka. Ribničani so tekmo z Istraturistom pričeli z izrednim poletom in učinkovito, tako da so si že v prvem delu priigrati precejšnjo prednost, ki jim je v nadaljevanju zadoščala za gladko zmago. 500 gledalcev v dvorani ribniškega športnega centra je tako ob koncu pozdravilo enajstkrat par točk Inlesa v letošnjem prvenstvu.

Inles: Belzec, Križman, D. Ilc, 2, J. Ilc 5, Tanko 6, Troha 4, Karpov 2, Mikulin 4, Ambrožič 2, Andoljšek, Kljun, Rački.

Lestvica po sobotnem 14. kolu: Zagreb 26 točk, Inles 22, Varteks 19 itd.

V naslednjem kolu potujejo Ribničani k ekipi Jelovice, kjer bodo morali zaigrati na zmago, Zagrebčane pa čaka v Splitu težko gostovanje. Ob ugodnem razpletu bi razlika med Zagrebom in Inlesom po sobotnem kolu lahko znašala le 2 točki.

IZOLA — NOVO MESTO 19:32 (11:14) — Novomeščanke nadaljujejo serijo spomladanskih zmag. Tokrat so na gostovanju v Izoli premagale domačinke s kar 13 zadetki prednosti. Srečanje je bilo enakovredno le v prvih minutah, medtem ko so v nadaljevanju, posebno pa v drugem polčasu, Novomeščanke popolnoma nadigrale Izolčanke. Gostje niso imele v svojih vrstah slabe igralko, ob igranju, ki jih kažejo v spomladanskem delu prvenstva, pa bi se lahko z večjo zalogo jesenskih točk vključile tudi v boj za prvo mesto.

Novo mesto: Udovč, Kastelic, Štrukelj 3, Iličin 6, Sitar 1, Jakše 5, Kramar 4, Godler 2, Mrhar, Mršnik 11, Robek.

Lestvica: Velenje 28 točk, Zrinski 23, Novo mesto 20, Lokomotiva 18 itd.

V soboto igrajo Novomeščanke doma z Mlinotestom, zaradi dobre

Številno zaledje novomeškega planinstva

Razveseljive ugotovitve občnega zbora PD Novo mesto

Novomeški planinci so imeli pred dnevi letni občni zbor, na katerem so na podlagi poročil o delu sekcij in odsekov zadovoljivo ocenili minulo sezono.

Najbolj razveseljivo je dejstvo, da je opaziti vse večjo aktivnost mladinskih odsekov, saj so lansko leto šteli že 1.024 članov. Organizirali so 7 izletov in pohodov, ki se jih je udeležilo preko 600 mladih planincev, sodelovali so v akciji „Pionir planincev“, pripravili planinsko šolo, ki jo je opravilo 174 mladih ljubiteljev gora, udeležili so se štirih orientacijskih tekmovanj itd.

Omenjeni občni zbor je izvolil tudi nekatere nove člane upravnega odbora, za novega predsednika pa je bil izbran Pavle Turk. Podeljena so bila priznanja. Najvrednejše, zlasti znak PZS, pa je prejel Lojze Zupančič za dolgoletno delo v planinstvu. Občnega zbora novomeškega društva se je udeležil tudi Tone Škarja, ki je v imenu PZS pozdravil udeležence, spregovoril o aktualnih problemih alpinizma, ob koncu pa se izrazil sožalje ob nedavnih nesrečah dveh mladih članic AO PD Novo mesto pri plezanju v Kotovi Špiči.

Po zboru je bilo zanimivo predavanje z diapozitivi Vikija Grošlja o jugoslovanski odpravi na Lhotse.

D. VIDIC

Novomeščanke vnovič zmagale

Novomeške košarkarice dosegle že osmo zmago

Bolj ko se prvenstvo v ženski republiški košarkarski ligi bliža h koncu, bolj je očitno, da so novomeške košarkarice v prvem delu prvenstva zapravile priljubljenost za visoko uvrstitev. Z nekaj zaporednimi zmagami so namreč dokazale, da se lahko enakovredno kosajo z domala sleherno ekipo v ligi. Tokrat so v dvajsetem kolu doma ugnale ekipo Litije s 64:55 (30:21).

Novomeščanke so tokrat nastopile brez poškodovane Zurove, a so vendar dosegle zanesljivo zmago. V domači vrsti je tudi tokrat izstopala reprezentantka Bunčeva, ki je dosegla kar 33 košev.

Pred predzadnjim kolom, v katerem potujejo Novomeščanke k ekipi Drave, so varovanke trenerja Janeza Pezja s 16 točkami na 8. mestu.

V II. SKL VSE JASNO — Končalo se je tudi prvenstvo v obeh skupinah republiških košarkarskih lig. V vzhodni skupini je prvak Litija s 30 točkami, Podbočje je tretje z 22, Straža šesta s 16, Brežice pa zadnje s štirimi točkami. V zadnjem kolu je Podbočje premagalo Dravograd z 88:68 (43:33), Stražani pa Brežice s 75:73 (41:41).

V TOREK OBČNI ZBOR TENISAČEV

Vse kaže, da bodo novomeška teniška igrišča nared za najbolj neučakane obiskovalce že pred prvomestnim prazniki. Člani kluba skupaj z upravo športnih objektov Novo mesto pridno urejajo peščene površine, uvod v letošnjo teniško sezono pa bo torkov letni občni zbor ob 17. uri v veliki dvorani občinskega sveta Zveze sindikatov, Društveni trg 2. Na občni zbor so vabljivi vsi člani kluba in ostali prijatelji tega športa, govor pa bo o letošnjem delovnem programu.

SEVNIČANI ZMAGALI

Sevniška moška članska roketmetna ekipa je nepretrganemu nizu zmag v tekmovalstvu v II. slovenski roketmetni ligi v soboto dodala še eno v gosteh. Igrali so v Bakovcih, znanih po bučnih navijačih, kajpak za svoje fante. Tudi to ni ustavilo Sevničanov saj so domačine ugnali z 29:24.

FORMULA ČAKA NA PRVI START — Bolid Janeza Aliča je narejen največ iz delov domačih vozil in je sestavljalca veljal 35 starih milijonov.

Šentjernejska Formula YU

Alič Janez iz Šentjerneja izdelal že štiri dirkalne avtomobile — Motor stoenke ima 100 konjskih moči in požene bolid prek 220 km/h

Ljudje imajo razne konjičke, le redki pa so, ki so si za prosti čas izbrali izdelavo avtomobilov. Šentintridesletni Janez Alič iz Šentjerneja, vodja proizvodnje hibridnih vozil v Iskri, je eden takih. V zadnjih petih letih je izdelal že četrta dirkalna avtomobil Formule F-YU.

Prvi izdelek, ki je prišel iz Aličevih delavnice, je bil bolj primeren za nočne vožnje, saj ga zaradi slabe izdelave ni bilo javno razkazovati. Bilo je veliko poizkusov, testiranj in sprememb, dokler spomladi 1980 ni nastala nova formula, ki mu jo je uspelo pognati celo na dirkalni stezi v Grobniku. „Leteča pošast“ je zmogla 220 km/h. Tudi ta model pri Janezu ni imel sreče da bi živel in je podobno kot njegovi predhodniki razpadel v delavnici. Kot pravi sam, se je ob vsakem izdelku nekaj naučil. Iz delov zadnje formule se je, obogatena z novimi idejami pred tremi meseci lotil zadnjega

J. PAVLIN

Letos še stopnico više?

Kaj lahko pričakujemo od dolenske atletike v letošnji sezoni — Deseterice najboljših atletov in atletinj v lanskem sezoni

S sobotnim republiškim otvoritvenim mitingom se je uradno pričela letošnja atletska sezona, ki bo imela svoj vrh na prvenstvu Evrope v Atenah od 7. do 12. septembra, prvo prvenstvo tekmovalje v republiškem merilu pa bo 24. aprila v Radencih, kjer bo prvenstvo Slovenije v malem maratonu v okviru I. maratona „Treh sreč“ zato naj ob pričetku nove sezone povemo, kje je dolenska atletika in kaj lahko pričakujemo od nje v novi sezoni.

Dolenska atletika je nedvomno napredovala, in to ne samo v Novem mestu, ampak tudi v Kočevju, Brežicah in drugih krajih, kjer ji posvečajo nekaj pozornosti. Največ so storili za napredek atletike na Dolenskem v Novem mestu, zato ni čudno, da je metropola Dolenskega središča atletike. In ne samo to: Novo mesto je postalo pojem v slovenski in jugoslovanski atletiki, saj je novomeška moška vrsta osvojila 4. mesto na državnem ekipnem prvenstvu, najboljši atleti AK Novo mesto z rekordnim SFRJ Darkom Cujnikom na čelu pa so zastopali tudi slovenske in jugoslovanske barve.

Ce hočemo primerjati dosežke najboljših dolenskih atletov in atletinj v pretekli sezoni, bo najbolje, da uporabimo mednarodne tabele za točkovanje atletskih rezultatov. Pri vsakem posamezniku točkujemo le

njegov najboljši rezultat — v najboljši disciplini.

Pri moških je Darko Cujnik brez primerjave najboljši atlet Dolenske (tudi v republiškem merilu je po istih kriterijih zasedel 1. mesto). Njegov rekordni rezultat — 83,56 m v metu kopja na finalu evropskega pokala v Zagrebu edini prinese več kot 1000 točk, kar je meja za visoko mednarodno vrednost.

V deseterici se je na drugo mesto uvrstil prof. Jože Koleta iz Kočevja, ki je edini atlet izven Novega mesta (na zveznih tekmovaljih je branil barve AK Novo mesto) in zaseda z 981 točkami (za 470 cm v skoku s palico) tudi v republiškem merilu visoko 6. — 7. mesto. Kot drugi najboljši atlet AK Kočevja se je na 16. mesto uvrstil mladinec Robert Radosavljevič, ki je bil lani mladinski reprezentant SRS v teknu na 100 m (11,0), uspešen pa je bil tudi v skoku v daljavo.

Na 3. mestu v dolenski deseterici je Boris Okleščen, prvak Jugoslavije za leto 1980 v metu diska, ki pa lani zaradi poškodb ni imel sreče z nastopi za državno reprezentanco. Zelo visoko uvrstitev si je priboril Mario Mohorovič, odlični tekač, ki je bil lani najhitrejši v Sloveniji na 1500 m, vendar zaradi hude konkurence v tej disciplini (Zdravkovič, Savič, Pokrajčić) ni mogel do dreša državne reprezentance. Morda bo imel več sreče letos?

Posebno poglavje dolenske atletike sta dva mladince, ki ugneta v prihodnjih letih konkurirati za najvišja mesta v deseterici najboljših na Dolenskem. To sta Andrej Lapajne, ki je že med mlajšimi mladinci

najboljši v Sloveniji v skoku v višino (rezultati nad 210 cm, ki se pričakujejo, ga utegnejo pripeljati v državno mladinsko reprezentanco), ter Igor Prlinc, ki je brez prave konkurence med mlajšimi mladinci v metu diska tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji in se utegne že letos v članski konkurenci s pol kilograma težjim diskom približati meji 50 m.

Opozoriti velja še na dva mladince — na skakalca v višino Aleša Florjanca (lani je preskočil 200 cm) in na tekača na 800 m Roberta Šikonjo (lani je 1:56,12 na 800 m), ki sta zelo obetajoca. Sicer pa se v novi sezoni veliko pričakuje tudi od starejših, kot so Metod Žužek, Edvard Kranjčič, Polde Bučar in še nekateri, ki sodijo v vrh dolenske in slovenske atletike.

Besedo, dve še o najboljših iz AK Brežice: za mladi kolektiv, ki je pred leti šele pričel z delom (v atletiki pa leto ali dve kaj malo pomeni), je pohvalno, da imajo v svojih vrstah že mladinske reprezentante SRS (Saša Podgoršek pri mladincih in Robert Koch pri pionirjih), zato je v prihodnjih sezonah upravičeno pričakovati, da se bodo tudi Brežičani pojavili v deseterici najboljših atletov Dolenske, sveda če bodo nadaljevali tako prizadevano kot doslej.

Atletinje Dolenske nekoliko zaostajajo za svojimi moškimi vrstniki, to je mogoče ugotoviti tudi iz točkovanja njihovih najboljših rezultatov. Zato tokrat o njih le na kratko, čeprav prav tako zaslužio pozornost. Najboljša na Dolenskem po kakovosti rezultata je Cilka Križe iz Dolenskih Toplic, ki nastopa za AK Novo mesto. Lani je preskočila višino 168 cm, letos v dvorani pa že 171 cm, kar pomeni, da bo v novi sezoni še boljše kot lani. Ima komaj 16 let, zato je pred njo še lepa prihodnost. Tudi drugouvrščena Greta Hren iz Dolenskih Toplic je zelo obetajoca atletinja. Lani je bila slovenska mladinska prvakinja v teknu na 80 m z ovirami (11,7 na 80 m ovire je tudi mladinski rekord SRS), razen tega je uspešna tudi v skoku v daljavo, kjer ima najboljši rezultat 545 cm. Na tretjem in četrtem mestu sta dve skakalki v višino: Vanja Hribar, ki uspešno tekmuje tudi v metu kopja, ter Marija Lukšič, uspešna tudi v mnogoboju. Najboljša atletinja izven Novega mesta je mladinka Marija Rus iz Kočevja, ki je bila lani članica mladinske reprezentance Slovenije v štafeti 4 x 100 m. Šesto, sedmo in osmo mesto delijo: najboljša atletinja Brežic Vida Bosina (poleg v skoku v višino je uspešna tudi v mnogoboju), novomeška skakalka v višino Biserka Dernovšek in skakalka v daljavo Borja Eržen. Za vse poleg tega pa tudi ostale, kot so Lidija Lobe, Karmen Kenda, Jelica Savnik, Marija Jarc, Bojana Glavič itn., velja ugotovitev, da so zelo mlade in da so pravi atletski rezultati šele pred njimi, seveda če bodo posvetile treningu dovolj pozornosti. Prav tako velja zapisati, da bi na Dolenskem lahko imeli dobro žensko atletiko, če bi ji posvetili več pozornosti in ji namenili več sredstev. Sedaj pa ženska atletika živi v senci moške, zlasti zato, ker je za vse premalo sredstev in se je treba odločiti: ali podpreti tace, ki so se že dokazali, ali pa del sredstev nameniti tudi drugim, ki šele prihajajo.

F. MIKEC

NAJBOLJŠI ATLETI DOLENJSKE V SEZONI 1981

1. Darko CUJNIK (Nm) — 1026 točk (83,56 m — met kopja).
  2. Jože KOLETA (Koč.) — 981 točk (470 cm v skoku s palico).
  3. Boris OKLEŠČEN (Nm) — 953 točk (54,68 m — met diska).
  4. Mario MOHOROVIC (Nm) — 945 točk (3:45,8 na 1500 m).
  5. Andrej LAPAJNE (Nm) — 942 točk (210 cm v skoku v višino).
  6. Metod ŽUŽEK (Nm) — 940 točk (8:57,9 na 3000 m zapr.).
  7. Edvard KRANJČIČ (Nm) — 910 točk (15,31 m v troskoku).
  8. Polde BUČAR (Nm) — 864 točk (14:49,0 na 5000 m).
  9. Janec PENČA (Nm) — 859 točk (54,6 na 400 m ovira).
  10. Aleš FLORJANC (Nm) — 857 točk (200 cm v skoku v višino).
- Sledijo še: Milan Šimunič (Nm) — 853 t. (troskok), Vane Keržan (Nm) — 828 t. (100 m), Slavko Malnar (Nm) — 824 t. (met kladiva), Raško Kapš (Nm) — 821 t. (5000 m), Robert Šikonja (Nm) — 816 t. (800 m), Robert Radosavljevič (Koč.) — 804 t. (100 m) itd.

NAJBOLJŠE ATLETINJE DOLENJSKE V SEZONI 1981

1. Cilka KRIŽE (Nm) — 915 točk (168 cm v skoku v višino).
  2. Greta HREN (Nm) — 837 točk (11,7 na 80 m ovire).
  3. — 4. Vanja HRIBAR (Nm) — 781 točk (155 cm v skoku v višino).
  3. — 4. Marija LUKŠIČ (Nm) — 781 točk (155 cm v skoku v višino).
  5. Marija RUS (Koč.) — 728 točk (12,93 na 100 m).
  6. — 8. Vida BOSINA (Brež.) — 726 točk (150 cm v skoku v višino).
  6. — 8. Biserka DERNOVŠEK (Nm) — 726 točk (150 cm v skoku v višino).
  6. — 8. Borja ERŽEN (Nm) — 726 točk (519 cm v skoku v daljavo).
  9. Lidija LOBE (Nm) — 709 točk (1:43,2 na 600 m).
  10. Karmen KENDA (Nm) — 703 točke (511 cm v skoku v daljavo).
- Sledijo še: Jelica Savnik (Brež.) in Marija Jarc (Nm) — 702 t. (skok v višino), Bojana Glavič (Nm) — met krogle, Lojzka Lopatič (Brež.) — tek na 800 m, itd.

TELEVIZIJSKI SPORED

KOMPAS JUGOSLAVIJA OBVESTILA

16. IV. petek

1

8.50 TV V SOLI: Koledar, Angleščina, Glagolica
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V SOLI: Zgodovina, Iz kockice, Risanka, Ne vprašajte mene, Odkritje radarja, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute
 13.55 KANADA: ČSSR, prenos hokejske tekme

17.25 POROČILA
 17.30 KAJ JE NOVEGA NA PODSTREŠJU
 18.00 RADENCI 82: PLESNI ORKESTER RTV SARAJEVO
 18.30 OBZORNIK
 18.45 EKONOMSKO-POLITIČNI SISTEM: DRUŽBENO GOSPODARSTVO
 19.05 PSIHOFIZIČNA REKREACIJA: ORODNA TELOVADBA
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 W. Attaway: SKAG
 20.50 MODNI UTRINKI
 20.55 NE PREZRITE

21.10 POROČILO Z 9. KONGRESA ZK SLOVENIJE
 21.55 TI DNEVI, TA LETA: FILMSKA KRONIKA 1957
 22.40 SPREMLJAJMO, SODELUJMO!
 22.50 POROČILA

2

16.55 Test - 17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Kolibri - 18.15 Beseda mladim - 18.45 Glasbeni klub 82 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni ateljeji - 20.45 24 ur - 21.05 Vidiki - 21.55 Lepotica in zver (čehoslovaški film)

17. IV. sobota

1

8.15 POROČILA
 8.20 CICIBAN, DOBER DAN: ŽELEZNIŠKA POSTAJA
 8.35 PEDENJEŽ: POMLADNA SUITA
 8.55 9. KONGRES ZK SLOVENIJE, prenos
 14.55 SLOBODA: VOJVODINA, prenos nogometne tekme
 16.55 POROČILA
 17.00 KOŠARKARSKA TEKMA
 18.30 NAŠ KRAJ: VUHRED OB

DRAVI
 18.45 MUPPET SHOW (gostuje LIZ MINELLI)
 19.10 ZLATA PTICA: MARTIN KRAPAN
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.15 VREME
 20.20 SAMO ZA NAS, ameriški film
 S kalifornijskim vlakom potuje vdova umorjenega gangsterja. Ženska marsikaj ve, zato ji strežejo po življenju, štiti pa jo vesten detektiv. Ta si prizadeva, da bi vdovo pripeljal na sodišče, kjer naj bi pričala zoper zlikovce. Med tem, ko pazi na vdovo, detektiv zasleduje tudi dva ne-

varna morilca... Kako se zadeva razplete, to bo prikazal film, ki ga je 1952 posnel Richard Fleischer, igrajo pa Charles McGraw, Marie Windsor, Jacqueline White, David Clarke in drugi.
 21.35 ZRCALO TEDNA
 21.50 JAZZ NA EKRANU: MIRROS
 22.25 POROČILA

2

19.00 Nonet Carmen - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni oder - 20.35 Poezija - 21.10 Poročila - 21.15 Clovek in čas - 21.45 Sportna sobota - 22.05 Svet Majeve, Inkov in Aztokov

18. IV. nedelja

1

9.20 POROČILA
 9.25 ŽIVZAV
 10.20 VROČI VETER
 11.10 KAZIPOT
 11.30 ANSAMBEL FRANCA MIHELICA
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 Osrednji prispevek tokratne oddaje bo govoril o izsuševanju zmogočvirjene zemlje v lendavski občini, beseda bo tekla o življenju in delu kmetov na Tržaškem itd.

13.00 ČSSR: SZ, prenos hokejske tekme
 15.20 PESEM EVROVIJZE, 2. del oddaje
 15.55 POROČILA
 16.00 VRTINEC, jugoslovanski film
 To nedeljsko popoldne se pričinja ciklus osmih filmov, ki bodo prikazali kinematografije šestih republik in dveh pokrajin. Ob Vrtincu, ki ga je Gojko Šipovec posnel 1964, se bomo seznanili, na kakšen način so se v BiH lotili obdelave tematike NOB. Igrajo Lojze Potokar, Branko Pleša, Janez Vrhovec, Dušan Janičičević, Pavle Vuisić in drugi.
 17.25 ZAKAJ IN ZATO
 17.55 ŠPORTNA POROČILA
 18.10 SESTANEK V NEBOTIČNI KU

19.10 RISANKA
 19.24 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 NEPOKORJENO MESTO
 21.30 ŠPORTNI PREGLED
 22.00 POROČILA

2

11.55 ČSSR: SZ (prenos hokejske tekme) - 15.45 Korenine neba (ameriški film) - 17.15 Nedeljsko popoldne - 18.30 Hajduk: Partizan (reportaža o nogometni tekmi) - 19.00 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zgodbe o jazzu - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Kričnična točka - 21.35 Mladi Marx

19. IV. ponedeljek

1

8.45 TV V SOLI: Koledar, Povej mi, povej, Kultura pisanja, Strossmayerjeva galerija v Zagrebu
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V SOLI: Materinščina, Iz kockice, Risanka, Naši kraji, Naredi sam, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
 13.55 ZDA: ČSSR, prenos hokejske tekme
 17.10 POROČILA
 17.15 MESTA: TORONTO

18.00 ZNANA, NEZNANA JUGOSLAVIJA: IZLET V STARI CAS
 18.30 OBZORNIK
 18.45 HIT MESECA, mladinska oddaja
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 M. Ševarlić: SMRT POLKOVNIKA KUZMANOVIČA
 Ugodna beogradska družina Kuzmanovičev se med zadnjo vojno znajde na razpočju. Družinski člani se morajo odločiti, ali slediti napredni maturantki Saši ali pa ne izdati svoje razredne pripadnosti. Za beogradske televizije je drama (po

scenariju Miladina Ševarlića) režiral Milenko Maričić, glavne vloge pa igrajo Ljuba Tadić, Ksenija Jovanović, Predrag Tasovac, Ljubica Ković in Neda Spasojević.
 21.10 KULTURNE DIAGONALE
 21.55 V ZNAMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Baš Celik - 18.00 Slovenske ljudske pravljice - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.50 Sportna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Znanost in mi - 20.55 Zagrebska panorama - 21.15 Zabavnoglasbena oddaja

20. IV. torek

1

9.00 TV V SOLI: Koledar, V družbi s poletavčki, Nižinski kraji, Dnevnik 10
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V SOLI: Rastlinski laboratorij, Predeli in ljudje, Risanka, Književnost in jezik, Govori Martin Jonaš, Risanka, Tečaj kitare, Zadnje minute
 15.45 ŠOLSKA TV: Oceanografske lastnosti, Rokomet in odbojka, To-

pilnica življenja
 Prvi prispevek bo šolarje seznanil s oceanografskimi lastnostmi morja, sledilo bo poučevanje, kako mlade sistematično navajati pravilno igrati odbojko in rokomet, zaključni prispevek bo pa skušal ponazoriti, kako je na Zemlji nastalo prvo preprosto življenje.
 17.10 POROČILA
 17.15 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O MEGLI V ZAKLJU PA TEMI IN ROSI
 17.30 LJUDSKI PLESI ČSSR
 18.00 PISANI SVET: FADIL
 18.30 OBZORNIK
 18.45 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA

19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 AKTUALNA ODDAJA
 20.45 ALPSKA SAGA
 22.10 V ZNAMENJU

2

16.10 SZ: Finska (prenos hokejske tekme) - 17.45 Pustolovščina - 18.15 Knjige - 18.45 Amaterski studio - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Spomini: ZKJ in neuvrščeniost - 21.30 Zagrebska panorama

21. IV. sreda

1

9.00 TV V SOLI: Koledar, Socijalistična revolucija v Jugoslaviji, Puščave in tundre v SZ
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V SOLI: Biologija, Predeli in ljudje, Risanka, Koeke, kockica, Natakari, Risanka, Telesna vzgoja, zadnje minute
 13.55 FINSKA: ČSSR, prenos hokejske tekme
 17.35 POROČILA
 17.40 CICIBAN, DOBER DAN: OB

RIBNIKU
 17.50 DRUŽINA SMOLA, madžarska risanka
 18.15 OKROGLI SVET
 18.30 OBZORNIK
 18.45 SKOZI TRNJE DO ZVEZD, oddaja z mladinskega pevskega festivala v Celju
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 FILM TEDNA: MATER AMATISIMA
 Španski film, ki ga je pred dvema letoma posnel Jose Antonio Salgot, bo prikazal, s kakšnimi težavami se srečuje ženska, ki v dokaj nazadnjaškem okolju rodi nezakončnega otro-

ka. Nerazumevanje je tolikšno, da žensko duševno zlomi in zato ubije lastnega otroka. Glavne vloge igrajo Julita de la Cruz, Victoria Abril, Consuelo Turo in Jaime Sorribaz.
 21.35 MAJHNE SKRIVNOSTI VELIKIH KUHARSKIH MOJSTROV
 21.40 V ZNAMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Cas za pravljico - 18.15 Aktualnosti - 18.45 Zeleni kabaret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Predstava s Festivala malih eksperimentalnih odrov - 21.20 Zagrebska panorama - 21.35 Srečanja

22. IV. četrtek

1

8.55 TV V SOLI: Koledar, Livada, Fizika v športu, Skrb za potomstvo
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V SOLI: Kemija, Predeli in ljudje, Risanka, OZN, Telesna vzgoja, Risanka, Pravljica, Zadnje minute
 15.50 ŠOLSKA TV: Oceanografske

lastnosti, Rokomet in odbojka, Topilnica življenja
 17.15 POROČILA
 17.20 B. Jurca: MIŠKO - POLENO
 17.35 MIŠKO MALI MUZIKANTI: PLESKAR ZLOMIVRAT
 18.05 MOZAIK KRATKEGA FILMA
 18.30 OBZORNIK
 18.45 MLADI ZA MLADE: TAKŠNI SMO
 Kako zhelvi skupaj s tistimi, ki jih je bolezen, nesreča ali kaj podobnega priklenilo na invalidski voziček? O tem bo govorila oddaja. Skušala bo prikazati, da nepokretni ljudje

niso nič manj vredni, tudi oni lahko delajo.
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 BOBU BOB
 21.30 PANTOMIMIK LADIŠLAV FIALKY
 22.10 V ZNAMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.55 ZDA: Kanada (prenos hokejske tekme) - 20.30 Igrani film

OHRID: 3 dni, od aprila do oktobra vsak petek
 OHRID: 6 dni, od aprila do oktobra vsako nedeljo

OHRID: PRVOMAJSKI IZLET, 8 DNI, ODHOD 25. APRILA, IZLETI V KRUŠEVO, MAVROVO IN SOLUN
 ČRNA GORA: (Sv. Stefan): 2 dni, (sobota - nedelja), 8., 15., 22. in 29. 5. 5., 12. in 19. 6.

PEŠČENE PLAŽE ČRNE GORE (MINI POČITNICE), 7 dni (nedelja - sobota), 9., 16., 23. in 30. 5. ter 6. 6.
 VIS: 2 dni (sobota - nedelja), odhodi vsako soboto od 17. 5. do 19. 6., nadaljevanje programa v jeseni
 RAB: 4 dni, odhod 30. 4.
 BOSNA IN SAMOSTANI SRBIJE: 6 dni, odhoda 25. 4. in 18. 9.

Ohrid je postal zelo priljubljena izletniška točka Slovencev, kar dokazuje vse večje število izletnikov. Kompas je pripravil za konec aprila (od 25. 4. do 2. 5.) 8-dnevni izlet, ki vključuje poleg ogledov kulturnozgodovinskih znamenitosti Ohrida tudi IZLET ILINDEN. Pot bo vodila po panoramski cesti preko planine Galičica na Prespansko jezero s postanki na razglednih točkah. Potniki se bodo peljali skozi Bitolo, kjer si bodo ogledali ostanke antičnega Herakliona. Od tod bo pot vodila v središče prve republike na balkanu - Kruševo. V času Ilindenske vstaje in Kruševske republike so na mestnih pobočjih potekale pomembne bitke pod rdečo zastavo revolucionarjev in pod poveljstvom Nikole Kareva ter turškimi zavojevalci. Vstajo so Turki sicer v krvi zatrli, vendar je revolucionarni duh makedonskega ljudstva ostal nepremagan.
 8-dnevni program dopušča tudi fakultativna izleta v Mavrovo in Solun. V slednjem si bodo obiskovalci ogledali kulturnozgodovinske zanimivosti ter grobišče v prvi svetovni vojni padlih srbskih vojakov. Kot je

M metalna
 strojogradnja, konstrukcije in montaža, n. sol. o., Maribor
 TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME, N. SOL. O., SENOVO

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. KLJUČAVNIČARSKA OPRAVILA I., II., III. STOPNJE - 6 OSEB
2. VARJENJE I. STOPNJE - 1 OSEBA

POGOJI:
 pod 1.
 I. stopnja - KV delavec kovinarske stroke, najmanj 3 leta delovnih izkušenj
 II. stopnja - KV delavec kovinarske stroke, najmanj 2 leti delovnih izkušenj
 III. stopnja - KV delavec kovinarske stroke, leto dni delovnih izkušenj, lahko tudi začetnik.
 pod 2.
 - KV varilec, najmanj 3 leta delovnih izkušenj, tečaj za elektrovarjenje po JUS predpisih in tečaj za varjenje po tujih predpisih.

Za opravljanje del in nalog delavci združujejo delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
 Pисne prijave o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: METALNA, TOZD TGO Šenovo, 68281 SENOVO, Titova cesta 106.
 Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po dnevu objave. 197/14-82

ZAVARUJE TRIGLAV

Zagotovite si varno vožnjo z VARNOSTNIM TESTOM

vašega avtomobila, ki ga nudi brezplačno svojim zavarovancem ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV-DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO

VARNOSTNI TEST OBSEGA:

- pregled zavor,
- pregled kretnega mehанизma,
- pregled svetlobnih teles
- pregled vseh nosilnih sklopov vozila

Varnostne teste opravlja Avto-moto zveza Slovenije, **TURISTIČNO-TEHNIČNA BAZA OTOČEC**, za zavarovance iz območja občin: Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto in Trebnje

- vsak prvi torek v mesecu od 8. do 18. ure in
- vsako tretjo soboto v mesecu od 8. do 13. ure.

Zavarovance vabimo, da izkoristijo možnost preventivnega varnostnega pregleda svojega motornega vozila in tako prispevajo k varnosti cestnega prometa in zmanjšanju prometnih nesreč.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV-DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO nudi svojim zavarovancem vse vrste zavarovanj, zlasti pa priporoča sklepanje zavarovanj avto-kaska, AO-plus zavarovanja in nezgodnega avtomobilskega zavarovanja.

AVTO-KASKO zavarovanje zagotavlja povrnitev škode za primer uničenja, poškodovanja ali kraje vozila, vključuje pa tudi druge nevarnosti, ki na vozilu lahko povzročijo škodo (požar, toča, vihar itd.)

AO-PLUS zavarovanje nudi zavarovalno zaščito v primeru telesnih poškodb sorodnikov zavarovane, kakor tudi samemu vozniku do višine 2.500.000,00 din.

NEZGODNO AVTOMOBILSKO zavarovanje zagotavlja zavarovalno zaščito za primer smrti in trajne invalidnosti, toda le za vnaprej dogovorjeno zavarovalno vsoto za vse potnike v avtomobilu.

Za informacije se obrnite na:
 ZS TRIGLAV-DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO, Cesta herojev 1, telefonska številka (068) 22-152
 PREDSTAVNIŠTVO ČRNOMELJ, Ulica Staneta Rozmana 2, telefonska številka (068) 51-720
 PREDSTAVNIŠTVO KOČEVJE, Ljubljanska cesta 25/1, telefonska številka (061) 851-052
 PREDSTAVNIŠTVO METLIKA, Partizanski trg 5, telefonska številka (068) 58-219
 PREDSTAVNIŠTVO TREBNJE, Goliovi trg (v stavbi Postaje milice), telefonska številka (068) 44-352

Pogodba, ključ do olajšav

Regresi za seme in gnojila za pogodbeno pridelavo pšenice, krompirja, koruze in krme — V trgovinah prednost za kmete, ki so podpisali pogodbe

Pred vsemi kmetijskimi proizvajalci in delavci v novomeški občini so letos velike naloge. Po setvenem planu bi morali pridelati pšenico na 2.260 hektarih, koruzo in silažo na 2.670 in krompir na 1.800 hektarih, krmo pa (s povečanim gnojenjem) na 1.970 hektarih. Dejstvo je, da bodo tolikšne površine verjetno res posejane ali zasejane z omenjenimi poljščinami. Nikakor pa ne gre po načrtih sklepanje pogodb za tržno pridelavo krompirja in koruze, jeseni pa niso dosegli zastavljenih ciljev pri setvi pšenice.

Naloga sveta ni lahka. Skromna pospeševalna služba v kmetijski zadrugi namreč ni sposobna obiskati velikega števila malih pridelovalcev, še posebno, ker je zadolžena tudi za kontrolo izvajanja agrotehničnih ukrepov pri pogodbeni pridelavi poljščin. A kmetje lahko sklenejo pogodbe v posameznih temeljnih združnih

organizacijah. Tako za seme kot za gnojila za pogodbeno pridelavo so sedaj iz sklada sredstev za intervencije v kmetijstvu zagotovljeni precejšnji regresi. Za pogodbeno organizirano tržno pridelavo je regres za kilogram semena pšenice 8 dinarjev, krompirja 9 dinarjev in gnojila 4 dinarje, za kilogram gnojila za travnike pa 3 dinarje. Da bi vzpodbudili pridelavo koruze za rejo prašičev v naših proizvodnih skupnostih, regresirajo kilogram semena koruze kar s 50 dinarji.

Kmetijska zadruga Krka je v glavnem naročila dovolj semen, gnojil in zaščitnih sredstev. Vse to je v trgovinah že na voljo ali pa bo v kratkem; če pa česa na trgu ni, so nemočni. Čeprav je jasno, da morajo zagotavljati seme, gnojila in zaščitna sredstva za vse kmete, bodo vendarle imeli v trgovinah prednost pogodbeni proizvajalci. Da bo to res uresničeno, nameravajo izboljšati sodelovanje med trgovci in pospeševalno službo ter vodji posameznih temeljnih združnih organizacij.

Za povečanje pogodbenih tržnih proizvodnje imajo v načrtu še več akcij. Aprila bo zadruga sklicala skupaj zasebne voznike kombajnov in skušala z regresi doseči, da bodo za pogodbeno pridelavo ceneje pozeli pšenico. Predvidevajo tudi realnejše povračilo škode, ki jo povzroča divjad. Iz sklada za intervencije bodo polovično regresirali tudi zavarovalne premije za pogodbeno poljedelstvo in živinorejsko proizvodnjo.

V ŠOLO OB PRAVEM ČASU — Mnogo učencev z novomeške osnovne šole Katje Rupena prihaja v šolo veliko pred pričetkom pouka. Tisti, ki pridejo pred šesto uro, imajo na voljo varstvene učilnice. Problemi so z učenci, ki prihajajo veliko prezgodaj pred zaklenjena šolska vrata. Če je vreme sončno in toplo, že gre, ob dežju (kot npr. v ponedeljek zjutraj) pa je vse prej kot prijetno stati pod milim nebom. Med učenci, predvsem tistimi iz nižjih razredov, je mnogo takih, ki so prišli v šolo brez dežnikov ali pa so jih prislonili k zidu, saj jih ovirajo pri jutranjem „razgibanju“. Taki ponavadi ves dopoldan presedijo mokri v klopih, kar je kot nalašč za prehlad in še kaj hujšega. Učiteljev ne gre karati, velja pa opozoriti starše, naj svojim otrokom povedo, kdaj in kako se prihaja v šolo. (Foto: Janez Pavlin)

Uspešno poslovanje na kocki?

Pomanjkanje deviz pesti tudi novomeško gospodarstvo — Izsiljevanja pod krinko samoupravnega sporazumevanja — Pogosto menjavanje predpisov bolj škodi, kot koristi

V okviru priprav na 9. kongres ZKS je novomeški komite občinske konference ZKS skupaj z medobčinsko gospodarsko zbornico Dolenjske pretekli teden pripravil razpravo o združevanju dela in sredstev v funkciji mednarodne delitve dela. Delavci s področja zunanje trgovine, predvsem iz večjih novomeških delovnih organizacij (Krke, IMV, Pionirja, Laboda itd.), so v razpravi načeli vrsto problemov, ki hromijo proizvodnjo ter oskrbo s surovinami in repromaterialom, kar skupaj z administrativnim ukrepanjem postavljajo na kocko celo uspešno poslovanje tistih delovnih organizacij, ki jim je leta doslej šlo dobro.

Izredno neugoden položaj naše države v blagovni menjavi s tujino zelo občutijo tudi novomeške in vse dolenjske delovne organizacije, med katerimi je nekaj velikih izvoznikov. Pesti jih pomanjkanje deviz za nakup

surovin in repromaterialov v tujini ali pri domačih dobaviteljih, ki že za vsak vijak, stekleničko, prevoz itd. zahtevajo del plačila v devizah. Izsiljevanja pod krinko samoupravnega sporazumevanja tu ne manjka, medtem ko je zdravo dogovarjanje in povezovanje na tem področju v veliki meri odpovedalo. Delovne organizacije si zagotavljajo potrebne devize z izvozom, kar je tudi edino zdravilo za naše težave, pa s preplačevanjem pri tistih delovnih organizacijah, ki jih imajo dovolj (npr. tiste, ki delajo z domačo surovino). Vsakdo se v glavnem znajde, kot ve in zna.

Tako rekoč vsakodnevno menjavanje predpisov na tem področju pa jim ni v pomoč, saj proizvodnja ne prenese tako pogostih sprememb, ki delovnim organizacijam tudi onemogočajo dolgoročneje načrtovanje. Če bo sprejeta sprememba zakona o deviznem poslovanju in

združevanju deviz na zvezni ravni, bodo razmere v našem gospodarstvu bistveno še slabše.

Kaj bi po mnenju razpravjalcev morali predvsem storiti? Nujnost izvoza, da bi prišli do deviz, je jasna, prav tako pa tudi izenačitev dinarskega in deviznega dohodka za realnim tečajem dinarja. Težko je namreč delovno organizacijo siliti k izvažanju, če ji prodaja doma da več dohodka. Poleg tega naj ne bi vse delovne organizacije združevale enak odstotek ustvarjenih deviz za skupne potrebe, saj so pri njihovem pridobivanju v zelo različnem položaju. V devizni priliv in s tem v uvozne pravice pa bi morali vsi tisti tudi devize, ustvarjene z „lon posli“. Ob vsej bitki za devizami pa je vprašljivo tudi tako rekoč dvojno obremenjevanje dohodka delovnih organizacij od izvajanja del v tujini za skupne potrebe. Pionirjev predstavniki je opozoril, da so zaradi tega zelo težko konkurenčni na tujem trgu.

Z. LINDIČ DRAGAŠ

SPOSOJENO TRNJE

Toliko pljujemo eden na drugega, da nimamo kdaj pljuniti v roke. Iz JEŽA

Kulturno društvo Romov?

V Novem mestu prireditve ob svetovnem dnevu Romov

Ni slučaj, da so svetovni dan Romov, 8. april, prvič v Sloveniji proslavili ravno na Dolenjskem. Tu živi več sto pripadnikov romske etnične skupnosti, ki se nikakor ne morejo vključiti v tokove naše socialistične družbe. Poskusov je bilo veliko, uspehov pa razen redkih izjem izredno malo.

Zadnji primer, ko so se ob romskem svetovnem prazniku zbrali Romi v novomeškem domu JLA na kulturni prireditvi, pa kaže, da si vsaj nekateri Romi želijo spremeniti življenjske navade. Zbrali so se iz romskih naselij, vsi z eno samo željo, da si dajo duška na kulturni prireditvi, ki so jo pripravili sami in ob spremljavi filma „Zbiralci perja“. Predstavo jim je podarila uprava doma JLA.

Čeprav kulturni program z vsemi drugimi nastopi ne bi mogel posebno zadovoljiti zahtevnih in kritičnih ocenjevalcev, ga je treba pozdraviti, posebno gre za poskus, da naši Romi ustanovijo svoje kulturno društvo.

SLAVKO DOKL

LETOS ŠTIRI BRIGADE

Občinska konferenca ZSMS Novo mesto bo tudi letos spravila skupaj tri mladinske in eno pionirsko delovno brigado. Blizu 200 brigadirjev se bo udeležilo dveh republiških in dveh zveznih mladinskih delovnih akcij. Ena brigada bo delala v prvi izmeni na zvezni akciji Titograd, v drugi izmeni bo šla pionirska brigada na akcijo Kozjansko, mladinska pa na Kobansko, in v tretji izmeni mladinska brigada na akcijo Čakovec. Evidentiranje brigadirjev poteka uspešno, saj je zanimanje med mladimi veliko; zaključili ga bodo v začetku maja, ko bodo organizirali brigade in začeli s pripravami na odhod na akcije.

ZAČETEK POLITIČNE SOLE

V ponedeljek, 12. aprila, se je v Novem mestu začela mladinska politična šola za mlade iz krajevskih skupnosti, ki jo vsako leto organizira občinska konferenca ZSMS. Ob začetku šole je bil razgovor s predsedniki osnovnih organizacij ZSMS v krajevskih skupnostih o 11. kongresu ZSMS in aktivnostih ob tem; razgovor je vodila predsednica republiške konference ZSMS Darja Colarič.

PREDAVANJE

V okviru mladinske politične šole bo v torek, 20. aprila, ob 15.30 v novomeškem Domu JLA Ciril Ribičič predaval o ustavni opredelitvi federacije, republik in avtonomnih pokrajin in to z zgodovinskim prerezom in prikazom sedanjega stanja. Predavanje organizirajo za slušatelje politične šole, predsednike osnovnih organizacij ZSMS, sekretarje ZK ter člane društva pravnikov, vabljeni pa so tudi drugi.

Znanje o zdravstvu na preizkusu

Ob svetovnem dnevu zdravja pripravili natečaj literarnih, slikarskih in fotografskih prispevkov — Na kvizu izenačeno znanje ekip

V novomeškem Domu JLA je bila v torek, 6. aprila, svečana zaključna prireditve, namenjena svetovnemu dnevu zdravja. Pod naslovom „Dodajmo življenje letom“ so jo pripravili novomeški mladinci, vojaki garnizije Milan Majcen in delavci združenega dela, pokroviteljstvo nad prireditvijo pa je prevzela občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije Novo mesto.

Prireditve v Domu JLA je bila tudi zaključek treh nagrad-

nih natečajev, ki so jih namenili prazniku. Na literarno temo „Skrb za zdravje v vojni in miru“ so kolektivno nagrado podelili učenkam novomeške srednje zdravstvene šole. Med likovniki, ki so slikali na temo „Saniteta v narodnoosvobodilni borbi“, je bil najbolje ocenjen vojak vojašnice Milan Majcen Marjan Urankulj, med fotografiji, ki so upodabljali starostnike v jeseni življenja, pa so imeli najboljšega predstavnika v učencu novomeške gimnazije Oliverju Merklinu. Vsa najboljša dela so razstavili v avli Doma JLA.

Počastitvi dneva zdravja je bilo namenjeno tudi strokovno predavanje, zatem pa je v rdeči dvorani potekal tekmovalni kviz o zdravstvu, ki so se ga udeležile štiri tričlanske ekipe. Tekmovalci so pokazali obilico znanja iz teorije in prakse o pomoči sočloveku v nesreči. Ekipe so bile dokaj izenačene. Zmagovalca so določili šele potem, ko so nekateri zatajili pri dodatnih vprašanjih. Najboljše znanje so na koncu prikazali

vojaki garnizijske ambulante Novo mesto, tekmovalke Srednje zdravstvene šole so bile druge, ekipa Zdravstvenega centra tretja, delavke Krke pa so se kljub velikemu znanju uvrstile na zadnje mesto.

J. P.

Skrb za ceste

Uspešno delo Društva za ceste iz Novega mesta

Za novomeškim društvom za ceste je dobro leto razmeroma uspešnega dela, čeprav lani niso v celoti uresničili široko zastavljenega programa. Pripravili so več predavanj in razprav s področja cestno-prometnega urejanja, npr. o prometno-ekonomski študiji Novega mesta, o možnostih semaforizacije v Novem mestu, o problemih gradnje na nenosilnih tleh itd. Organizirali so tudi dve strokovni ekskurziji z ogledom prometnih ureditev v Zagrebu in na novem mejnem prehodu z Italijo.

Letošnji program društva bodo sprejeli na skupščini v maju. Obarvan bo z vidika vsakodnevnih problemov, ki jih srečujemo pri urejanju prometa predvsem v Novem mestu, kjer so težave največje. Tako se ni obdelana količina prometa in v zazidalnih načrtih za Novo mesto često sprejemajo preobširne in predrage rešitve, kar gotovo ni smotno zaradi težav pri zagotavljanju sredstev. Pozornost bodo posvetili tudi problemu parkirišč v Novem mestu. Teh že sedaj zelo primanjkuje, problem pa se bo zaostрил, ko bo milica začela ostro ukrepati. Studijo o možnostih bo pripravil novomeški občinski komite za urbanizem. Med pomembnejšimi nalogami pa je še vprašanje rekonstrukcije ceste Ljubljana - Zagreb.

Za aktivno delo v društvu, od katerega je res lahko precej koristno, bodo letos skušali pridobiti čim več članov. Kljub temu da imajo v programu v glavnem novomeške prometne probleme, bi radi, da se v delo vključijo tudi odgovorni delavci na tem področju iz drugih dolenjskih občin, saj je bilo društvo zamišljeno kot regijsko.

Dodatek k nizkim pokojninam

Milejši pogoji za pridobitev varstvenega dodatka k nizkim pokojninam — Na boljšem družinski upokojenci — Odobritev dodatka le na osnovi zahtevka

Varstveni dodatek k pokojnini je pri nas že dolgo uveljavljena oblika vzajemne pomoči iz sklada Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja tistim upokojevcem, ki jim nizka pokojnina ne zadošča za preživljanje. Pri novomeški enoti skupnosti je doslej prejemale tak dodatek preko 2.300 upokojevcem in užitcev družinske pokojnine. Število upravičencev se bo v prihodnje precej povečalo, saj je nedavno sprejeti novi statut skupnosti prinesel na tem področju precej novosti in omilil pogoje za pridobitev varstvenega dodatka.

Pravico do varstvenega dodatka imajo starostni, invalidski in družinski upokojenci, če njihova pokojnina ne presega najnižjega pokojninskega zneska, ki znaša letos 6.143 dinarjev. Poleg tega vsi dohodki članov upokojenčevega gospodinjstva ne smejo presežati mesečnega premoženjskega cenusa 5.610 dinarjev (razen pri upokojenih s polno delovno dobo). Pri ugotavljanju premoženjskih pogojev in socialnega stanja bodo namreč odslej za pridobitev varstvenega dodatka upoštevali poleg pokojnine še vse druge dohodke upokojenca in članov njegovega gospodinjstva — zakonca in otrok, ki jih preživlja. V dohodek gospodinjstva se tako vštejejo vsi dohodki iz delovnega razmerja, nadomestila, štipendije, dodeljene socialne pomoči itd. Z določitvijo

enotnega povprečnega mesečnega dohodka za vse družinske člane so ustvarili bistveno milejše pogoje za pridobitev varstvenega dodatka za upokojevence, ki preživljajo več otrok. Z novim statutom pa je večji tudi odstotek višine varstvenega dodatka v primeru, ko se preživlja z družinsko pokojnino dva ali več družinskih članov.

So naprej pa nimajo pravice do varstvenega dodatka upokojenci, ki so šli predčasno v pokoj (razen če gre za invalidski pokoj zaradi poklicne bolezni ali nesreče pri delu) in upokojenci, ki so opravljali samostojno poklicno dejavnost.

Varstveni dodatek k starostni pokojnini odmerjajo od razlike med pokojnino in mejnim zneskom najnižje pokojnine. S po-

kojninsko dobo do 15 let znaša dodatek pri upokojevcu 60 odstotkov razlike, pri upokojenki pa 70 odstotkov. Za vsako leto delovne dobe več je varstveni dodatek za 2 odstotka višji. Enako odmerjajo dodatek k invalidski pokojnini, le da je pri upokojevcu z do 20 let delovne dobe najmanj 70 in pri upokojenki 80 odstotkov razlike. Višina varstvenega dodatka k družinski pokojnini pa je sedaj odvisna od števila družinskih članov, ki se z njo preživljajo. Pri enem užitvalcu znaša varstveni dodatek 70 odstotkov razlike med pokojnino in mejnim zneskom, pri dveh 80, pri treh 90 ter pri štirih in več 100 odstotkov razlike.

Upokojenci, ki jim po dosedanjih predpisih varstveni dodatek ni pripadal, sedaj pa bi imeli pravico do njega, morajo vložiti zahtevek pri novomeški Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja najkasneje do konca junija, če hočejo dobiti dodatek od začetka leta. Sicer jim gre pravica do dodatka šele z naslednjim mesecem po vložitvi zahtevka. Dodatek pa bodo vsem upravičencem dodelili ali zvišali le na osnovi zahtevka.

VOJAKI POKAZALI NAJVEČ — Tričlanska ekipa garnizijske ambulante Novo mesto je na kvizu najbolj točno odgovarjala strokovni žiriji v novomeškem Domu JLA. (Foto: J. Pavlin)

Tretje „vodovodno“ leto

Na Uršnih selih tudi letos vse sile namenjajo vodovodu — Ob slabem toku niti program TV ni viden

Čeprav se tudi Uršna sela z okoliškimi vasmi zadnja leta razvijajo, pa v tem koncu splošen napredek nekam počasi ubira pot. Kaj krajanje najbolj teži in kaj nameravajo letos doseči, je povedal Jože Hrovat, predsednik krajevne skupnosti.

„Vodovod je za naše krajanje osnovna težava, s ka-

vede, kajti velikokrat smo morali vodo dovažati s cisternami.“

— Spadate med slabše razvite krajevne skupnosti v občini. Kako je s cestami in telefonom?

„Več kot 260 krajanov se vsak dan vozi na delo največ v Novo mesto. Skozi naše vasi gre vsak dan 20 avtobusnih prog, rednih ali delavskih, vendar je glavna cesta do Novega mesta makadamska. Na Uršnih selih imamo asfalt v dveh krakih, ki pa še nista povezana. Vmesni makadam bomo skušali letos posodobiti, in če bo le možnost, računamo tudi na asfaltiranje ceste skozi vas Laze. Telefon pa je tudi ena naših bolečih točk. Imamo ga samo na pošti in v združenem bifeju. Smo pa imeli velike težave, preden smo dosegli možnost popoldanske uporabe tega telefona. Med krajanji je veliko interesentov za telefon, toda dokler ne bo boljše električne toka, bomo s telefonom počakali.“

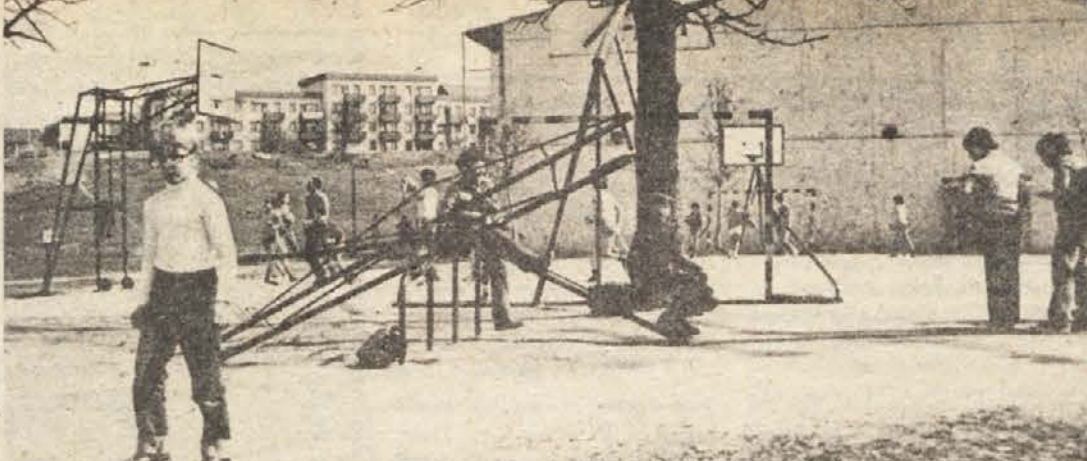
„Mar imate tudi z elektriko težave? Kakšne? Na našem območju je en sam transformator. Za stare čase je bil dovolj, danes pa, ko so pri vsaki hiši razni stroji, nikakor ne ustreza več. Tok je tako slab, da stroji slabo vlečejo in se kvarijo. Večkrat pa se zvečer tudi televizijski program slabo vidi. Že v prejšnjem petletnem obdobju je bila planirana gradnja transformatorja, vendar so Uršna sela pri uresničitvi tega plana izpadla. Imamo občutek, da se prav pri Uršenčanih rado zatika!“

R. B.

Jože Hrovat: „Vodovod je osnovni problem, je pa še vrsta drugih.“

tero se letos ubadamo že tretje leto zapored. Ker je svet hribovit in potrebuje napeljava vodovoda kar 3 rezervoarje in 2 črpalnišči, so stroški mnogo večji kot drugod. Letos bomo nadaljevali, kjer smo lani prekinili dela. Prišli smo do Makot in drugega črpalnišča. Del vodovodne trase pa gradimo skupaj s sosednjo krajevno skupnostjo Dol Toplice. Za vodovod plačujemo krajanje že tretji samoprivepek, veliko del pa poleg tega opravimo s prostovoljnimi akcijami. Take zime, kot je bila letošnija, si naši ljudje ne želijo več doživeti brez pitne

URNIK BI BIL POTREBEN — Igrišče pri šoli v Bršljanju je v dopoldanskem času, ko ga uporablja le šolska mladež, primerno izkoriščeno, popoldne pa ni pravega gospodarja. Prihajajo razni obiskovalci, večkrat kaj polomijo, šola pa ne zmore vseh okvar sproti popravljati iz svojih sredstev. Krajanje menijo, da bi morali poskrbeti za nadzor in red na igrišču z urnikom, kdaj je komu na razpolago, kadar je prosto. (Foto: R. Bačer)

Še vedno mačehovski odnos

Čemu v posebnih raziskovalnih skupnostih toliko nalog, ki z življenjem in prakso nimajo nobene zveze? — Pred kongresom ZKS tudi prerez raziskovalnega dela

6. aprila so komunisti in strokovnjaki različnih sredin novomeške občine poglobljeno razpravljali o raziskovalni dejavnosti v družbenem delu. Le polovica od 40 vabljenih je prišla, toda v nekajurni debati so za uspešnejše delo v prihodnje dali vrsto pobud. Razprava je sodila v sklop predkongresnih aktivnosti novomeških komunistov.

Kljub raznoterim težavam je novomeška raziskovalna skupnost dobro zastavila delo in je lanski program uresničila z okrog 6 milijoni dinarjev. V republiki velja celo za eno najboljših, toda še vedno je njeno delo štetilo le za začetni start. Tudi za letošnje leto snujejo dober program raziskovalnih nalog, ki jih bo možno s pridom uporabiti v praksi. Tako je IMV že dala prijavo za raziskavo o prestrukturiranju gospodarstva, pričakujejo pa jo še od Novolesa in Pionirja.

Ker doma zbrana sredstva za raziskovalno delo usmerjajo zlasti na področja, kjer praksa zavoljo premalo sodelovanja znanosti skriplje, so Novomeščani zelo kritično obravnavali programsko usmeritev večine republiških posebnih raziskovalnih skupnosti, češ da dajejo sredstva za celo vrsto drobnih nalog, ki pa združenemu delu in praksi nič ne koristijo ali pa zelo malo.

nem inštitutu IMV take, da je bilo celo prepovedano v uradne prostore vnašati strokovno literaturo ...

Zdaj veje sicer bistveno drugačen veter, vendar je razvojni inštitut IMV še v zasnovi. Kaj pa ostale večje delovne organizacije? Novoles in Pionir imata razvojne službe, večina ostalih niti tega ne premore. Registrirani raziskovalci pa so le v „Krki“, a bi morali biti vsaj še pri Zavodu za družbeno planiranje, so menili na posvetu.

Do raziskovalnega dela in raziskovalcev vlada še mačehovski odnos, ki se kaže tudi v finančnem pogledu. Tudi če akte o nagrajevanju tovrstnega dela imajo, se v praksi ravnajo po svoje.

R. BAČER

V ŠTIRIH LETIH DVAKRAT VEČ

Štiriletni kazalci ekonomskega in socialnega razvoja v novomeški občini dajejo tudi svojevrstno sliko zaposlovanja. Medtem ko je bil v letu 1981 družbeni proizvod za 2,4-krat večji od tistega, doseženega v letu 1978, se je število zaposlenih v gospodarstvu v tem času povečalo za 6,4 odst., v negospodarstvu pa kar za 17,8 odst. Število zaposlenih pa se je v preteklem letu vsega skupaj povečalo za dober odstotek, medtem ko je bilo prejšnja leta delovnih mest na izbiro. Glede na dvakrat večji odstotek novih zaposlitev v gospodarstvu v primerjavi z gospodarsko dejavnostjo pa se vsiljuje vprašanje: ali k vedno slabšim poslovnim rezultatom ne prispeva tudi preveliko rešitev?

R. B.

SOLSTVO V PRIMEŽU ZAOSTRENIH RAZMER

V ponedeljek so se v Novem mestu (na eni zadnjih predkongresnih razprav v novomeški občini) sestali komunisti iz vzgojnopravstvenih zavodov, osnovnih in srednjih šol in predstavniki problematike s teh področij. Ugotovili so, da še vedno ni vrta v vseh krajevnih skupnostih, kar je eden od smotrov na področju otroškega varstva. Celodnevna osnovna šola napreduje počasi, ker nimajo povsod možnosti za njeno uvedbo, na področju usmerjenega izobraževanja pa se kažejo pomanjkljivosti, kakršnih niso pričakovali. Predvsem se nakazuje razkorak med številom šolajočih se in izkazanimi potrebami po absolventih šol usmerjenega izobraževanja v združenem delu.

Če glas delavcev ni bil upoštevan

V preteklih štirih letih 5 manjših prekinitev dela

Iz delovnega poročila novomeškega občinskega sindikalnega sveta za preteklo štiriletno obdobje povzemamo zanimivo informacijo, da je bilo v tem času 5 prekinitev dela manjšega obsega. Trajale so krajši čas, v njih pa je bilo zajetih do 30 ljudi. Dvakrat so na tak način skušali reševati neurejene zadeve v Iskri-tozdu Napajanja pa v Novotekovski Tkanini in Konfekciji ter v tozdu Gradnje Cestnega podjetja.

O vseh prekinitvah dela je predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov takoj razpravljalo, ugotavljalo vzroke, medtem ko so funkcionarji občinskega sveta pomagali tudi pri urejanju sporov.

Ugotovili so, da je prišlo do krajsih prekinitev zaradi slabe informiranosti o izplačilih osebnega dohodka in regresa za letni dopust, zaradi neuskladenega plana delovnih dni, nedodclnega sistema nagrajevanja in nepravočasnega odgovora na zahtevo glede uskladitve vrednosti del in nalog.

Da pa so skušali neljube dogodke v kolektivu na hitro urediti, ne da bi se o tem razvedelo, priča že to, da niti v enem primeru predsednik sindikalne organizacije ni obvestil vodstva občinskih sindikatov o dogodkih, ampak so ti izvedli zanje iz drugih virov. Analiza prekinitev dela kaže tudi, da se predsedniki sindikalnih organizacij niso takoj znašli in niso ukrepali po postopku, kot je predviden za izredne razmere. Ne nazadnje pa je jasno razvidno, da delegati v samoupravnih organih prizadetih kolektivov niso odrgali svoje vloge, ker jim delavci niso dovolj zaupali.

R. B.

V NEDELJO — GASILCI

Za nedeljo, 18. aprila, je v Novem mestu sklican redni občini zbor Občinske gasilske zveze, kjer bodo obravnavali lanskoletno poročilo in letošnji finančni plan ter delovni program. Na zboru bodo tudi razrešili dolžnosti dosežanje člane organov in izvolili novo vodstvo.

HORTIKULTURNI IZLET

24. aprila organizira Hortikulturno društvo Novo mesto izlet na ljubljanske Žale, v Volčji potok in Mozirje. Odhod je ob 6. uri zjutraj z avtobusne postaje, prijave pa sprejemajo v Cvetličarni na Glavnem trgu.

Rdeča knjižica še ni vizum

Kje se teorija in praksa v Zvezi komunistov razhajata, je pokazala nedavna tematska razprava o metodah in oblikah dela — Vse preveč je še nedelavnih članov!

V okviru predkongresne aktivnosti organizirana ponedeljkova (12. aprila) tematska razprava novomeških komunistov pravzaprav ni odkrila nič novega glede oblik in metod delovanja v Zvezi komunistov, opozorila pa je na slabe točke in je bila hkrati koristna izmenjava izkušenj pri delu sekretarjev osnovnih organizacij.

V novomeški občini ZK ni ravno maloštevilna, toda komunisti se vse prevečkrat izogibajo dolžnostim in delu v krajevni skupnosti, v hišnih samoupravah, v organizacijah itd. V razpravi so nekajkrat poudarili, da osnovne organizacije prerade pozabljajo na kritiko in samokritiko, s katero bi lahko uspešno razbijali ravnodušnost ter pojave oportunitizma in liberalizma.

Praksa kaže, da so bile pri delu uspešnejše tiste osnovne organizacije, ki so na sestankih obravnavale konkretno problematiko, naj si bo iz delovnega področja ali iz okolja, kjer komunisti živijo. Nedvomno pa se pa idejno in akcijsko povezovanje.

Praktično ni primerov, da bi skupno sestankovali komunisti različnih delovnih organizacij, v katerih bi morali priti do stičnih točk ali terenskih organizacij in združenega dela na svojem območju.

Sicer pa so dobri napotki za nadaljnje delo in odpravo slabosti razprave posameznih udeležencev tematske razprave, iz katerih povzemamo nekatere najbolj značilne izvečke:

- Nekateri komuniste je treba naravnost „siliti“, da prevzamejo dolžnosti in funkcije, ker se jih branijo z najrazličnejšimi izgovori.
- Za komuniste blok ali hiša ne sme biti le kraj, kjer prespijo, marveč delovno torišče.
- Še so primeri, ko pred pomembnimi odločitvami poslovodni organi pokličejo sekretarja ZK, morda še predsednika sindikata in delavskega sveta, in se dogovorijo za sklepe, naknadno pa jih baza potrjuje.
- Mladi, ki pridejo iz šol v združeno delo in v osnovno organizacijo ZK, so večkrat razočarani, kajti

BIŠTVENO VEČ POGOVOROV

Skupno število poštinih, telefonskih in telegrafskih storitev v novomeškem podjetju za prvi promet se je v lanskem letu povečalo za 18 odstotkov oz. iz 143.045.000 na 168.252.000 storitev. Največji porast so zabeležili pri telefonskih storitvah, saj je bilo za 20 odstotkov več impulzov. Telegrafske storitve so narasle za 8 odstotkov, poštne storitve pa so celo nekoliko nazadovale.

pridobljena teorija o avantgardni vlogi ZK je v nasprotju s prakso.

Da pa je članstvo v ZK še ni porok, da bi nekdo užival ugod od ljudi, so pokazale tudi nedavne volitve.

R. B.

Družbeno varstvo v IMV?

Na ponedeljkovem drugem sklicu občinskega sindikalnega sveta Novo mesto so kot dodatno točko dnevnega reda obravnavali predlog pravobranilca samoupravljanja o družbenem varstvu v IMV, ki posega predvsem na kadrovsko področje.

Ker je bil za vršilca dolžnosti generalnega direktorja IMV že dvakrat imenovan Marjan Simič, v tretje pa po zakonu te dolžnosti ni možno več podaljšati, pravobranilec samoupravljanja predlaga občinski skupščini, naj se odloči za ukrep družbenega varstva s tem, da imenuje za leto dni začasni kolektivni poslovodni organ. Pobuda je prišla iz centralnega delavskega sveta tovarne, pravobranilec pa jo je razširil in velja še za tožbo Tovarna avtomobilov in za delavce s posebnimi pooblastili v delovni skupnosti delovne organizacije.

Gre za omejen ukrep, ki vsem samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam omogoča normalno delovanje, in ga je

razumeti kot pomoč pri razreševanju kadrovskih težav v tovarni in pri uresničevanju sanacije. V občinskem sindikalnem svetu so izrecno poudarili, da ne gre za nezaupnico dosežanju vršilcu dolžnosti Marjanu Simiču, saj je le-ta tudi predviden za člana kolektivnega poslovodnega organa, je pa ukrep edina možna in najhitrejša pot do potrebnih kadrovskih premikov.

IMV je dlje časa glasno opozarjala, da je pri razreševanju kadrovskih težav deložna premalo podpore v regiji, in ker ni bilo rezultatov, tovarna pa brez poslovodnega organa ne more obstajati, je po mnenju pravobranilca samoupravljanja tak ukrep najbolj umesten. Na seji so predstavniki IMV povedali, da je ta predlog dobil vso podporo na političnem aktivu IMV, podprl pa ga je tudi občinski sindikalni svet. Na zasedanju občinske skupščine, ki je bilo sklicano za večeraj, 14. aprila, naj bi odločitev sprejeli. Več o tem prihodnjic.

R. B.

ZA VODSTVA DELAVSKIH KONTROL

Od 13. aprila poteka v novomeški občini 4-urni seminar za predsednike in člane delavskih kontrol v združenem delu. Seminar je organiziran v 10 oddelkih, vabila pa so bila razposlana 400 občanom. Na seminarju bodo udeleženci dobili vse potrebne temeljne napotke za delo, da bi v prihodnje zaživel. Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta namreč ugotavlja, da ta oblika samoupravnega delovanja doslej ni pokazala zadovoljivih rezultatov, zato so se odločili za seminar. Izobraževanje za člane delavskih kontrol organizira sindikat, izvaja pa Zavod za izobraževanje in produktivnost dela.

Novomeška kronika

KIOSKA NI VEČ! — Na Drski je do nedavnega posloval kiosk s časopisi, cigaretami, znamkami in podobnimi potrebščinami. Pred kratkim so ga ukinitili, češ da ni rentabilen, vendar krajanje menijo, da strank ne bi manjkalo, če bi imeli prave delovni čas. Kiosk so odprli ob 6. uri zjutraj, ko so krajanje že v službah ali pa še spijo. V času, ko bi ljudje radi kupovali, je bil kiosk zaprt.

PLAČAJO PA VSI — Po blokkih se je razpela navađa, da imajo posamezni stanovalci hladilne skrinje v kletih, kjer pa električni števec beleži kilovate na skupni račun vseh stanovalcev. Na Mestnih njivah so se s prizadetimi že začeli dogovarjati za drugačno plačilo, drugod pa? Marsikje se še spomnili niso, da se porabljeni tok v kleti deli na vsa stanovanja.

OKOLICA ŠE UREJAJO — Na Cesti herojev se v zadnji zgrajeni blok vseljujejo stanovalci, vendar težko, ker s sprednje in zadnje strani urejajo okolico in poti. Nositi pohišivo čez kupe gramoza in zemlje ni prijetno, zato se ponuja vprašanje, zakaj ureditvena dela vseljev zamujajo.

SEDEM NOVIH KRICAČKOV — V novomeški porodnišnici so pretekli teden rodile z območja mesta: Olga Tambolaš z Ragovske 6 — deklco; Zlatka Kocjan z Ragovske 6 — Mateja; Janja Kastelic, Nad mlini 44 — dečka; Mojca Peček iz Leba-

Ena gospa je rekla, da so med Novomeščani tri vrste komunistov: taki, ki na avtomobilskem prtljajniku vselej prevažajo smuči ali čoln, drugi stalno vozijo orodje, tretjim pa se na sedežih v avtih kopirajo gradiva za sestanke ...

„Vsaka vaja je sestanek“

Ljubiteljstvo nudi priložnosti za družbenopolitično delo — Nezadovoljni z vrednotenjem

V predlogu resolucije zapisana misel, da bodo komunisti še naprej spodbujali razvoj ljubiteljstva v življenju krajevnih skupnosti in delovnih okoljih, da se bodo zavzemali za to, da bi ljubiteljstvo več prispevalo h kulturni vzgoji, je bila izhodišče

za razpravo delegata Vlada Podgorška iz Brežic. Na 9. kongresu ZK Slovenije, ki se danes začneja v Ljubljani, želi opozoriti na neustrezno vrednotenje ljubiteljstva v družbi. Kot dolgoletni ljubiteljski delavec in aktivist Zveze kulturno-prosvetnih organizacij se v praksi vsak

dan srečuje s temi vprašanji. Svoja spoznanja je strnil v nekaj stavkov: „Ljubiteljski delavci že vrsto let opažamo, da niti v združenem delu niti v krajevnih skupnostih nimajo pravega odnosa do našega dela. Delovnim kolektivom ponujamo recitale, koncerte in druge prireditve za obelježitev jubilejev in proslav, vendar ni pričakovane odziva. Roke jim ne ponujamo samo mi, ampak tudi poklicne kulturne ustanove, kot je na primer Posavski muzej, vendar je večina ne sprejme. Podobna ugotovitev velja tudi za velik del krajevnih skupnosti. Njihovi sveti in skupščine kulture ne vnašajo v svoje razvojne programe. To je prepuščeno ljubiteljskim društvom, kjer so, kjer jih ni, pa nikomur. Družbenopolitične organizacije se prav tako premalo posvečajo tem problemom. Največkrat se jih lotevajo kampanjsko ob tednu Komunistična in podobnih akcijah.“

Druga misel, ki jo nameravam poudariti, pa je ta, da ne znamo izkoristiti množice ljubiteljev za družbeno politično delo. Samo v brežiški občini je 800 aktivnih članov v ljubiteljskih društvih in ti lahko pritegnejo k delu že veliko drugih. To je organizirana sila s celoletno aktivnostjo. Vsaka vaja pevskega zbora ali gledališke skupine je lahko tudi oblika družbenopolitičnega dela. V teh skupinah se krepi tovarištvu, utrjujejo delovne navade, disciplina. Razen tega sredstva, ki jih te skupine ustvarijo s svojim delom, koristno nalagajo v opremo kulturnih domov in druge skupne namene, skromno družbeno pomoč pa vselej bogato oplemenitijo. Tako imajo na primer v Artičah že 36 kompletov narodnih noš, vrednih 400 tisoč dinarjev. Od Zveze kulturnih organizacij so dobili zanje komaj 12 tisoč dinarjev pomoči.

ZA LAS SKLEPČNI

Zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine v Brežicah, na začetku sklepne seje dosedanjega mandata v petek ni bil sklepčen. Čez čas so od nekod le izbežali še enega delegata, da so se izognili ponovnemu sklicu. Upajmo, da so volilci tokrat bolje izbirali, in da med novimi delegati za občinsko skupščino in skupščine SIS ne bo takih, ki sploh ne prihajajo na seje.

NI VSAKA PARCELA STAVBNO ZEMLJIŠČE

Pri pridobivanju in oddajanju stavbnih zemljišč je bilo že doslej veliko nesporazumov, predlog novega zakona pa te stvari še bolj zapleta, ker zavlačuje in komplicira postopke. Če bo dovolj tehtnih pripomb, so spremembe še vedno možne. Doslej so nastajali nesporazumi zaradi tega, ker so občani menili, da je na zazidalnih območjih vsaka parcela že stavbno zemljišče, občinska skupščina pa je ob razlastitvi priznala zanj samo komunalno opremljeno zemljišče. Odškodnina je v nasprotju primeru manjša. Do zdaj tudi ni bilo vselej logično, da je dobil enako odškodnino kmet, ki se je z zemljo preživljal, in tisti, ki je imel pašnik in ga je oddajal v najem.

či in to skromno vsoto so nekajkrat pomnožili. Kljub neustreznemu vrednotenju amaterizma je za Posavje značilna močno razvita ljubiteljska dejavnost. Iskati bomo morali še nove oblike in vanje pritegovati mlade ter pri tem uresničevati resolucijska prizadevanja, da ljubiteljstvo ne bi nikjer ostajalo le na ravni prosvetljanja.“

Humanost zahteva dejanja

Nikogar ne smemo odriniti

Društvo za pomoč duševno prizadetim v brežiški občini se šele letos z večjo voljo loteva dela. Zdjaj mu že drugo leto predseduje Dušan Maraš, ki samokritično ugotavlja, da so v drugih krajih Slovenije za prizadete napravili precej več kot v brežiški občini. Dobil je zagotovilo vseh članov izvršnega odbora, da bodo pomagali pri izpeljavi zastavljenih akcij.

V brežiški občini je 130 laže, zmerno in srednje prizadetih oseb, mladine in odraslih. Boljši stiki s starši in sorodniki prizadetih so po besedah Dušana Maraša ena prvih nalog družstva. Gre predvsem za to, da bi se starši aktivno vključevali v delo in da bi člani družstva pomagali tistim, ki se nikakor ne morejo sprizajzniti s tem, da je njihov otrok prizadet. Pri tem pogosto ravna napačno, ko na primer silijo otroka v redne šole. Predsednik Maraš je prepričan, da bo moralo društvo še veliko napraviti za osveščanje sredine, v kateri prizadeti živijo in delajo. Potrebno jim je predvsem razumevanje.

Med nalogami društva je našel tudi povezavo zdravstvenih, pedagoških ter socialnih delavcev in psihologov za skupno reševanje perečih problemov. Eden od teh je kategorizacija otrok, pri kateri se v Posavju srečujejo z različnimi merili. V Krškem jih je na primer petkrat več v šoli s prilagojenim poukom kot v Brežicah, zato bi kazalo to poenotiti.

V Brežicah še vedno ni poskrbljeno za celodnevno varstvo prizadetih otrok v šoli in tudi otroški vrtec za sedaj zanje nima posebnega oddelka. Težko je tudi z delovno prakso, poklicnim usmerjanjem ter zaposlovanjem teh učencev. V krški in severniški občini so glede tega precej na boljšem. Imajo delavnice za delo pod posebnimi pogoji, v Brežicah pa nič. Maraš vidi rešilo bilko za zaposlitev prizadetih učencev v invalidskih delavnicah v Skopcih. Vseh najbrž ne bi mogli sprejeti, vendar se nadeja, da bi jih vsaj nekaj našlo zaposlitev, pa tudi delovno prakso. Zaveda se, da bo treba precej naporov za uresničitev letošnjih nalog in za to, da se bo društvo uveljavilo v družbenopolitičnem in gospodarskem življenju občine. Trenutno šteje 226 članov, od tega 120 staršev in 116 podpornih članov, dovolj za to, da bi z razumevanjem okolja uspešneje uveljavljalo svoje humane cilje in prizadetim omogočilo čimbolj normalno življenje in delo sredi družbe, ne odmaknjeno od nje.

J. T.

IMAJO SVOJ SINDIKAT — Novoustanovljena osnovna organizacija sindikata delavcev pri zasebnikih v krški občini je na prvi delovni sestanek prejšnji četrtek povabila družbenega pravobranilca samoupravljanja Branka Pirca in sodnika enote TS Novo mesto Dušana Dornika, ki sta jim pojasnjevala kolektivno pogodbo. Na tak način se delavci seznanjajo z zadevami, ki so zanje zelo važne. (Foto: P. Perc)

Vse železje okoli hiše prodano

Obeti Kovinarske s programom atomskih zaklonišč — Povečanje obrata na Dolah

Lani je Kovinarska iz Krškega izvozila dvakrat več, kot uvozila. Letos je tovarni naloženo sila neugodno razmerje in že so tu prvi znaki, da je bila bojazen upravičena, kajti izvoz je pričel upadati. Gospodarske težave so očitne tudi pri kupcih na Zahodu.

Wibau, Hanomag, tvrdki iz Nemčije, in avstrijska podjetja morajo dobiti posebno soglasje svoje gospodarske zbornice, če želijo kaj uvoziti iz Jugoslavije. Ta ukrep zagovarjajo z vse bolj občutno recesijo. V Kovinarski bodo veseli, če bodo lahko prodali preko beogradskega Energo-projekta asfaltno bazo za Irak. Če bi preko Puta iz Beograda izvozili še eno bazo, bi bili več kot devizno pokriti. Eno bazo naj bi prodali še doma. Skrtka: krški kovinarji menijo, da bi moralo biti pri izvoznih prizadevanjih več prožnosti, da ne bi silili tistih, ki že precej izvažajo, naj storijo nemogoče. Zaostrene gospodarske razmere po svetu bi vlivale zadovoljstvo že, če bi izvoz Kovinarske ostal na dosedanji ravni.

Devizno združevanje in dohodkovno povezovanje je bolj prisila. Kovinarska mora za to pločevine plačati skopski železarni 125 dolarjev. Poleg tega je pri nas jeklo dva do

trikat dražje, kot, denimo, v Avstriji ali ZRN. V Nemčiji stane kilogram jekla 80 pfenigov, pri nas pa 35 dinarjev.

Ob tem, da so se morali zaradi zastoja pri prodaji asfaltnega programa skorajda čez noč preusmeriti, je spodbudno, da je prodano vse železje okoli tovarne. Prebili so se v prehrambeno industrijo, precej

DOMAČ VENTIL NADOMETIL UVOŽENEGA — Elektromagnetni ventil, ki je uporaben v številnih sklopih v raznih industrijskih vejah, so zasnovali v Iskrinem tozdu Fluidna tehnika, izpopolnili pa v delavnicah krškega šolskega centra, kjer ga tudi sestavljajo. Doslej smo vsako leto uvozili iz Švice okoli 200.000 podobnih izdelkov, pridne roke delavk pa bodo morda že letos sestavile dovolj domačih ventilov. (Foto: P. P.)

VENERA IZ NEVIODUNUMA OBRIGHEIMU

Ko se je delegacija krške občine prve dni aprila mudila na uradnem obisku občine Obrigheim v ZRN, so 2. aprila podpisali listino o prijateljstvu in sodelovanju med obema „atomskima“ občinama. Krčani so Nemcem izročili tudi kipec „Venera iz Neviodonuma“, ki se daje v znak izjemne pozornosti visokim domačim in tujim državljanom in političnim voditeljem ter uglednim domačim in tujim osebnostim.

KRŠKE NOVICE

ŠTAFETA MLADOSTI PRIDE 23. APRILA — Okoli 15. ure naj bi v petek, 23. aprila, prispela v Krško pred delavski dom Edvarda Kardelja zvezna štafeta mladosti. Tudi letošnja manifestacija bo pokazala odločnost mladega rodu, delavcev in kmetov, da v vsakdanjem življenju uresničujejo Titove zamisli in delo.

ČE BO ŠE VETER PRIZANES-LJIV — Funkcionarji krajevnih skupnosti Dolenja vas pravijo, da Kostak ni izpolnil vseh pogojev glede urejanja sanitarne deponije, oziroma smetišča v Spodnjem Starem gradu. Ker smeti niso sproti pokrivali, je veter raznašal vrečke po vsej vasi, zato so bili ljudje hudo razburjeni. Mladinci so z udarniško akcijo vas sicer počiš-

MASLOVARIČEVA PODPREDSIEDNICA?

Na volilno-programski seji občinske konference ZSM, ki bo v soboto, 17. aprila ob 9. uri, bodo mladi kritično ocenili delo občinske mladinske organizacije v zadnjih letih in se dogovorili za delovno usmeritev v prihodnjem obdobju. Za podpredsednico OK ZSM je predlagana Gordana Maslovarič, za sekretarja pa Ivan Urbanč.

PRESEDNIKI NE BEREJO DOPISOV?

Mladinska delovna brigada Matija Gubec iz Krškega bo letos sodelovala na zvezni mladinski delovni akciji Istra 82. Evidentiranje mladincev je še kar spodbudno, saj je le še nekaj delovnih kolektivov, od koder kljub prošnjam in urgencam OK ZSM nikakor ne posredujejo soglasja delavskega sveta za prijavitelne mladince. Očitno pa je, da nekateri predsedniki mladine ne berejo dopisov OK ZSM, saj so občinsko konferenco o evidentiranju obveščali sami mladinci ali pa predsedniki sindikata. Še bolj žalostno: predsedniki mladine niso vedeli povedati drugega kot to, da pač „ni zainteresiranih“. To pa je gotovo najlažje, čeprav zgovorno priča o skrhanih stikih z „bazo“

Eden lahko začne, za tri ni denarja

Čimprej vrstni red

S sredstvi četrtega občinskega samoprispevka je predvidena gradnja osnovne šole v Dobovi, gradnja posebne šole v Brežicah in dozidava Splošne bolnišnice v Brežicah. Denar se zdaj steka na več straneh. Trenutno je teh sredstev za okoli 17 milijonov dinarjev, do konca leta pa se jih bo zbralo 27 milijonov.

Trije s tem denarjem ne morejo graditi, zato ima pobuda za združitev razpoložljivih sredstev vedno več pristašev. Tako zahtevo so postavili tudi delegati v občinski skupščini, pogoj za njeno uresničitev pa je predhodni dogovor za vrstni red. Graditi lahko začne samo eden, zato je denar treba uporabiti takoj. Če bo ležal neizkoriščen, ga bo inflacija še bolj razvrednotila. Občani se tega zavedajo in računajo, da bo kmalu sprejet prednostni seznam.

NOVO V BREŽICAH

NOVE PROGE, UTOPIJA? — Z letališča v Cerkljah so se na občinsko skupščino spet obrnili z vprašanjem, zakaj ni bilo doslej nič napravljeno za boljše avtobusne zveze z Zagrebom. Vprašanje bodo odstopili novemu izvršnemu svetu, vendar je predstavniki dosedanjega IS na zadnji seji stare občinske skupščine v petek pojasnil, da si novih prog ta hip ne kaže obetati. Zaradi pomanjkanja goriva so jih že precej ukinili in pričakovati je, da bodo črtali še katero.

DVAKRAT PREMISLITI — Izvršni svet občinske skupščine je še pred iztekom mandata priporočil gradbenemu odboru za dograditev brežiške bolnišnice, naj vnovič temeljito prečeta, kaj naj vsebuje prva faza gradnje. Opozoril je, da je treba čimprej poskrbeti za ustreznejše operacijske prostore in upoštevati tudi ugotovitve, da ima bolnišnica po sedanjih normativih preveč postelj na otroškem oddelku.

KOLIKO DOBE LETOS PRAVNIKI? — V tistih službah, ki jih financira občinski proračun, bodo pripravniki s končano štiriletno srednjo šolo prejeli za uvajanje v zahtevnejša administrativna opravila po 6.550 dinarjev mesečno. Pripravniki z višjo šolo bodo za upravna in strokovna dela dobivali po 8.300 dinarjev osebne dohodka, pripravniki s končano visoko šolo pa 9.500 dinarjev. Mesečne nagrade za študente in dijake na obvezni delovni praksi znašajo 4.100 dinarjev, za delo ob posebnih pogojih pa največ 600 oziroma 730 dinarjev.

ŠE VEDNO STO PROSTIH MEST — Dom učencev v Brežicah ni čisto zaseden, zato si pomagajo s tem, da v dogovoru s Čateškimi Toplicami in Turist hotelom nudijo prenočišča turističnim skupinam. Trenutno biva v Domu 140 dijakov, jeseni pa računajo, da se bo to število zmanjšalo še za 20. Pod streho dijaškega doma imata sedež tudi medobčinsko študijsko središče in dopisništvo Dela.

Le kdo bi bolje poznal življenje, uspehe in tegobe v krajevni skupnosti kot prav predsednik sveta ali tajnik KS! To velja seveda tudi za Koprivnico, po razvitosti še vedno bolj kozjansko krajevno skupnost. Pod Bohorjem žive pridni ljudje, vajeni trdega dela, ki bi radi s časom zakorakali vstrec z drugimi kraji v krški občini. Ob pogovoru s tajnikom KS Francem Poljšakom z Velikega Kamna, ki je bil poprej tudi za krmilom KS pa se je bilo težko znebiti vtisa, da skromni Koprivničani postavljajo želje zahteve in da pojema volja in pogum po vztrajnem zagovarjanju dejanskih potreb. Da je tako ima nemalo „zaslug“ novomeško podjetje za PTT promet, ki je že dolgo gluho na zahteve krajanov, da bi razširili telefonijo.

„Prijaz za telefonski priključek je bilo že leta 1980 čez 40, obljubili so nam 10 števil, ki naj bi jih obesili na sedanji kabel. Po številnih urgencah so le prišli na ogled — potem pa nič! Niso nam poslali niti pogodb, čeprav smo bili pred tremi leti pripravljeno prispevati po 7100 dinarjev in še udarniško delo,“ pripoveduje Poljšak.

Precej stežka vzdržujejo 32 kilometrov zvečine makadamskih krajevnih poti, kajti Koprivničani nimajo peskokopa in torej tudi gramoza ne, prevoz pa veliko stane. „Potrebovali bi vsaj 6 novih stanovanj, predvsem za učitelje, še zlasti, če bo kaj s celodnevno osnovno šolo. Če bi vsi držali obljube, bi še letos povečali in asfaltirali igrišče pri šoli,“ sklene Franc Poljšak.

P. P.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Tihi, a delavni

Sevniško društvo upokojencev tesneje s krajevnimi skupnostmi

Dvanajsto leto redno zahaja v pisarno sevniškega društva upokojencev njegov tajnik Franc Čuber. Z vajeno natančnostjo upokojenega železničarja spremlja vse naloge, ki, organizirane kot so bile, nalagajo obveznosti, kot bi bil človek v službi, ne v pokoju. Po zadnjem občnem zboru naj bi Čubru ostalo tisto, kar ga je nekdanji poklicno vezlo: rekreacija, ali bolje, izletništvo, kot se je to razvilo pri sevniškem društvu.

900 članov (upokojenci v vseh treh krajevnih skupnostih Mirenske doline imajo svoja društva) od Loke do Studenca pravzaprav samofinancira svoje društvo. „V primerjavi z revirji in tamkajšnje aktivnostjo upokojencev nam pravzaprav manjka proletarske živosti društvene dejavnosti,“ pravi Čuber. „Vsakdo je nekako vezan na svoj dom in okolico, zaželena bi bila večja pomoč sindikatov in SZDL,“ meni. Čeprav sodi tudi, da ima zlasti SZDL v mestu veliko problemov. Ne more skriti razočaranja, da na zadnji občni zbor kljub vabilu ni prišel noben predstavnik krajevnih skupnosti.

Lanski sedmi izletov se je vsakič udeležil po poln avtobus članov. Čuber tudi ne pozabi omeniti delavnega koordinacijskega odbora komisije za stanovniška vprašanja pod vodstvom Jožeta Kneza. „Poleg skrbi, da so ob razpisih prišli do veljave tudi upokojenci, so lani kupili hišo v Dročanjski ulici, kjer so tako dobili štiri stanovanja. Tudi letos bodo borci prejeli posejila za dograditev ali obnovo hiš,“ pripoveduje. Čuber še niso našli primerne osebe, ki bi poživil klubsko dejavnost v domu upokojencev na Cankarjevi 10 (starem domu nad Lisico). Prijetni kraj bi lahko služil za shajanje in medsebojno spoznavanje.

Franc Čuber: „S prostori, predvsem kurjavo, imamo precejšnje izdatke. Za tiste z nižjimi pokojninami bo društvo letos prvič dodalo regres ob letovanju.“

Brigadirske roke v pomoč Kozjancem

Zvezna mladinska delovna akcija Kozjansko 82 letos v pomoč melioraciji blizu Stržišča in telefoniji na območju KS Zabukovje — Udarniške ure domačinov in mladih

Prav je, da mladinske delovne brigade zvezne akcije na Kozjanskem ne delajo zgolj okrog Planine, kjer domujejo v šentviški soli, temveč pomagajo tudi na širšem območju. Tako naj bi letos predvidoma delali dva meseca v kozjanskem delu sevniške občine. Julija in avgusta naj bi pomagali vaščanom okrog tako imenovanega Nunskega grabna in nekaterimi drugimi deli bi namreč tudi lahko izboljšali okrog 20 hektarov kmetijskih površin. Zemljiška skupnost in drugi ta čas pridobivajo še nekatera manjša območja soglasja lastnikov za to delo. Regulirali naj bi 221 m hudourniškega potoka, kjer naj bi izkopali tudi

SEVNIŠKI PABERKI

PESTER VEČER — Zveza kulturnih organizacij sevniške občine se je uspešno vključila v dolensko izmenjavo kulturnih skupin pod naslovom „Spoznajmo se“. To soboto vračajo kulturnim skupinam sevniške občine gostovanje amaterji iz Metlike. V dvorani sevniškega gasilskega doma bo pel mešani pevski zbor Beti, tamburaši in folklorna skupina KUD Ivana Navratila iz Metlike.

SPOMLADANSKO ČIŠČENJE — V tem tednu ne bi bilo slabo, če bi stanovalci in lastniki hiš v Sevnici in Smerju malo poskrbeli za okolje.

15 (1705) 15. aprila 1982

UREJALI OKOLICO — Ko so 6. aprila kmetijci odhajali iz sevniške občine s sestanka, so pred stavbo občinske uprave lahko videli delavce uprave z orodjem v rokah. Poskrbeli so za lepšo podobo okolice, ki je tudi sicer skrbno urejevana. (Foto: A. Zeleznik)

Kmetijcem manjka zemljišč

Le večji posluš za kmetijsko pospeševanje — „Zrela arondacija na Logu — Razprave po krajevnih skupnostih

Poročali smo že, da so v sevniški občini pohiteli sprejeti odlok, da lahko v združenem delu namenijo več denarja za kmetijsko pospeševalno skupnost. Pri izvršnem svetu so 6. aprila z vodilnimi pri Mercatorju — sevniškem Kmetijskem kombinatu skušali kar najbolj razčistiti vsa vprašanja, da bi pridelali več hrane.

Uvodoma tudi niso mogli mimo samoupravne organiziranosti. Še na eni od konferenc ZK v starem sestavu je bilo kritično ugotovljeno, da z združitvijo kombinata in nekdanjega Trgovskega podjetja ni prišlo do vsebinskih sprememb. Rešitve kajpak ne more prinesiti en sam sestanek. Vsekakor ne bi bilo prav, ko bi spet pričeli misliti na razdruževanje. Komisija, ki naj bi pripravila gradivo o dejanskem združevanju trgovine, nima kaj pokazati. Vseeno je lahko sestanek v izvršnem svetu dobro izhodišče. V temeljnem obratu za kooperacijo vidijo v svojih trgovinah še dosti več kot zgolj trgovine. Kaj storiti, ostaja vprašanje. Vsekakor ne bo nič storjenega na hitro. Morda ne bi bilo napak pričeti vsaj s poenotenjem posameznih poslovnih opravil.

Več denarja za kmetijsko pospeševalno skupnost (poleg okrog 4 milijonov po odloku naj bi iz samoupravnih skupnosti združili še 1,3 milijona dinarjev) daje vseeno boljše možnosti za delo, kot so bile lani.

V družbenem kmetijstvu tožijo zaradi pomanjkanja površin. Domenili so se, da pospešijo arondacijo zemljišč na Logu, kjer bi se zatem lahko lotili sadjarstva. Sestanki po krajevnih skupnostih v skupni akciji

SZDL in zemljiške skupnosti tudi skušajo temeljito pretresti obdelavo zemljišč. Vsekakor bo v jeseni, ko naj bi skupščina pregledala uresničevanje odloka, po spravljeni letini mogoče kaj poročati.

A. Z.

SESTANKI S KMETI

Zemljiška skupnost sevniške občine in občinska konferenca SZDL sklicujejo sestanke s kmeti, kjer se skušajo pogovarjati o več stvareh. Predvsem želijo na terenu ugotoviti kako je z obdelavo kmetijskih zemljišč, socialnim položajem kmetov, zbrati nameravajo mnenja o agrokarti in drugem. Prvi tak sestanek je dobro uspel v Zabukovju. Po krajevnih skupnostih se nadaljujejo tudi v tem tednu. Jutri bo tak sestanek na Bučki, 20. aprila v Loki pri Zidanem mostu, Primožu 23. aprila, Tržišču 4. maja, Studencu 7. maja in Šentjanžu 13. maja.

tev, še posebno sedaj, ko dajemo na kmetijstvo tak poudarek.

Brigadirji akcije Kozjansko 82 naj bi med 10.000 predvidenimi delovnimi urami v sevniški občini pomagali še pri drugem velikem načrtu. Na območju KS Zabukovje namreč nameravajo urediti telefonijo. Dela za krepke mlade roke ne bo manjalo! Med drugim je treba izkopati 130 jam za telefonske drogeve. Brigada se bo spoprijela z okrog 5,5 km

• **Investitor za melioracijo na 20 hektarih pri Stržišču bo temeljni obrat za kooperacijo pri Mercatorju, sevniškem Kmetijskem kombinatu. Brigadirji zvezne mladinske delovne akcije Kozjansko 82 se bodo na delo vozili iz Šentvida.**

dolgim prostozračnim vodom. V celoti bo to telefonija razvejena na novih 30 km omrežja.

Vrednost melioracije in dela na telefonu ocenjujejo na 3,33 milijona dinarjev. Delež brigadirjev naj bi bil vreden 1,65 milijona dinarjev. Znano je, da pri mladinskih delovnih brigadah še daleč ne smemo vrednotiti vsega samo v dinarjih. Pomembne so kot svojske kovačnice samoupravljanja, ker gre za zvezno brigado; pa tudi bratstva in enakosti. V sevniški občini se pripravljajo na udarne akcije, kjer naj bi z brigadirji z ramo ob rami delali vaščani, mladi in pionirji iz te občine. Brigadirji iz Sevnice naj bi se akciji priključili za en teden, ravno toliko tudi pionirji.

A. ZELEZNIK

Kdo zastopa regijo v republikli?

Trebanjski komunisti so sprejeli vrsto nalog pri gradnji delegatskih odnosov — Na vrsto so prišla tudi tehnična vprašanja — Gosta sta bila Franc Šali in Boris Gabrič

Tudi na seji trebanjske občinske konference ZK, ki je kot drugi občinski organ obravnavala dosežke na področju delegatskih odnosov — najprej so to opravili na zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine — je bilo več kot očitno, da delegatski odnosi niso neka stalnica. Čeprav so tudi komunisti izhajali iz splošne ocene, da je bil na tem področju dosežen precejšen napredek, so vendarle imeli precej povsem konkretnih pripomb, kako bi se dale odpraviti slabosti in napake.

Da razprava ni bila zgolj formalnost, je videti tudi iz tega, da so člani konference sicer opozarjali na pomanjkljivosti, za katere bi lahko rekli, da so zgolj tehnične narave. Vendar vsebina teh pripomb kaže, da ne gre samo za tehnična vprašanja. Tako, recimo, so se spraševali, kdo je tisti, ki v krajevni skupnosti pripravi predlog, kje naj bi se sestajale delegacije, kdo pošilja vabilo itd. Vse to pa kaže, da delegatsko odločanje vendarle pelje po začetni poti, od tako imenovane baze, prek delegacij, konferenc delegacij in skupščin. Tako je vsaj na ravni občine, kjer so že pozabili na odborniške navade. Nekoliko težje pa je na ravni regije, kjer se še dogaja, da skupnost dolenskih občin zastopa le novomeška, kjer tudi pripravljajo gradiva. Ševeda se tudi na občinski ravni še srečujejo s težavami pri delovanju samoupravnih interesnih skupnosti, ter se tu in tam še dogaja, da se v izvršni odbor koncentrija prevelika moč, ki si lasti tudi odločanje v imenu delegatov.

Vse take in podobne napake, o katerih smo že poročali, bodo morali odpravljati tudi komunisti. Tu ne gre samo za dobro pripravljen program izobraževanja, za izboljšanje gradiv, za korektne odgovore delegatom, ampak tudi za preverjanje ka-

drovske sestave, za sestanke delegatov in delegacij, pa za tehnična vprašanja. Izgradnja delegatskih odnosov namreč ni namenjena samo sistemu kot takemu, ampak bo tudi glavni argument v boju proti silam, ki

poskušajo omalovaževati delegatski sistem, ki si laste pravice do odločanja.

Člani konference so na seji, katere sta se kot gosta udeležila tudi Franc Šali, izvršni sekretar CK ZKS, in Boris Gabrič, sekretar medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko, podprli spremembo statutarnih določil o trajanju mandata in se zavzeli, da traja mandat partijskih funkcionarjev dve leti.

J. S.

Kakršna setev, taka žetev

Setev je začela bolj uspešno, kot je kazalo v začetku — Kmetje pravijo da je dovolj gnojil in nafte

Ce velja pregovor: Kakršna setev — taka žetev, potem se nam ni treba bati jeseni. Spomladanska setev, katere polni zamah je videti tako rekoč na sleherni njivi v trebanjski občini, se je dobro začela. Tako pravi tudi kmet Franc Hostnik iz Zagorice pri Čatežu, ki smo ga zalotili pri sajenju krompirja na njivah, ki jih je dobil v najem od trebanjske kmetijske zadruge.

„Letos bom s krompirjem zasadil 80 arov njiv, od tega 45 arov sorte dezire, ki je edina primerna za izvoz. Za seme, ki ga bom porabil 1.300 kilogramov, bom dobil tudi doplačilo. In če bo letina dobra, bom jeseni zadruzi prodal 20 ton krompirja, za kolikor imam tudi pogodbo. Vse je namreč odvisno od letine, vse drugo pa je v primerjavi z lani veliko bolje. Gnojil je v resnici dovolj, tudi z nabavo nafte ni težav, saj imamo kmetje prednost pred tovarnjakari, ki je dobe le po 50 litrov, jaz pa sem je vedno dobil po 200 litrov. Z rezervnimi deli za traktor nimam težav, saj sem si lani s pomočjo združenega kredita nabavil še enega. Prvi mi je namreč odpovedal prav v času

jesenske setve, tako da je bilo vprašanje, ali bom sploh lahko izpolnil obveznosti do zadruge.“

Sicer pa je Hostnik, ki je zadružni kooperant od vsega začetka, posejal še pol hektara pšenice, kar je moral narediti, ker ima v najemu zadružno zemljo. Poleg poljedelstva se ukvarja z živinorejo, s pitanjem govedi in proizvodnjo mleka. Tako kot za krompir pravi tudi za mleko, da je donosno, pa še denar prihaja sproti, tako da ga ima za poravnavo različnih obveznosti. Ševeda je delo zanj veliko lažje, saj se je opremil z vrsto kmetijskih strojev, s katerimi opravi delo hitreje in z manjši napora. Poleg dveh traktorjev in silosa ima kombajn za koruzo, sadilec za krompir pa izruvač. Žal nima dobrih izkušenj s strojnimi skupnostmi, tako da ima nekaj strojev v skupni lasti še z enim kmetom. Sicer pa je zadovoljen, rad bi le, da bi bil zdrav. Pa tudi ta skrb je nekoliko manjša, od kar je kot kooperant pokojninski in invalidsko zavarovan, le da se je za to odločil nekoliko pozno.

J. S.

POLDRUGI KILOMETER ASFALTA

Cesta med Knežjo vajo in Selcami bo do konca junija dobila asfaltno prevleko. Asfaltiranje poldrugi kilometer dolgega odseka bo z dvema tretjinama denarja financirala komunalna skupnost, ostalo pa bo prispevala krajevna skupnost. Tako bo Suha krajina le dobila nekaj sto metrov asfaltnega traku, asfaltiranje ceste proti Dobriču pa je zaradi pomanjkanja denarja še negotovo.

OBRAMBNI DAN V VELIKEM GABRU

10. aprila so imeli šolarji osnovne šole dr. Petra Držaja iz Velikega Gabra obrambni dan. V okviru tega dneva so imeli orientacijski pohod, na katerem so reševali naloge s področja splošne ljudske obrambe in civilne zaščite, seznanili pa so se tudi z orožjem.

SE LETOS ČISTILNA NAPRAVA V MOKRONOGU

Denar za gradnjo mokronoške čistilne naprave je že zbran in naložen na SDK. Gradnja, ki jo je prevzelo domače gradbeno podjetje Tregard, se bo pričela 15. aprila. Objekt bo veljal okoli 5 milijonov dinarjev in bo predvidoma končan do začetka septembra.

STANOVANJA SO ŠE NA VOLJO

Gradnja novih stanovanj na Pavlinovem hribu v Trebnjem bo končana še letos. Skoraj vsa stanovanja so že oddana, na voljo je le še 7 enosobnih stanovanj s površino od 37 do 41 kvadratnih metrov. Da je povpraševanje po stanovanjih trenutno manjše od ponudbe, je vzrok tudi v cenah.

„TRIMO“ GOSTUJE V ZAGREBU

Mešani pevski zbor Trimo iz Trebnjega v zadnjem času vse pogosteje gostuje ne samo v domači občini, ampak tudi drugje. Tako se v petek, 16. aprila, odpravlja na gostovanje v Zagreb, kjer bo imel koncert v Slovenskem domu.

KROMPIR JE ŽE V ZEMLJI — V preteklem tednu so trebanjski kmetje hiteli saditi krompir. Tudi Hostnikovi iz Zagorice pri Čatežu so z njim posadili skoraj hektar njiv. Nekaj ga bodo porabili zase, nekaj pa ga bodo prodali kmetijski zadruzi. Letos so prvič posadili sorto dezire, katere pridelek je namenjen izvozu. (Foto: J. Simčič)

IZ KRAJA V KRAJ

DEŽEK GRE NA ROKE PREDSEDNIKU — Deževne padavine v preteklem tednu so menda posebej razveselile predsednika trebanjskega izvršnega sveta. Vsaj nekaj dni ga niso držali za besedo Dobričani in drugi krajanji, katerim je obljubil, da se bo asfaltiranje ceste začelo takoj, ko bo nastopilo lepo vreme. Kot kažejo finančne zadeve pri cestarjih, je tako in tako le malo upanja, da bo cesta še letos dobila asfaltno prevleko.

Oriako je moč podobna hudourniku. Ker pa so tovarnjaki veliko bolj občutljivi kot fičoti in druga osebna vozila, bo treba cesto zanje temeljito popraviti. Gozdno gospodarstvo bo namreč po tej cesti vozilo les iz okoliških gozdov, zato bo prispevalo nekaj gramoza za popravilo. Na pomoč bo priskočila tudi občina, ki je že odobrila 50 kubikov gramoza. Ševeda se tega krajanji na moč veselijo, lažje delo pa bodo imeli tudi brigadirji, ki bodo poletni pomagali obnoviti cesto.

GORDIJSKI VOZEL V GABRU — Krajani krajevne skupnosti Veliki Gaber so lani na moč pohiteli pri obnavljanju in posodabljanju cest. Zgodilo se je celo, da so načrte preseglji. Ševeda so morali vsa dela tudi že plačati cestarjem, posledica pa je do kraja prazna krajevna blagajna. Vendar krajanji nočejo in počejo slišati, da je treba dolgove tudi plačati. Težava pa je v tem, ker z zadevo ni vmešan noben tretji udeleženec. Krajanji so namreč hkrati dolžniki in upniki.

GRAMOZNI OBLIŽI ZA CESTO — Cesta med Seli pri Sumerku in

NEMA PRICA NAFTNE KRIZE JE POD ZEMLJO — Prazna cisterna na bencinski črpalki v Mokronogu je le preveč opozarjala na svojo nerabnost. Zato so jo pretekli dnevi zakopali globoko v zemljo, čežnja po posejani travi in zasadili drevje. Tako vsaj mislijo krajanji o motivih za to dejanje. Prepričani so namreč, zlasti kmetje, da je goriva komaj za sproti. Zakaj neki bi se valjalo po cisternah kot njega dni, ko je bilo še dovolj nafte.

Vse upe stavijo na tovarno

V šoli v Starem trgu je le še 64 učencev, skoraj 100 manj kot pred 15 leti — Ko bodo ljudje dobili delo v Uniorjevi tovarni, bo dolina oživel

Kako žalostna je bila usoda Poljanske doline v zadnjih desetletjih, povesta tudi tale podatka: po vojni je na tem območju živel 3.000 ljudi, danes jih je le še 1.000; pred 15 leti je bilo v osnovni šoli v Starem trgu 160 učencev, danes jih je 64.

Šolski okoliš zajema dve krajevni skupnosti: Stari trg in Poljansko dolino in sega od Nemske Loke do Radenc in Laz oziroma Bilpe. „Do leta 1958 je bila v Radencih še popolna osemletka, do 1960 pa 4-razredna šola, sedaj pa je še v naši šoli premalo učencev, tako da imamo dva kombinirana oddelka: 1. in 2. razred ter 3. in 4.„ je povedal ravnatelj te šole prof. Marko Kobe. Najštevilnejši je 4. razred, v katerem je 11 učencev, najmanj pa jih je v 3. razredu, le 5. Tudi za naslednje šolsko leto ne kaže dosti bolje, saj bodo v prvi razred vpisali

največ deset učencev. Na šoli je sedem učiteljev, ki morajo seveda poučevati poleg svojega tudi druge predmete; tako nekateri učijo celo pet, šest predmetov.

„Pred časom so nekateri v občini celo govorili, da bi bilo najbolje, ko bi šola v Starem trgu uklinili in učence vozili v Črnomelj. To bi bil še en hud udarec tej dolini, od katerega si verjetno ne bi več opomogla,“ pravi ravnatelj. Vožnja namreč ne bi prišla v poštev, kajti neka-

morali ostati v internatu in bi jih tako že v najnežnejših letih iztrgali domu.

Od Uniorjeve tovarne, ki jo sedaj gradijo v Starem trgu, si ljudje veliko obetajo. Ne samo da bodo tam dobili delo, moški, ki ga nimajo, vrnitev napovedujejo tudi mlade družine z otroki, ki žive sedaj v drugih krajih. „To bo, kot kaže, rešitev za naše kraje: ljudje bodo imeli delo doma, zemlja bo bolje obdelana in tudi v šoli bo več otrok,“ se veseli Kobe, domačin, ki na tej šoli učiteljuje že 24. leto.

A. BARTELI

Manj denarja za posojila

Onemogli borci bi radi v dom počitka, tam pa ni prostora — 41 posojilo

V lanskem letu je komisija za stanovanjska vprašanja borcev NOV iz črnomaljske občine odobrila stanovanjsko posojilo 65 posilcem, ki so skupaj dobili 2,67 milijona dinarjev posojila. Letos je za kredit zaprosilo 60 borcev. Člani komisije so obiskali vse posilce in ugotovili, da je v občini še precej potreb in bo treba borcem še naprej dajati pomoč za izboljšanje stanovanjskih razmer, pa naj bo to preko stanovanjskega sklada za borce ali preko sklada pri društvu upokojencev.

Zaradi pomanjkanja denarja za letos niso mogli ugoditi vsem posilcem in je komisija odobrila posojilo 41 borcem v skupnem znesku 1,93 milijona dinarjev, nerešene prošnje pa naj bi obravnavala komisija pri Društvu upokojencev.

Prostih stanovanj občinski odbor ZZB NOV Črnomelj sedaj nima, vendar trenutno tudi prošnje ni. Vsekakor je moč reči, da je stanovanjsko vprašanje borcev v črnomaljski občini v glavnem rešeno. Težje pa je vprašanje starih in onemoglih borcev, ki so odvisni od tuje pomoči in prosijo za sprejem v dom počitka, kjer pa ni prostora.

Marko Kobe: „V načrtu je, da bi čez nekaj let našo šolo dozdali in tako bi pridobili dve učilnici, telovadnico, kuhinjo in knjižnico.“

teri otroci imajo tudi po 8 km do Starega trga, od tam še vožnja v Črnomelj in nazaj — to bi bilo prenaporno in otroci bi

SREČANJE TAMBURAŠKIH SKUPIN

V soboto, 17. aprila ob 20. uri, bo v Dragatušu prvo srečanje belokranjskih tamburaških skupin. Nastopili bodo tamburaši iz Črnomlja, Dragatuša, Adlešičev, Starega trga, Predgrada, morda tudi s Preloke. Metličani ne bodo mogli priti, ker ta dan nastopajo v Sevnici, prav tako ne bo Viničanov, ki imajo kadrovske težave. Za to srečanje so tamburaške skupine pripravile drug program, kot ga izvajajo na nastopih s folklornimi skupinami.

DVAKRAT PO 26 NOVIH STANOVANJ — V zazidalni soseski Čardak bodo za 1. maj predali namenu 26-stanovanjski blok A7, zraven pa že raste še en tak blok, ki naj bi bil vseljiv jeseni. V obeh blokih bo 27 solidarnostnih stanovanj.

ČRNOMALJSKI DROBIR

KOVAČEVA KOBILA — Nova skupščina kmetijsko-zemljiške skupnosti še ni konstituirana, ker v nekaterih krajevnih skupnostih (tudi izrazito kmetijske so vmes) in v nekaterih delovnih organizacijah ni izvolili delegacij. Na delegacijo za to skupnost so povsem pozabili tudi v črnomaljski Kmetijski zadrugi. Važno je, da si vsi prizadevamo, da bi čimveč hrane pridelali doma...

ZATIŠJE PRED RAZSTAVO — Zadnji konec tedna in sploh te dni je v semiških lokalih manj obiskovalcev kot ponavadi. „Poznavalec“ razmer to povezujejo s „pripravami“ na

Za šolo v naravi

Letos naj bi se je udeležilo 105 učencev četrtilh razredov iz metliške občine

Metliška izobraževalna skupnost je začela akcijo zbiranja denarja za letošnjo šolo v naravi, ki naj bi se je udeležili vsi učenci četrtilh razredov osnovnih šol iz občine. Akcijo podpira tudi občinski izvršni svet, ki je zanjo tudi namenil nekaj denarja. Osemdeve šole v naravi na Debelem rtiču naj bi se udeležilo 105 učencev, 86 iz OŠ Metlika in 19 iz Podzemlja. Kot že več let, bo stroške za učence iz suhorske šole poravnal njihov darežljiv pokrovitelj Jugotekstil—Impex iz Ljubljane. Starši otrok iz metliške šole naj bi prispevali po 950 dinarjev, iz podzemljске po 600 dinarjev, ostalo pa pokrovitelji, interesne skupnosti, izvršni svet in še kdo. Vsekakor je učencem treba zagotoviti šolo v naravi, ki jo večini učencev iz drugih krajev zagotavlja že redni učni program.

POMLAD PRED ŠOLO — Še učiteljem je težko lepe sončne dopoldneve prezivljati v razredih, kaj le učencem! Zato je povsem razumljivo, da vse odmore v takih dneh učenke izobraževalnega centra „Beti“ izkoristijo, da posedijo na klopci pred šolo, kjer gre očitno tudi snov za prihodnjo uro lažje v glavo.

Nobene surovine brez deviz

V Metraži, tozdu Beti, izdelajo 2.000 ton pletiv na leto — Iztrošeni in zastareli stroji — Letošnji povprečni osebni dohodek je 11.000 dinarjev

Od sedmih proizvodnih temeljnih organizacij „Beti“ je Metraža najbolj „moški“, saj je med 255 zaposlenimi v tem tozdu večina moških, delo v Metraži pa poteka v treh izmenah. Še nekaj je značilno za to temeljno organizacijo: vsi stroji so že povsem amortizirani, njihova povprečna starost pa je okoli osem let.

„Iztrošenost strojev in njihova tehnološka zastarelost pa nam povzročata nemalo težav, uvoz novih, visoko produktiv-

Stane Mrvar: „Naši kupci so predvsem konfekcijska, pohištvena, obutvena in avtomobilska industrija.“

nih strojev pa v sedanjem stanju skoraj ne pride v poštev,“ je dejal direktor tega tozda Stane Mrvar. Vendar so si v srednje-

ročnem planu zadali tudi postopno zamenjavo iztrošenega strojnega parka. V prvi fazi nameravajo zamenjati tretjino strojev, ki jih bodo v glavnem kupili na vzhodnem tržišču. Odločitev, ali devize nameniti za nakup opreme ali reprodukcijskega materiala, je res težka, saj ne gre ne brez enega ne brez drugega. „V našem proizvodnem programu nimamo niti ene same surovine, za nakup nekatere ne bi potrebovali deviz, pa naj gre za uvoz ali za domači trg, kjer moramo proizvajalcem dati devizni delež,“ je povedal Mrvar. Prav zato Metraža v zadnjem času močno povečuje izvoz, vendar so, kar se neposrednega izvoza tiče, še novinci; letos nameravajo neposredno izvoziti za 20 milijonov dinarjev svojih izdelkov, precej pa izvozijo posredno preko izdelkov konfekcijskih tozdov Beti.

V Metraži izdelajo na leto 2.000 ton raznih pletiv, od tega 60 odst. porabijo konfekcijski tozdi Beti, ostalo pa prodajo na domačem in tujem tržišču. Zadnje čase se vedno bolj usmerjajo v izdelavo tehničnih pletiv, saj je po teh pletivih veliko povpraševanje in jih sedaj pri nas veliko uvajajo.

POJOČI ČOLNI NA KOLPI

„Pojoči čolni“ bo naslov zanimivi prireditvi, ki bo 6., 7. in 8. avgusta na oziroma ob Kolpi. Slovenski estradni umetniki bodo najprej nastopili v Vinici, nato pa bodo s čolni potovali proti Metliki. Nastopili bodo na kopalniščih v Krasincu, Podzemlju in Primostku. Veslanje, prepevanje in igranje bodo končali 8. avgusta zvečer na metliškem kopalnišču. Pokrovitelj prireditve bo revija Antena, organizatorja pa metliško turistično društvo in Zveza kulturnih organizacij.

SPREHOD PO METLIKI

NA PUNGARTU BO 22. MAJA tradicionalna prireditev Mladost, podaj mi krila, na kateri bodo sodelovale ljubiteljske skupine ter posamezniki. Prireditelji obljublajo nastop preko tristo pevcev, recitatorjev, vokalno-instrumentalnih skupin, plesalcev, telovadcev, igralcev in tako naprej. Vsi nastopajoči so že dobili pismena vabila za nastopanje na prireditvi, v kraktem pa bo Zveza kulturnih organizacij sklicala tudi sestanke, kjer se bodo pogovorili o scenariju, režiji in podobnem.

VELIKO REKLAME JE BILO narejene za gostovanje Sevnčanov v okviru akcije Spoznajmo se, vendar je bil obisk kljub temu skromen. V dvorani ni bilo videti niti tistih, ki sicer redno hodijo h kulturnim prireditvam. Sklepati gre, da je delo okrog vikendov in na vrtovih tisto, kar odvrta ljudi od gleda kulturne prireditve. Kazalo bi jih torej strnilo v zimskih mesecih.

KOORDINACIJSKI ODBOR — deluje pri SZDL — za proslave in druge javne prireditve je uskladal datume letnih. V glavnem bodo prevladovala veselice, ki bodo v juliju in avgustu skoraj vsako soboto in nedeljo. Kot organizatorji se največkrat pojavljajo gasilska društva, ne manjkajo pa tudi lovci in mladina. Debele denarice bomo morali imeti, če bomo hoteli spiti samo brizganec na vsaki od obetajočih se veselice.

DANES, 15. APRILA, je od 16. ure dalje v kulturnem domu Edvarda Kardelja avdicija za javno radijsko oddajo Kar znaš, to veljaš. Delavci kulturno-zabavnega programa Radia Ljubljane pričakujejo veliko število skupin in posameznikov: pevcev, recitatorjev, pesnikov, vokalno-instrumentalnih skupin, humoristi, kantavtorjev itd. iz vse Bele krajine. Oddaja bo posneta 21. aprila zvečer prav tako v kulturnem domu Edvarda Kardelja, izbrani pa bodo o nastopu obveščeni s telegrami.

Medtem ko so s prodajo svojih izdelkov nimajo težav, pa jih precej skrbi neredne dobave in marsikdaj tudi slaba kakovost domačih surovin. A. B.

Za mlinarja ni belega kruha

Edini mlinar v občini nima dovolj dela

„Z mojim delom je tako, kot bi hodil po stopnicah navzdol: iz leta v leto ga je manj, a tako malo, kot ga je sedaj, ga ni bilo še nikoli,“ pravi metliški mlinar Josip Vinski, edini mlinar v celi občini in eden redkih v Beli krajini sploh. „Včasih nas je bilo več mlinarjev pa smo imeli vsi dovolj dela, danes pa meljem kakšne tri ure na dan.“

Vinski se je mlinarske obrti naučil pri svojem očetu in bi rad kot mlinar dočakal tudi pokoj. „Če bodo ljudje res več sejali, kot se že nekaj časa govori, potem bo šlo, sicer pa res ne vem, kako bo. Električna je dra-

Josip Vinski: „Ljudje sejejo vsako leto manj pšenice in za mlinarja je vedno manj dela.“

ga, več kot stari milijon plačam za en mesec. Moke bi lahko veliko prodal, ljudje me stalno sprašujejo, pa kaj, ko ni pšenice...“

Mlin v Metliki je Vinski kupil od prejšnjega mlinarja Kočvarja pred 25 leti. „Takrat je imel mlin štiri pare kamnov: tri belce in enega za splošno mletje.“ Ker je bilo dovolj dela, je mlinar sklenil, da bo mlin posodobil, in je v Italiji kupil stroje ter naredil valjni avtomatski mlin. „S tem je manj dela, bolje melje, moja moka je tipizirana, če je električna dobra, pa lahko zmlemem 500 kg moke na uro. Pa kaj vse to: včasih pred veliko nočjo nisem mogel vsega zmleti, kar so ljudje prinesli, danes pa mi mlin stoji. Ljudje sejejo vsako leto ma nj; na kmetijah so v glavnem stari ljudje in še, teh je vedno manj, mladi pa pravijo, da se jim ne izplača delati na zemlji, da je bolje kruh kupovati v trgovini.“ je pripovedoval.

Vinski je cenjen mlinar, saj nosijo k njemu mlet iz cele Bele krajine in iz sosednjih hrvaških vasi, pa tudi z druge strani Gornjancev se marsikakšen kmet odloči, da bo peljal mlet v Metliko. Od 100 kg pšenice, ki jo kmet pripelje v mlin, dobi 55 kg bele moke in 20 kg otrobov. A. B.

Štafeta v pionirskih rokah

Glavna nosilka štafete v občini bo pionirka Anita Vobič, učenka 7. razreda

Za glavno nosilko, ki bo štafeto palico v togek, 27. aprila, zvečer prinesla na prireditveni prostor za jurjevanje, kjer bo osrednja občinska proslava ob sprejemu štafete mladosti, dnevu Osvobodilne fronte in 1. maju, sta črnomaljska osnovna šola Mirana Jarca in občinska mladinska organizacija predlagali učenko 7. razreda Anito Vobič. S tem dajejo poseben poudarek pionirski organizaciji, ki letos slavi 40-letnico, in zboru jugoslovanskih pionirjev, ki bo letos v Črnomlju.

Anita je odlična učenka in je tudi predsednica pionirskega oddreda Janka Starihe, najštevilnejšega pionirskega oddreda v občini. „Res je, da je to, da bom

Anita Vobič

glavna nosilka štafete palice v naši občini, zame izredna čast, hkrati pa je to tudi priznanje pionirski organizaciji nasploh,“ pravi Anita, ki se poleg drugega zanima tudi za glasbo, veseli jo tudi matematika, sodeluje pa tudi v „veseli šoli“. Njihova pionirska organizacija si vsako leto naredi delovni načrt. „Vsako leto imamo v tem načrtu organizacijske akcije za zbiranje odpadnega papirja, pionirji sodelujemo tudi na številnih proslavah na šoli in zunaj nje, letos pa nas čaka še posebna odgovornost: sodelovanje v pripravah na zbor pionirjev v Črnomlju,“ je naštevala.

Pred kratkim so črnomaljski pionirji pred šolo posadili 88 vrtnic za tovariša Tita, pred zborom jugoslovanskih pionirjev pa bodo pripravili in seveda tudi najbolj mmožično sodelovali v akciji Očistimo Črnomelj! A. B.

Učenci osnovne šole Kočevje: Robert Grže, Igor Petek in Igor Hočvar so bili najboljši v prvi kategoriji tekmovalcev na občinskem tekmovanju pod naslovom „Tito, revolucija, mir“, ki je letos potekalo pod geslom „Titovo obdobje“.

V drugi kategoriji, v kateri so nastopali učenci srednjih šol, osnovnih organizacij ZSM in vojakov, pa o zbrali največ točk Velimir Ljubomir, Zoran Milovanović (oba VP 2539 Ribnica) in Rajko Mavrin iz Centra poklicnih šol Kočevje.

Vsi ti, ki bodo zastopali občino Kočevje na regijskem tekmovanju, so prejeli za doseženi uspeh diplome in knjižne nagrade. Podelil jim jih je v imenu pokrovitelja občinske konferenice ZK Kočevje sekretar OK ZK Peter Šobar. Spominska darila in priznanja za udeležbo so prejeli še ostali tekmovalci, njihovi mentorji in drugi organizatorji letošnjega kviza.

Na občinskem tekmovanju, ki je bilo 6. aprila v osnovni šoli „Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju“, so sodelovale v skupini osnovnih šol tri ekipe, vse tri iz osnovne šole Kočevje, in sicer iz šestih in osmih razredov. V skupini srednjih šol so nastopile ekipe iz Doma Dušana Remiha Kočevje, Vojne pošte 2539 Ribnica in Centra poklicnih šol Kočevje. Vsaka ekipa je štela po tri člane.

J. P.

KVIZ V KOČEVJU – Tekmovalcem na kvizu „Tito, revolucija, mir“, ki so bili najuspešnejši v občini Kočevje, je podelil priznanje sekretar OK ZK Kočevje Peter Šobar. (Foto: Primc)

Zemljo na Kočevskem obdelati

Studij in razprav o kmetijstvu na Kočevskem je bilo dovolj – Zdaj je treba uresničevati dogovorjene načrte – Nekateri še menijo, da strokovne rešitve niso dobre

„Nismo zadovoljni, da zemljo in objekte nekdanjega družbenega kmetijskega obrata dobivajo v najem zasebniki. Prebivalci Dragarske doline smo prepričani, da je treba spet obnoviti naš družbeni obrat, sicer bo kmetijstvo propadlo in ne bomo dosegali načrtovanega porasta proizvodnje hrane.“

Take pripombe sporočajo delegati iz Dragarske doline na raznih sestankih v Kočevju, sedanja pa je bila izrečena tudi na seji občinske konferenice ZK. Odgovor nanjo je dal predsednik občinskega izvršnega sveta Alojz Petek, da kratko pa se glasi tako:

O smeri bodočega kmetijstva v občini so bile napravljene strokovne študije, in sicer: študija o razvoju družbenega kmetijstva, študija o razvoju zasebnega kmetijstva in študija o razvoju Suhe krajine. Na osnovi teh študij in širokih razprav o njih

večje. Zdaj je pripravljen še po en kmet za Drago, Nemško loko, Bukovo goro in Koprivnik. Razgovori pa potekajo za območje Rajhenava in druge vasi. Izkoristiti je treba vse možnosti, da bo kmetijska zemlja na Kočevskem, ki jo hitro zaraščata grmovje in gozd, ne le ohranjena za kmetovanje, ampak tudi obdelana.

J. PRIMC

Študije so pokazale tudi, da ni možnosti, da bi družbeno kmetijstvo v oddaljenih in višinskih območjih donosno poslovalo. Celo donosnost zasebnega kmetovanja je na takih območjih vprašljiva, čeprav plačuje zasebni kmet manjše dajatve za zdravstveno zavarovanje, za pokojninsko zavarovanje itd. Razliko za kmeta namreč doplačajo združeni delavci.

Programe razvoja kmetijstva smo torej izdelali in od njih verjetno ne bomo odstopili. Ne kaže namreč dragih strokovnih študij zavreči in naročiti novih, ki gotovo ne bodo pokazale nič drugega oz. boljnih in drugačnih rešitev.

Zanimanje za kmetovanje je med zasebniki na Kočevskem vedno

SIS ZDRUŽUJEJO

Z novim letom združujejo finančno poslovanje SIS za stanovanjsko, za komunalno dejavnost in za vodno preskrbo. Te posle bo opravljala za vse te SIS kar samoupravna stanovanjska skupnost, in to v svojih prostorih. V drugi fazi si bodo te SIS pridobile nove poslovne prostore, kar jim bo mogočilo, da bodo združile še administracijo, personalne službe in službe, ki pripravljajo za sedanja samoupravna organa SIS. Postopno bodo združevali tudi ostala dela, ki so za vse SIS podobna.

Višja stanarina

Morebitne pritožbe izročite hišnemu svetu

Samoupravna stanovanjska skupnost Kočevje je te dni obvestila vse stanovalce, da velja od 1. aprila dalje nova stanarina, ki je na območju vse občine višja povprečno za 12 odst.

Povišanje pa ni enako za vse stavbe oz. stanovanja, ker je bilo treba upoštevati novi republiški predpis. Po tem predpisu so se stanarine v starih stavbah povečale za nekoliko več odstotkov (lahko tudi za precej več), ker so zdaj bolj vrednoteni zidovi in trdnost stavbe ter prostori, medtem ko je bila doslej višje vrednotena (ocenjena) oprema stanovanja. Zato se je zgodilo, da so stanarine ponekod občutno porastle, v nekaterih hišah pa le za malenkost, v redkih primerih pa so celo nižje, kot so bile doslej.

Tudi vrednotenje površine balkonov, lož, kleti in drvarnic je zdaj drugačno. Seveda tudi to vpliva na izračun nove stanarine. Samoupravna stanovanjska skupnost je hkrati obvestila stanovalce, naj pripombe in pritožbe je zdaj drugačno. Seveda tudi to vpliva na izračun nove stanarine. Njena strokovna služba namreč ne bo dajala pojasniti vsakemu posamezniku, pač pa le hišnemu svetov oz. preko hišnih svetov posameznim stanovalcem.

S pritožbami ni treba začeti takoj. Vsak stanovalce bo namreč dobil poseben popisni list stanovanja, katerega bo podpisal in vrnil. Seveda vam pred podpisom priporočamo, da preverite, kaj boste podpisali.

J. PRIMC

Inles avgusta v nove prostore

Z drugačno izdelavo in dodatnimi proizvodnimi programi bodo bolje izkoristili les – Občutno bodo zmanjšali uvoz lesa, hkrati pa povečali izvoz svojih izdelkov

V Inlesovem tozdu v Sodražici dokončujejo prenovo tovarne vhodnih in garažnih vrat. Sedanji proizvodni prostori so postali premajhni posodobiti pa je treba tudi strojno opremo. Predvsem pa je pomembno, da bodo po posodobitvi zmanjšali uvoz trdih, plemenitih lesov, ki so primerni za vhodna vrata, od sedanjih 80 na 50 odst.

Investicija, ki so jo začeli že leta 1980, bo veljala okoli 50 milijonov dinarjev. Z njo bodo pridobili 1.500 kvadratnih metrov novih proizvodnih prostorov in jih bodo imeli skupaj okoli 7.000 kv. m.

Po prenovi proizvodnje ne bodo bistveno povečali in tudi ne bodo zaposlili bistveno več ljudi. Letošnji načrt skupnega prihodka in dohodka je nekoliko višji od lanskega. Proizvodnja pa bo letos stala ves julij, ko bodo strojno opremo selili v nove prostore.

Omenili smo že, da se bo uvoz uvoženega lesa znižal od 80 na 50 odstotkov, ker bodo pri proizvodnji uporabili več domače jelke in smreke. Žal pa je domačega lesa malo in bo

razmerje 50:50 težko doseči. Uvoz lesa ima slabo stran, ker tako upravljajo devize, ima pa tudi dobro, da jih sili v izvoz in da se na zahtevnem zahodnem trgu izkaže koliko so njihovi proizvodi v resnici vredni. Zaradi tega so prisiljeni delati vedno bolje, dokler ne bodo ustvarili takega izdelka, ki bo ne le sposoben za izvoz na Zahod,

ampak ga bodo na ta trg prodajali brez izgube, oz. celo z dohodom. Ta dohodek si skušajo zagotoviti tako, da čimbolje ovrednotijo les in da izkoriščajo tudi odpadke za razne vzporedne proizvode (na primer za parketne ploščice), za kar imajo ali pa še pripravljajo razne dodatne proizvodne programe.

J. P.

Stroji vznemirjajo ljudi

Hkrati pa jim prinašajo dohodek – Sodražani tehtajo dobro in slabo stran širjenja industrije pri njih

Le kot osnutek je bil sprejet na skupni seji vseh zborov občinske skupščine Ribnica 29. marca odlok o določitvi zemljišč, ki so namenjena za zaokroženo gradnjo industrijskih objektov na območju Sodražice. To pomeni, da je osnutek dan še naprej v široko javno razpravo, dokončno pa bo sprejel ali zavrnil na eni prihodnjih sej.

Predsednik občinskega izvršnega sveta je predlagal, naj bi razpravo o tem dokumentu umaknili z dnevnega reda. Krajevna skupnost Sodražica je namreč pisмено sporočila, da se s sprejetjem takega odloka ne strinja. Nove površine, ki jih potrebuje Donit za svojo razširitev, bi bilo treba razlastiti.

Predsednik Donita je povedal, da je zdaj možno, da bi v Sodražico dobili še nov proizvodni program. To-

varno bi bilo treba razširiti, za kar pa bi nujno potrebovali nova zemljišča. Razširitev bi seveda omogočila tudi zaposlitev novim Sodražanom in okoličanom. Če zemljišč ne bo, potem tudi novih prostorov in zaposlitev za nove občane ne bo. Za ta program je namreč zanimanje tudi v drugih občinah.

Delegat KS Sodražica, ki je bil na seji vprašan za mnenje, je menil, da se odlok lahko sprejme kot osnutek, saj je potem še možnost za njegovo zavrnitev. Pojasnil pa je, da so Sodražani proti širitvi industrije do stanovanjskih hiš zato, ker zaradi ropotanja strojev v Donitu že zdaj ponoči ne morejo spati. Se huje bo seveda potem, če se bodo novi tovarniški prostori približali stanovanjskim hišam samo na nekaj metrov.

J. P.

Načrt: 750 odvzemov krvi

Krvodajalska akcija bo konec meseca – Večkratnim krvodajalcem podeljujejo priznanja – Trem krvodajalske plakete

V Ribnici bo od 28. do 30. aprila krvodajalska akcija, in sicer v prostorih ribniške osnovne šole. Prijave krvodajalcev že zbirajo osnovne organizacije sindikata in aktivnosti Rdečega križa.

V ribniški občini se je lani prijavilo za odvzem krvi 778 krvodajalcev, kri pa jih je oddalo 744, medtem ko so bili ostali odklonjeni. Načrt je lani predvideval enako število odvzemov, kot jih tudi letos, in sicer 750. Pred odvzemom zdravniki vsakega krvodajalca temeljito pregledajo.

dajo. Oddajo krvi dovolijo le tistim, za katere so ugotovili, da so popolnoma zdravi.

Te dni podeljujejo krvodajalcem priznanja. Dobilo jih bo 112 krvodajalcev, ki so doslej darovali kri 5-krat; 50, ki so darovali doslej kri 10-krat; 12 za 15-krat darovano kri, 5 za 20-krat; trije (Ivan Francelj in Franc Rus, oboje iz Sodražice, in Viktor Kužnik iz Ribnice) pa bodo prejeli plaketo za 25-krat darovano kri. Krvodajalske proslave, na katerih so podeljevali priznanja, so bile že v tozdu GG „Jelenov žleb“, Eurotransu, Mercator–Jelki in Inlesu.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

ZDAJ JE NA VRSTI SINDIKAT – Občinske družbeno-politične organizacije so v glavnem že vse izvolile nova vodstva, le še sindikat ne. Volilna letna skupščina občinskega sveta Zveze sindikatov bo v petek, 23. aprila.

PREDAVANJE O JAMAH – Član društva za raziskovanje jam iz Postojne Franci Zagorčnik je minul petek predaval v domu JLA v Ribnici o jamah na Novi Gvineji, Papui, v Franciji ter drugod.

BLIZU TISOČ POHODNIKOV – Pohoda po poteh starih brigad iz Dolenje vasi, Ribnice, Sodražice in Loškega potoka do Jelenovega žleba se je udeležilo okoli 900 občanov in vojakov, razen tega pa je sem pripela tudi kolona avtomobilov, ki so jo organizirali člani AMD. Tu je bila svečanost, posvečena občinskemu prazniku in boju v Jelenovem žlebu, k spomenikom so položili vence, govorniki so obujali spomine na slavne dni, vsak udeleženec pohoda pa je dobil tudi spominsko značko; skupno so jih podelili 890.

CAS KVIZOV – Začeli so se kvizi „Tito, revolucija, mir.“ Občin-

sko tekmovanje je bilo minuli petek, regijsko pa bo 17. aprila v Ljubljani.

OTROŠKO IGRISČE POŠKODOVANO – Otroško igrišče na trgu Veljka Vlahoviča v Ribnici je slabo vzdrževano. To lahko opazimo vse leto, še posebno pa spomladi, ko se otroci spet začnejo igrati na njem. Izmed starih gugalnic so tri odtrgane, oz. jih sploh ni več. Uničenje je temeljito, saj so potrpane celo verige. Tudi ostale naprave niso doživele pomlad v dosti boljšem stanju, da ostalegera nerada in smeti na tem območju niti podrobneje ne opisujemo.

– Kako dobimo kislo vodo?
– Če se mleko z 2,8 tolsčobne stopnje skisa.

REŠETO

DROBNE IZ KOČEVJA

KOČEVCI V ZEMUN – Filatelistično društvo „Kozmos“ v Zemunu in uprava doma JLA v Zemunu sta povabila filatelistično društvo Kočevje, naj njegovi člani sodelujejo na razstavi v počastitev 40-letnice jugoslovenskega vojnega letalstva. Na razstavi, ki bo od 10. do 16. maja, bodo iz kočevskega društva razstavljali trije: član in dva mladinci, ki bodo prikazali tematiko o razvoju zračne pošte, zračnega prometa,

vojnega letalstva in prodora v vesolje.

ČISTILI SO MESTO – Akcija za očiščenje mesta razne nesnage, ki so jo pred kratkim organizirali dijaki gimnazije, je zadovoljivo uspela. Očistili so nesnago z ulic in zelenic. Hišni sveti pa bodo morali poskrbeti za okolico svojih stavb, kjer leže vseprek nametana drva. Pospraviti bo treba tudi gradbeni material, ki leži okoli stanovanjskih stavb in lokalov.

SVARILLO Z RASTAVE – Razstava fotografij o krasu je marsikomu odprla oči, da je spoznal lepote krasa in podzemskih jam in dojel, kako močno je podzemlje v kočevski dolini onesnaženo z odpadki, strupi in drugimi snovmi, ki škodujejo vsem živim bitjem, rastlinam in tudi človeku. Kočevsko jamarsko društvo nas je na to že večkrat opozarjalo, a zaman. Sedanja razstava in otvoritveni govor predsednika Jamarskega društva Kočevje Dušana Tošaja pa sta dovolj nazorno pokazala, da je treba storiti resnejše ukrepe proti onesnaževanju okolja in da je zaman tudi že skrajni čas.

CEPILI PSE – Te dni cepijo pse po vsej občini proti pasji steklini. Pred kratkim je bilo cepljenje tudi v Kočevju. Prejšnja leta je marsikdo „pozabil“ pripeljati kakšnega izmed svojih psov, da je prihranil nekaj denarja, zdaj grozi steklina in je boljše pse cepiti.

– Pri nas tako varčujemo z devizami, da ne moremo uvoziti niti gasilске motorke, da bi lažje gasili požare.

– To pa le zato, da lahko kupimo koristnejše in lepše stvari – tako sem na primer pred kratkim kupil v naši cvetličarni umetne rože, katerim je bil priložen listek „Made in Italy“.

KOČEVJSKE NOVICE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

ip db

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE,
INŽENIRING

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 15. aprila - D. Železničarjev
Petek, 16. aprila - Bernardka Sobota, 17. aprila - Rudolf Nedelja, 18. aprila - Konrad Ponedeljek, 19. aprila - Ema Terek, 20. aprila - Neža Sređa, 21. aprila - Simeon Cetrtek, 22. aprila - Leonida

LUNINE MENE

16. aprila ob 13.42 - zadnji krajec

KINIO

BRESTANICA: 17. in 18. 4. ameriški film Krvni sorodniki.
BREŽICE: 16. in 17. 4. ameriški barvni film Božanski dnevi; 18. in

19. 4. ameriški barvni film Disko vročica; 20. n 21. 4. francoski barvni film Mladost je norost.
CRNOMELJ: 15. in 16. 4. italijanski film Policija proti gangsterjem; 17. in 18. 4. hongkongski film Smrtonosni Saolin; 19. in 20. 4. nemški film Monika, ljubezen pri šestnajstih.

KOSTANJEVICA: 17. 4. angleški film Razbito steklo; 18. 4. hongkongski film Močni pekinški človek; 21. 4. nemški film Na klancu kondorjev.

NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 16. do 22. 4. revija gledaliških skupin.

KRSKO: 17. in 18. 4. hongkongski film Super prijem; 21. 4. ameriški film Nekoč v Parizu; 22. 4. ameriški film Vročje majice.

SEVNICA: 15. in 16. 4. ameriški film Smoki in bandit; 17. in 18. 4. ameriški film Krvene vezi; 21. in 22. 4. italijanski film Policija proti gangsterjem.

Kmetijski stroji

TRAKTOR Masej Ferguson prodam. Franc Goršin, Črmošnjice 4, Stopiče.

TRAKTOR Cormik (36 KS) prodam. Martin Gazvoda, Črmošnjice 66, Stopiče.

KOSILNICO za Ursus 35, rabljeno, prodam. Anton Vrtačič, Gor. Maharovec 4, Sentjernej.

TRAKTOR Tomo Vinkovič (30 KS), malo rabljen, prodam ali zamenjam za večjega. Naslov v upravi lista (1543/82).

PRODAM mešalec za BCS, motorno črpalko za gnojnico, traktorsko kosilnico za Firari 18 in lažji voz. Stanko Gruden, Gabrijel 7, Krmelj.

KOSILNICO BCS 127 in varnostno kabino za deutzta prodam. Stanko Kosce, Češča vas 22, Novo mesto.

PRO DAM

PRODAM celotno kuhinjsko opremo, starejšo dnevno sobo, šivalni stroj in dva kavča. Informacije vsak delavnik od 20. do 21. ure na telefon (068) 22-030.

PRODAM psa in dve psi, stare 80 dni, pasma brak-jazbečar. Anton Mlakar, Jerman vrh 13, 68275 Skocjan.

KOBILO prodam. Alojz Zakrajšek, Dol. Podboršt 5, Trebnje.

OSTRESJE (9 x 16 m), rabljeno, prodam. Telefon 44-167.

PRODAM nov moped, motorno žago Homelite in gramofon (s 130 ploščami). Stane Zore, Cikava 4, 68231 Trebelno.

PRODAM kardanski priključek za puhalniki Tajfun. Martin Kotar, Veliki Ban 2, Sentjernej.

KRAVO, brejo, dobro mlekarico, prodam. Gril, Vel. Rigelj 3, Dolenjske Toplice.

RV, štedilnik na drva in električno kitaro po ugodni ceni prodam. Silvo Kopač, Pot na Gorjanec 9, 68000 Novo mesto.

PRODAM kosilnico BCS z vozičkom, peč Kamino za centralno kurjavo (litoželezno, 20.000 kalorij), na trda goriva ali olje, in ZASTAVO 750, letnik 1973. Pekolj, Zagorica 7, Dobrič.

PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 400 kg prodam. Rudi Rozman, Kristanova 1, Novo mesto.

KRAVO, rodovniško, s prvim teletom, mirno, prodam. Dam s teletom ali brez. Stane Šiška, Jurka vas 1, Straža.

PRODAM plinski bojler (petlitrski), plinski štedilnik (štiri plin, dve električni) in stoječi kamin. Stane Butalin, Regrča vas 88, Novo mesto.

PRODAM ohranjeno pomivalno korito, meterski pulit in omarico. Dane Zdejar, Jerebova 16, Novo mesto.

PRODAM dve kravi, po izbiri od osmih. Janez Malenšek, Maline 17, Semič.

PRODAM HI-FI radio, ojačevalec (2 x 35 W) ali zamenjam za bobne. Telefon 22-484.

PIANINO, znamke Legnica, nerabljen, prodam. Cena 50.000 din. Silvo Bektašević, Semič 73.

UGODNO PRODAM parcelo, omaro, dva fotelja in mizico. Naslov v upravi lista (1549/82).

MLADIČE nemške ovčarje, odlični uvoženi staršev, prodam. Dušan Potočar, Cesta herojev 43, Novo mesto.

NOVA STREŠNA OKNA (dvoje), dimenzije 75 cm x 145 cm, prodam. Informacije po telefonu 21-624 (dopoldan), Berger.

PEVSKO OZVOČENJE HH z zvočnimi skrinjami 2 x PRO - 100 in mikrofon SHURE profesional prodam. Informacije dopoldan na telefon 32-611 (Dolenjski list), popoldne pa na tel. 24-487 (Ragovska 10 a/34, Novo mesto).

GUMIJAST COLN Maestral 9 in Tomos 4,5 prodam. Telefon 44-115.

HARMONIKO, trivrstno (železnik), duri fis, cis, ha, po ugodni ceni prodam. Jože Novak, Gor. Straža 33.

PRODAM 120 puntov (podpornikov), lesen sod za gnojnico in črpalko za gnojnico na električni pogon. Naslov v upravi lista (1550/82).

PRODAM avtoradio s kasetofonom in poročno obleko (številka 38/40). Telefon 84-961 po 19. uri.

KUPIM

PARCELO v okolici Šentruperta kupim. Mirko Povše, Brinje 4, 68232 Šentrupert.

STARO HIŠO v okolici Novega mesta kupim. Telefon (068) 25-202.

NOVEJŠO HIŠO z nekaj zemlje v ravnini kupim (od 200 - 250 SM). Lea Vidmar, Ilovski štravan 27 a, Ljubljana.

PREDNJO SIPO za Zastavo 101 kupim. Ponudbe po telefonu 75-567.

DIANO, 101 ali 126 P, letnik 1979 ali 1980, kupim. Ponudbe s ceno pošljite na naslov Marušič Orešje 5, 68290 Sevnica, ali telefon 71-233 (dopoldan).

POSEST

PRODAM hišo in travnik v okolici Novega mesta. Informacije na tel.: 24-953

PARCELO za gradbenim dovoljenjem na sončni legi v Šentlovrencu pri Trebnjem prodam. Telefon (064) 61-179.

HIŠO (pod prvo ploščo) v Brestanici prodam. Darinka Pečnik, Hočevjarjev trg 9, Krško.

NEKAJ ZEMLJE, primerne za gradnjo hiše, na Jami pri Novem mestu prodam. Ogled v soboto in nedeljo popoldne. Alojzija Muhič, Jama 6, Novo mesto.

HIŠO v Krški vasi, Skopice 12 pri Brežicah, potrebno popravila, primerno za manjšo družino ali upokojeince, prodamo. Ogled 18. 4. od 12. do 16. ure. Naslov v upravi lista (1544/82).

NOVO HIŠO v Semiču (faza pod streho) prodam. Voda v hiši, cesta, banka in pošta blizu (100 m). Kupci naj se ogledajo na naslov, ki je v upravi lista (1545/82). Cena po dogovoru.

VINOGRAD (25 a), star 6 let, 860 trt, voda in električni na parceli, prodam. Dostop po asfaltni cesti v bližini Bučke. Naslov v upravi lista (1546/82).

UGODNO PRODAM parcelo (približno 30 a) na Ljubnu, primerno za vinograd ali sadovnjak. Parcela je zazidljiva. Oddaljena od Novega mesta 13 km. Naslov v upravi lista (1547/82).

POSLOPJE v Črnomlju, primerno za skladišče, delavnico, garažo, oziroma preureditev v stanovanjsko hišo, ugodno prodam. Boris Planinc, Zadrzna cesta, Črnomelj.

KMEČKO HIŠO (leseno) prodam. Ivan Vidmar, Dolž 42, Štopiče.

OBVESTILA

VODOVODNE INŠTALACIJE napeljujem in popravljam. Material imam na zalogi. Kličite na telefon 25-598.

STREŠNO OPEKLO, klasično, cementno, izdelujem. Barvo iz uvoza dodajam v maso po izbiri. Informacije pri KERIN, PODOBOČJE 10, telefon (068) 69-837.

PREKLIC

MARIJA DEŽELAN iz Gabrja 80, Brusnice, prepovedujem hojo in žoganje po moji njivi (št. parcele 1963 - 1964) pri gabrski cerkvi. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

GD ŽILJE prepoveduje stanovalcu Božidarju Lazareviču vsakršno

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DVE DEKLETI, ki imata veselje do střežbe in kuhanja, zaposlim. Gostilna pri Silvi, Cesta na Loko 28, Ljubljana, telefon (061) 222-882.

STANOVANJA

STANOVANJE (soba, kuhinja) iščeta fant in deklet. Telefon 22-331, interna 45 (dopoldne), Virant.

SOBO na Zagrebški oddam moške mu. Naslov v upravi lista (1548/82).

DVOSOBNO STANOVANJE s centralnim ogrevanjem in telefonom prodam. Branka Kostanjšek, Gregorčičeva 11, Brežice.

Motorna vozila

ZASTAVO 750, letnik 1975, registrirano do marca 1983, prodam. Zoran Korotič, Gorica 35, Leskovec pri Krškem.

PRODAM Zastavo 750, letnik 71, po zelo ugodni ceni. Ogled možen vsak dan dopoldan. Cegelnica 43 a, Novo mesto.

ZASTAVO 750 LE, novo, prodam za gotovino. Ogled vsak popoldan. Stane Žibert, Sentjernej 209/a.

NSU 1200 c, letnik 1971, prodam. Smrekar, Grad Struga, Otočec, tel. 85-166.

ŠKODO S 100 L, vozno, letnik 1972, prodam. Telefon (068) 58-641, ob torkih in četrkih do 16. ure, ostale dneve do 12. ure. Jožica Prosenik, Šolska 5, Metlika.

ZASTAVO 750, popolnoma obnovljeno, registrirano za vse leto, prodam. Cena po dogovoru. Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica na Krki.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto
USTANOVITELJ LISTA: občinske konferenca SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppay, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztoč Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 12 din. Letna naročnina 480 din, plačljiva vnaprej - Za delovne in družbene organizacije 960 din - Za inozemstvo 960 din ali 23 ameriških dolarjev oz. 52 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti). - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglašje 220 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglaš do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglašje velja do preklica canik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23-606 - Naslov uprave Jenkova 1, p. p. 33 tel. (068) 22-365 - Naslov ekonomske propaganda in malih oglašov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 - Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom DITC tozđ Časopis Dolenjski list, oddelek grafične priprave Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje ljube žene

ZOFKE BEBAR
rojene Šušarskič
iz Črnomlja, Loka, n. h.

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremlili na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujem zdravnikom KC: dr. Fetichu in dr. Fetichovi, dr. Pirčevi, prof. dr. Bohincu in drugemu zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka KC Ljubljana, internemu oddelku bolnice Novo mesto, zdravnikom in ostalemu osebju iz ZD Metlika in Črnomelj, vsem, ki so ji med dolgo in težko boleznijo pomagali ter lajšali trpljenje. Iskrena hvala dobrim sosedom in prijateljem, sodelavcem in DO GOK Črnomelj, duhovnikom za opravljeni obred ter vsem, ki ste z nami sočustvovali. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Tone, hčerca Mojca in ostalo sorodstvo

Črnomelj, aprila 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

ANE GAČNIK

iz Broda

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji darovali cvetje, jo spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje ter pomagali. Iskrena hvala Zdrav. domu Novo mesto, posebno Kapš dr. Petru za dolgoletno zdravljenje in zdrav. osebju Pljuč. odd. bolnišnice v Novem mestu za lajšanje trpljenja v zadnjih dneh. Hvala org. ZZB Novo mesto in Irča vas - Brod ter njenemu predstavniku tov. Hrovatinu Rudiju za tople besede ob grobu. Hvala godbi in pevcom.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mamice,
hčerke in tete 42-letne

MARIJE KOZLEVČAR

iz Stranj pri Velikem Gabru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojnici podarili vence in cvetje ter nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste pokojno spremili na mnogo prerani zadnji poti. Še posebej smo dolžni zahvalo dobrim sosedom, duhovščini in pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Mari, mama, bratje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega očeta, tasta in starega očeta

NIKA JURAJEVČIČA

iz Zemlja 8

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, za darovano cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Mlačaku za lajšanje bolečin, govorniku Mikulašu, pevske-mu zboru Griblje, ZB Podzemelj, duhovniku za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojnega spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi
oče, dedek in pradedek

JOŽE KASTREVC

s Pristavice 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, pokojnemu podarili vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni Iskri iz Šentjerneja za podarjeni venec, osebju Zdravstvenega doma iz Šentjerneja in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerke Tilka in Mimi ter sin France z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mineva mesec dni, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

JANEZ IVEC

iz Gornje Pake, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem za ustne izraze sožalja, za darovano cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni osebju bolnišnice v Novem mestu, Zvezi borcev in gasilskemu društvu Petrova vas, sindikalni organizaciji Iskre iz Semiča za izrečene poslovilne besede, godbi za odigrane žalostinke in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Rozalija, hčerke Ivanka, Marija in Zofija z družinami, brat in sestre ter ostalo sorodstvo

Črnomelj, dne 8. aprila 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, brata, deda in pradedka 86-letnega

FRANCA SLAPNIČARJA

iz Dol. Straže pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter vence. Posebna zahvala govornikom Ivanu Virantu in Slavku Turku ter KO ZB Straža in društvu upokojencev. Nadalje se zahvaljujemo godbi in pevcem, Novolesu – TOZD TVP za venec in družini Kramaršič za nesebično pomoč.

Žalujoci: sinova Toni in Franci z družinami, hčerki Kristina in Tilka z družinami, brat Miha in sestra Marija

Dolenja Straža, dne 5. 4. 1982

ZAHVALA

V 70. letu nas je po hudi in dolgotrajni boleznini zapustil
naš dragi mož in brat

LOVRO ŽVAGEN

iz Stana 6 pri Mirni

Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam nudili pomoč, se najiskrenejše zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi mirenskem župniku, proštu za opravljeni obred, pogrebnikom s Kamenc in sosedom za nesebično pomoč ter izrečeno sožalje.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 62. letu nas je za vedno zapustila naša draga sestra in
teta

KAROLINA PEČARIČ

iz Čuril 7 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so v teh žalostnih trenutkih sočustvovali z nami, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sorodnikom in vaščanom za pomoč, osebju Splošne bolnice Novo mesto, zlasti dr. Antonu Starcu, duhovniku za opravljeni obred in delovnemu kolektivu Novoteks – tozd Vinica za darovano cvetje.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da je 3. aprila 1982 v 74. letu
starosti umrl naš dragi

MATIJA ZDRAVIČ

kmet
iz Banjaloke pri Kočevju

Iskrena zahvala vaščanom in krajanom za vso pomoč. Posebna zahvala velja Štanfjevim in župnikom za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

Prišla je pomlad in z njo tudi cvetje,
ki si ga tako srčno ljubila,
a ti si tiho in nepričakovano odšla od nas,
za tabo pa ostaja v tvojem domu velika praznina.

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je 7. aprila 1982 za vedno zapustila naša draga mama,
tašča, babica in sestra

BOSILJKA VIDNJEVIČ

iz Bojancev

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste z nami v težkih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, poklonili toliko cvetja in pokojno spremili na njeno zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi kolektivom PTT podjetja Novo mesto in Koper ter tovarni Belt – Črnomelj za podarjene vence. Še prav iskrena zahvala zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju internega oddelka bolnice v Novem mestu.

Žalujoci: otroci Peter, Mira in Milena z družinami, sestra in brat ter ostalo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
ter zaželite mi moj večni mir.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, in strica

FRANCA KRIŽMANA

iz Žužemberka 150

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki ste nam pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje ter ga spremili na zadnjo pot. Posebna hvala vsem delovnim organizacijam, dr. Kocutarju, tov. Janezu Glihi za poslovilne besede, GD Žužemberk ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Pavla, hčerka Albina, sin Stane in ostali otroci z družinami

V SPOMIN

Leto dni mineva, odkar je Gospod
poklical k sebi bogoslovca

MARTINA KASTELCA

iz Ždinje vasi 5

Čas beži, bolečina ostaja. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, darujete za svete maše in ohranjate spomin nanj.

Starši in vsi njegovi

Le malo dobrega v življenju
se še najde – spomin na tebe
naj nikdar ne zajde.

V SPOMIN na

SLAVKA GLOGOVŠKA

iz Male Doline 2

20. aprila bo minilo žalostno leto, odkar si nas mnogo
prezgodaj zapustil, dragi mož, oče in stari oče. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

Minilo je leto žalosti in bolečine,
odkar si nas mnogo prezgodaj
zapustil naš ljubljeni mož, oče in
brat

FRANCE MENIČ

iz Pristavice pri Šentjerneju

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za vsestransko pomoč in tolažbo. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Pepca in otroci Franček, Mirko, Brigita in Pavle

JOŽE ŠUKLJE

Tudi danes se je delavnik Kmeta Jožeta Šuklje iz Bereče vasi začel ob štirih zjutraj. Odpravil je 18 glav živine, postoril se to in ono, ob drugih dnevih potem sede v svoj tovornjak in se odpravi na ovinkasto pot preko treh krajevnih skupnosti, iz katerih vozi mleko v zbirnico v Metliko. Danes bo to moral opraviti kdo drug, kajti Jože se je zarana zjutraj napotil v Ljubljano, v Dom Ivana Cankarja. Jože Šuklje je namreč eden od štirih delegatov iz metliške občine za 9. kongres Zveze komunistov Slovenije.

Za Jožeta Šuklje drži, da si kot občan, kmet in član Zveze komunistov zasluži vneto, predvsem pa z dejanji prizadeva za, kot se temu reče, razvoj in napredek naše družbe. Pa naj bo to v okviru metliške Kmetijske zadruge, katere združen kmet je, v interesnih skupnostih, kjer je bil v tem obdobju vodja delegacije, v krajevni skupnosti Suhor, kjer je sekretar delovne 22-članske osnovne organizacije Zveze komunistov v republiki kot delegat v zadruzi zvezi Slovenije in ne nazadnje na kmetiji, kjer dela njegova družina trdo delo tako rekoč v svetel in petek od vida do vida. Tudi kadar gre za delo v krajevni skupnosti, kjer so v zadnjih letih res veliko naredili, je Šuklje vedno med prvimi.

Šuklje je čisti kmet in eden redkih združenih kmetov v metliški občini. „Denar na kmetiji je težko prisluzen; pri nas delamo vsi, od mame, tete, žene do otrok, in tako rekoč ves zaslužek spet vlagamo v kmetijstvo. Tako smo lani v nakup strojev in drugih oblikah vložili blizu 500 tisočakov. Zato je treba otroke že od malega navajati na delo in jih vzgajati tako, da znajo to delo ceniti. Starejši sin hodi v 4. razred, pa

lahko sam odpravi vseh 18 glav živine. On bo najbrž kasneje prevzel kmetijo, vendar naj prej konča kmetijsko šolo, kajti danes brez šol ne moreš biti dober kmet,“ pravi Šuklje.

Jože je kmetijstvo prevzel po očetovi smrti, prej pa je delal kot strojnik. Odločil se je, da se bo ukvarjal z živinorejo in vinogradništvom. Vendar je hrbovska kmetija, ki ima vse zemlje z gozdom vred le 7 hektarjev, za to premajhna, zato je Jože vzel še 11 ha zemlje v najem v okolici Metlike. „Moji odnosi z metliško zadrugo, kjer mi kot njihovemu združenemu kmetu teče tudi delovna doba, so odlični; oni mi gredo res na roko, pa tudi jaz jim nič ne odrečem, sem resen kmet, vse tržne presežke prodam preko zadruge, tu ni nobenih spekulacij. Tisti kmetije, ki govorijo, da zadruge skrbi samo za svojo korist, kmetom pa da samo pobira, naj raje najprej pometejo pred svojim pragom.“

Jože ima pri delu na kmetiji in pri svojem družbenopolitičnem delu veliko oporo in pomoč v ženi Mariji, zaposleni v metliškem Kometu, kjer deluje v samoupravnih organih, v krajevni skupnosti je vodja delegacije za zdravstveno skupnost, lani pa je končala dopisno šolo marksizma.

Sevda se je Šuklje v pripravah za kongres najbolj posvetil področju, ki ga najbolj pozna – kmetijstvu. „Pripravil sem referat, ki govori o vplivu nafte krize na pridelek hrane, o odnosih med kmetom in zadrugo, kako mlade obdržati na kmetiji in o tem, kaj je po mojem treba storiti, da bo poslej več kmetov članov Zveze komunistov,“ je povedal Šuklje.

A. BARTEJ

Rad bi jedel „okužene“ gobe

Steklina v Posavju najbolj žuga Dolenjski pri brestaniškem mostu – Kaj pravi veterinar glede nevarnosti za nabiralce gozdnih sadežev

V Posavju so doslej ugotovili 67 primerov stekline; največ, kar 45 steklih lisic, so pobili v krški občini, najmanj primerov pa je bilo v brežiški občini, in sicer pet. Posebnost za Brežice je, da so uplenili tudi steklo srno, v tej občini, v Arnovih selih in Gornji Pohanci, pa so ugotovili 15. marca zadnja primera stekline v Posavju.

Pomembno je, da je zaenkrat desni breg Save še „čist“. Dolenjsko pa najbolj ogrožajo stekle lisice v okolici Dolnega Leskoveca in Brestanice, kjer so jih največ pobili. Zvirorpeke namreč pritiskajo k Savi, ker pa se stekle živali vode bojijo, si bodo slej ko prej utrle pot ponoči preko neosvetljenega brestaniškega

mostu v gozd tik ob zasavski magistralki.

Iz nevednosti, ali morda iz skodražnosti, so nekateri razširili govore, da preči nevarnost okužbe s steklino nabiralcem gob, brusnic, jagod, skratka vseh gozdnih sadežev, ali pa celo tistim, ki bi radi popostrili jedlinik z regramot. Medobčinski veterinarski inšpektor za Posavje magister Miro Mikeln je pojasnil, da pri količkaj toplem, sončnem vremenu virus stekline obstoji kvčjemu 20 minut. Če bi se naj okužili s sadežem, katerega je stekla lisica slučajno pcedila slino, bi se morali brž natreti po odprti rani in... Inšpektor Mikeln je ludomušno pripomnil: „Priporočam gobe na pokušino, kajti zelo rad jih jem, najdem pa le stežka.“

Strah pred steklino ni odveč, toda nespametno ravnajo tisti, ki pustijo v gozd same otroke, kajti stekle lisice so popadljive. Grešijo tudi vsi, ki nimajo psov privezanih, saj kontumaca še ne bo kmalu konec, doslej pa so v Posavju pokončali 263 potepuških psov in najzvetjej-

Kako so naši bralci iskali prvoaprilske potegavščine v Dolenjskem listu – 1. nagrada v Novo mesto – Bralec iz Velike Loke je našel 56 potegavščin

Dan dolgih nosov, 1. april, je mimo, na uredništvu pa se je odtlej nabral zajeten kup pisem, v katerih so naši zvesti bralci pokazali, da znajo ločiti zrno od plev, se pravi resnico od laži. Na naš nagradni natečaj odkrivanja prvoaprilskih potegavščin se je odzvalo 226 bralecev. Večina je pravilno uganila vsaj tri prispevke v 13-številki Dolenjskega lista, ki so bili prvoaprilske potegavščine. Tako je žreb izbral med vsemi, ki so se nagradne igre udeležili, izbral pa je tele nagrajence:

- 1. nagrado, 500 din, dobi Elka Poklukar iz Novega mesta,
- 2. nagrado, 400 din, Branko Kerin iz Leskoveca pri Krškem in
- 3. nagrado, 300 din, Danica Burgar iz Stranske vasi pri Novem mestu. Čestitamo!

Zdaj pa pogledajmo, kateri so bili prispevki s prvoaprilskimi šalami.

Če je matematika konjiček

Saša Pucko, Borut Zalar in Roman Šoper med najboljšimi – Šoper tudi na državno prvenstvo

Minulo soboto je bilo na ljubljanski fakulteti za elektrotehniko 6. republiško tekmovanje s področja računalništva, kjer so se v skupini tekmovalcev, ki so obiskovali prvi letnik računalništva, dobro odrezali tudi Dolenjci. Saša Pucko iz

ROMAN ŠOPER – Njegovo znanje matematike mnogokrat presega šolsko snov.

Šolskega centra Brežice je bil v skupini treh, ki so prejeli prve nagrade, Roman Šoper in Borut Zalar iz novomeške gimnazije pa v skupini treh, ki so prejeli druge nagrade.

Dijak tretjega letnika novomeške gimnazije Roman Šoper se je tako odrezal že drugo soboto za pored. Tretjega aprila je na repub-

Najbolj očitna potegavščina je bila, kot kaže, vest Kulturni dom Romov v Novem mestu, saj jo je za lažnivo prepoznalo 208 od 222 sodelujočih. Za prvoaprilske so bralci zlahka prepoznali tudi naslednje vesti: V uradih spet dovoljeno kaditi (186), Beneticinar staja za funkcionarje (177), Obvezna registracija koles (159), fotovest Izselitev vseljenih (146), Bazen končno odprt (145), ter vest Združitev Kočevja in Ribnice (146). Preostale dva potegavščinamata, sportni vesti „Košarkarji ostanejo v II. ligi“ in zanimivosti „Nezvestoba se ne izbriše“, so bralci verjeli. Sportno vest je za lažnivo prepoznalo 99 sodelujočih, zanimivost o tem, kako so znanstveniki firstaprilske (prvoaprilske) univerze odkrili zanesljiv način ugotavljanja zakonske nezvestobe, pa je za sumljivo imelo le 23 sodelujočih, torej manj kot 10 odst.

Ob vsem tem se je izkazalo, da je sumničenje kar precej razširjeno

med našimi bralci. Maršikateri prispevek v časopisu so imeli za prvoaprilske potegavščine, čeprav to ni bil. Največ bralecev je verjelo, da je prvoaprilska potegavščina vest V Mirni peči 27 lokacij. Nekako niso hoteli verjeti, da v zadnjem času ni več težav pri urejanju dokumentacij za gradnjo hiš. Dosedanja praksa najbrž ni bila takšna, sicer bi ob vestički nihče ne podvomil. Bralci so bili nezaupljivi tudi pri tehtanju, ali gre za resnično ali lažno vest, ko so brali notico pod naslovom Za dobre odnose. Pa ne da bi vanje – v dobre odnose namreč – tako hudo dvomili!

Lepo število je takih bralecev, ki niso verjeli vesti Na tekočem z gospodarjenjem. Naslov je za današnje gospodarstvene razmere morda res preveč optimističen, a za prvoaprilsko potegavščino ga le ne gre jemati. Precej bralecev tudi ni verjelo članku „Za začetek: 30 milijonov“, v katerem novinar piše o sodelovanju med IMV in Crveno zastavo. Tovarni sta si svoj čas res privoščili kupce avtomobilov in jih potegnili za nos, pa jima ljudje ne verjamejo. Malce čudno luč na naše bralce pa meče to, da je kar 7 odst. sodelujočih menilo, da je razpis za občinska praznovanja prvoaprilske potegavščina.

Rekorder svoje vrste je bralec J. K. iz Velike Loke, ki je v pismu našel kar 56 prispevkov. Po njegovem je ves časopis en sam 1. april. Ker nas prosa, naj mu povemo, ali še razlikuje šale od resnice, mu torej sporočimo, da življenje (kaže se v časopisu) ni prvoaprilska šala.

Nekaj bralecev je bilo celo tako nastrojenih, da so menili, da je tudi nagradna igra potegavščina. No, kljub temu so sodelovali in tako pokazali, da potihem le upajo v resničnost tega, kar piše v časopisu. Prav je tako, saj o dobrih odnosih, tekočem gospodarjanju, sodelovanju delovnih organizacij ipd. ne gre dvomiti kar poprek. MIM

POGINIL SULEC

Minuli teden so v reki Mirni našli poginjenega kapitalnega sulca. Dolg je bil en meter. Ni kazal znakov zunanjih poškodb. Žal ga je ribič zakopal, ne da bi ga odposlal v analizo. Občasno je še mogoče občudovati drugega, ki se nemočno zaganja v plitvo vodo na jezcu pri žagi v Dolenjem Boštanju, da bi se povzpela v vodo nad njim.

J. PAVLIN

Neužitne savske ribe

Opozorilne table niso odveč – Neužitne podusti na drstišču v ustju Mirne – Novi vzorci odposlani na pregled

Minulo zimo smo priobčili ugotovitve o neužitnosti savskih rib, s katerimi so znanstveniki zagrebškega Inštituta Rudjer Bošković na posvetovanju v Hotemužu pri Radečah seznanili javnost. Sevnški ribiči so zato vzdolž drstišč ob ustju Mirne namestili opozorilne table o neužitnosti rib.

Ob vsem tem pa je presenetljivo, kako brezbržno se obnašajo nekateri. Ribiči so pripravili dvoje sestankov, zadnji je bil 9. marca v Sevnici. Menili so, da bi morali skupaj z upravnimi organi storiti nekaj glede zavarovanja drstišč. Gospodar družine Boris Mejak ugotavlja, da jim žal ni uspelo. Še več, od vabljenih predstavnikov sevnške občine se sestanka ni nihče udeležil.

Je preplah preuranjen, ali kot menijo nekateri, so table nameščene samo zato, da bi odvrčale krivolovce? Dr. Nikola Kezič je sevnškim ribičem v posebnem pismu jedrnatno povzel ugotovitve študije, predvsem pa je uvodoma napisal: „Ribe niso za jed!“ Piše, da ribe, ulovljene v

Kdo se je tako znesel nad čebelami?

Francu Reparju iz Sevnice pomorili 58 panjev čebel – Čebelnjak v Drožanju 18 let nikomur napoti

Ob obhodu svojega čebelnjaka v Drožanju v ponedeljek 5. aprila popoldne Franc Repar iz Sevnice ni mogel verjeti svojim očem: pred časom živahne in močne čebelje družine so ležale pred panji. Nekateri opoteke joče se delavke so mukoma iz našale pomrle vrstnice...

Dva dni kasneje, predzadnji sredo popoldne, je bilo v čebelnjaku sicer spet malo bolj živahno. Franc Repar je skrušeno pripovedoval, da se je moral nad čebelami znesti nekdo z insekticidom: „Kakšnim, žledodčnim ali živčnim, to bi pokazala analiza mrtvih čebel. Če je pokončevallec uporabil žledodčni insekticid, lahko za vse skupaj skopljem jamo in zažgem s satjem vred, je pripovedoval.

Komu so bile napoti marljive žuželke, kdo se je znesel nad njimi? Repar ne more sumiti nikogar.

Veterinarski inšpektor Boris Starha sodi, da je škoda za 800 tisočakov. „Leta je treba, preden človek vzredi take družine, je dejal. Repar je Medexov cvetnik, redno je oddajal cvetni prah in med. Na vratih slehernega panja je kratka zgodovina družine in opravljenih del. Čebele v Drožanju so zimovale s 1.200 kg sladkorja. Piče bi imele še vse do maja. Iz tega čebelnjaka letos vsekakor ne bo pogodbeno obveznih 800 kg cvetnega prahu in 4 ton medu.“

A. ZELEDNIK

„JEZIKOVA NEDELJA“ NA BOHORJU

Planinsko društvo „Bohor“ Senovo vabi na tradicionalno „Jezikovo nedeljo“, ki bo 25. aprila na Bohorju. Udeleženi naj prinesejo s seboj kuharico pečeno, prekajano ali kako drugače pripravljeno jezik. Ob 10. uri bo posebna komisija ocenjevala jezike ter podelila nagrade. PD BOHOR

RIBIČI OPOZARJAJO

„Ribe so neužitne.“ opozarjajo ribiči tudi s tablama in stražami ob drsti pri Dolenjem Boštanju.

ODKOD SPOMLADANSKI ŽVIŽGI

„Tako, pa bo končno zavladel red. Nobenih nepotrebnih izhodov, nikakršnih osebnih opravkov po občini, silih, trgovinah, ne bo več nakupovanj ob semanjih dnevih. In kar je morda najvažnejše: odklenkalo je vsem, ki so se nacejali med delovnim časom. Ne bo več podpiranj šankov, a tudi pod haljami ne bodo več romale steklenice v proizvodne prostore Hitrotkala.“ je imel samogovor direktor vseh direktorjev, ko je ogledoval žičnato ograjo postavljeno okrog fabrike.

direktor vseh direktorjev poslovne partnerje h kosilu v hotel Večna izguba, je zaslusal za svojim hrbtom rezek žvižg. Ozrl se je po cvetočem drevju, nasmehnil se je in je rekel: „Pomlad.“ „Ja, pomlad.“ je povzel poslovni partner, „vendar imate v tem vašem koncu čudne ptice.“ „Kot povesod drugod.“ „Gotovo, samo nekam ne navadno pojejo.“ „Stopimo, kosilo bo hladno!“ Jutro je bilo lepo, jasno. Direktor vseh direktorjev je

pogledal na uro, ki je kazala sedem, globoko je potegnil zrak v pljuča, in ravnno ko je hotel reči vratarju, naj strogo pazi, če so vse propustnice res podpisane, je zaslusal žvižg. Kmalu za njim še enega, močnejšega, prodornejšega. „Od kod prihaja žvižganje?“ „Z dreves ne.“ je bil kratek vratar Ključič. Spet se je oglašil žvižg, tokrat z drugega konca. Odbil se je od stene in se izgubil v zraku. Vendar ni bilo dolgo tiho. Z vseh strani je bilo slišati žvižganje, in če bi bil

Sevnški ribiči so na občnem zboru sklenili, da bodo v Savi lovili le šport, kapitalne primerke bodo odposlali. Vse skrb bodo posvetili združim potokom. Do sredine minule tedna so v Mirni markirali 75 podusti, nameravajo jih še 1.000. Tako jim bo mogoče slediti, kod giblejo. Zeljijo tudi, da bi se raziskovanja nadaljevala. Po pet vzorcev oddal ljubljanskemu Zavodu za bištvno inštitutomu J. Stefan Rudjer Bošković. A. ZELEDNIK

direktor vseh direktorjev glasbenik, bi mu bilo sovzvočje morda še všeč. Žvižganje bi ga pospremil v pisarno, pozabil bi nanj v množtvu opravil. Tako pa je sledil orkestru...

Stali so z notranje strani ograje, ki je ni bilo moč preskočiti. Na zunanji strani so bili otroci, ki so prejemale denar, nato so urno stekli v gostilno. Pri razbiti buči, od koder so se vrnili s steklenicami, ki so jim jih dali...

Od tega dne je direktor vseh direktorjev trikrat za žvižgal na prste in tajnica je vedela, da mora prinesti v pisarno tri viskije. TONI GASPERIČ

SPOSOJENO TRNJE

In to naj bi bila pomlad? Pada dež, pada sneg, pada temperatura, rastejo pa samo pritiski in cene!

(iz VEČERNJH NOVOSTI)